

BUSINESS REGION GÖTEBORG

KALLELSE

Styrelsemöte i Business Region Göteborg AB

Måndagen den 12 februari 2018, kl. 12.00-19.00

Plats: Radisson Blu Scandinavia Hotell, Södra Hamngatan 59 (fd Sheraton)

12.00-13.00 Lunch

13.00-16.00 Styrelsemöte

16.30-19.00 Dialogmöte med styrelserepresentanter i delägda bolag

19.00 Middag

Ärende

1. Sammanträdet öppnas
2. Val av protokolljusterare
3. Föregående mötesprotokoll
4. Fastställande av Årsrapport 2017 (*David 10 min, Patrik 20 min*)
5. Fastställande av Årsredovisning 2017 (*Patrik 15 min*)
6. Fastställande av Granskningsredogörelse (*Stefan Elmgren 20 min*)
7. Val av ombud till årsstämmor 2018 i minioritetsägda bolag (*Patrik 15 min*)
8. Information ägardirektiv för Business Region Göteborg AB (*David 10 min*)
9. Information om styrande dokument (*Patrik 10 min*)
10. Hemställen Göteborgs Stads budget (*Patrik 25 min*)
 - Johanneberg Science Park
 - Ökade hyreskostnader Business Region Göteborg AB
11. Remisser 20170913-20171231 (*Patrik 5 min*)
12. Återkoppling ägardialog Stadshus (*Patrik 15 min*)
13. NKI för Business Region Göteborg 2017 (*Patrik 15 min*)
14. Styrelseutvärdering 2017 inkl talarstatistik (*David 20 min*)
15. Övriga frågor

Kl 16.30-19.00 Dialogmöte med styrelserepresentanter i Sahlgrenska Science Park, Lindholmen Science Park, Johanneberg Science Park och Göteborgs Tekniska College

Kallade:

Styrelseledamöter:

David Ljung (s)

Hans Rothenberg (m)

Stefan Svensson (m)

Eva Ternegren (mp)

Axel Josefson (m)

Marie Östh Karlsson (s)

Miguel Odhner (s)

Peter Lindh (s)

Lennart Olsson (fp)

Verkställande direktör Patrik Andersson

Vice VD Eva-Lena Albihn

Sekreterare Roland Adrell

Välkomna!

Patrik Andersson

Tid: Måndagen den 20 december 2017, kl. 09.00 – 11.50 samt lunch
Plats: Porter Pelle, Klippan, Göteborg

Närvarande:	David Ljung	Ordförande	
	Eva Ternegren	1:e vice ordförande	
	Axel Josefson	2:e vice ordförande	
	Hans Rothenberg	Ledamot	
	Stefan Svensson	"-	
	Marie Östh Karlsson	"-	
	Miguel Odhner	"-	
	Peter Lindh	"-	
	Lennart Olsson	"-	
	Patrik Andersson	VD	
	Eva-Lena Albihn	Vice vd	
	Roland Adrell	Sekreterare	
	Pia Areblad	BRG	§ 4
	Kajsa Dahlsten	BRG	§ 4
	Lars Ekborg	Stadsledningskontoret	§ 4
	Maria Hellström	BRG	§ 9
	Maria Strömberg	BRG	§ 10

§ 1 Sammanträdet öppnas

David Ljung öppnade sammanträdet.

§ 2 Val av protokolljusterare

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågs Axel Josefsson.

§ 3 Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll lades med godkännande till handlingarna.

§ 4 Beslut Näringslivsstrategiskt program

Pia Areblad, Kajsa Dahlsten och Lars Ekberg redogjorde för utsänt underlag.

Styrelsen beslutade att:

I styrelsen för Business Region Göteborg AB:

1. Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018 – 2035, godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen och kommunalfullmäktige.

Styrelsen föreslår att kommunstyrelsen och kommunalfullmäktige fattar följande beslut:

1. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och styrelser utarbeta handlingsplaner med konkreta åtgärder hur de strategiska målen som anges i programmet ska nås.
2. Business Region Göteborg AB och kommunstyrelsen får i uppdrag att redovisa programmets måluppfyllelse till kommunalfullmäktige i samband med programmets revidering 2023 och därefter vart fjärde år.
3. Business Region Göteborg AB och kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med ny mandatperiod under programperioden, samt vid behov, utvärdera och föreslå eventuella förändringar i det näringslivsstrategiska programmet till kommunfullmäktige.
4. Kommunfullmäktiges uppdrag till Business Region Göteborg AB och kommunstyrelsen att ta fram ett näringslivsstrategiskt program för Göteborg Stad förklaras utfört.

Styrelsen beslutade om omedelbar justering

§ 5 Beslut, fördjupat samverkansavtal BRG och GR

Patrik Andersson redogjorde för ett i förväg utsänt tjänsteutlåtande.

Styrelsen diskuterade frågan och beslutade att godkänna Samverkansavtalet, i enlighet med bilagda förslag, under villkor att Göteborgsregionens kommunalförbund fattar beslut om att göra detsamma.

§ 6 Beslut deltagande av styrelserepresentanter Mipim 2018

Patrik Andersson redogjorde för förslag på deltagare till Mipim 2018.

Förslaget är att Marie Östh Karlsson och Stefan Svensson representerar styrelsen.

Styrelsen beslutade att fastställa BRG's styrelserepresentation under MIPIM 2018 i enlighet med förslag.

§ 7 Remissvar:

- 1. Utveckla slakthusområdet till Göteborgs version av Ködbyn/Meetpacking district Handling 2017 nr 166**
- 2. Utveckla företagslotsens arbete genom informationsinsatser**

Patrik Andersson redogjorde för i förväg utsända förslag till remissvar.

Styrelsen beslutade att ställa sig bakom förslagen till remissvar.

§ 8 Återrapportering Internkontroll

Patrik Andersson redogjorde för en i förväg utsänd handling.

**BUSINESS REGION
GÖTEBORG**

§ 9 Information om status i Gothenburg Climate Partnership

Maria Hellström lämnade en bakgrund och en lägesrapport avseende Gothenburg Climate Partnership.

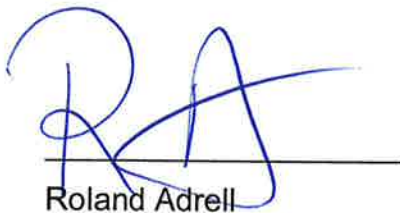
§ 10 Information om status i Testbädd Göteborg

Maria Strömberg informerade om status avseende Testbädd Göteborg.

§ 11 Övriga frågor

1. Patrik Andersson återkopplade om Sahlgrenska Life i enlighet med uppdrag vid tidigare styrelsesammanträde.
2. Patrik Andersson redogjorde för frågan kring lokaliseringen av det kinesiska konsulatet.

Vid protokollet

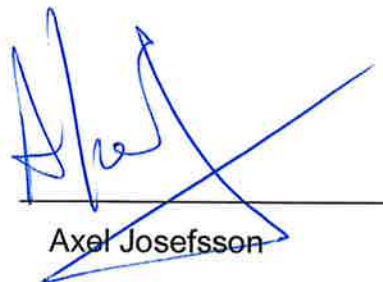

Roland Adrell

Justeras:

David Ljung

Axel Josefsson

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

2018-02-05

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Beslut om Årsrapport

Bolagets årsrapport avslutar uppföljningen av årets verksamhet och utgör grunden för en samlad uppföljning och analys av året som gått samt en utgångspunkt för bedömning och formulering av framtida strategiska frågor. Årsrapporten utgör underlag dels för Göteborgs stads samlade årsredovisning och bokslut 2017, dels för stadsledningskontorets underlag för budget 2019.

Årsrapporten inleds med styrelsens sammanfattning som är styrelsens direktkommunikation med kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Styrelsen föreslås besluta att:

1. Fastställa Årsrapport 2017 inkl. Personaldata

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

Årsrapport 2017 Bolag

Business Region Göteborg AB

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Verksamhetsanalys.....	4
2.1 Väsentliga händelser och bolagets utveckling	4
2.1.1 Affärsområden/dotterbolag eller motsvarande	21
2.1.2 Viktiga framtidsfrågor	24
2.2 Analys av årets utfall	26
2.3 Investeringar	27
2.4 Utveckling inom personalområdet.....	27
2.4.1 Personalvolym och lönekostnad	27
2.4.2 Övrig utveckling inom personalområdet	27
2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	28
2.5.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	28
2.5.2 Sponsring.....	28
2.5.3 Uppföljning av Göteborgs Stads kommunikationsprogram och riktlinje för kriskommunikation.....	28
2.6 Kommunala ändamålet och befogenheterna.....	29
3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget	30
3.1 Kommunfullmäktiges mål	30
3.1.1 Göteborg ska vara en jämlik stad.....	30
3.1.2 Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp.....	30
3.1.3 Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	30
3.1.4 Göteborg ska vara en hållbar innovationsstad med ökande jobbtillväxt.....	30
3.1.5 Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra	31
3.2 Kommunfullmäktiges uppdrag till styrelsen	31
3.3 Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges uppdrag	32
3.3.1 Ett entreprenörskvarter ska startas i Göteborg.....	32
4 Bokslut.....	33
4.1 Sammanfattande analys	33

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga Årsrapport 2017 Sponsring BRG ej aktuellt

1 Sammanfattning

Separat handling, infogas i rapporten efter styrelsebeslut.

2 Verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser och bolagets utveckling

I vår omvärld påverkar såväl politiska som ekonomiska faktorer utvecklingen för Göteborgsregionens näringsliv. Det är viktigt att ha ett långsiktigt perspektiv med bred samsyn där vi är starka i både upp- och nedgångar. Därför är det av stor betydelse att få till stånd en effektiv samverkan inom regionen.

STRATEGISKT AVSTAMP

Nytt ägardirektiv

Kommunfullmäktige har i december 2017 beslutat om ett nytt ägardirektiv som bl.a. förtydligar bolagets uppdrag och mandat att driva näringslivsutvecklingsfrågorna i Göteborg/Göteborgsregionen och bolagets roll som moderbolag. Antas på BRG årsstämma i mars.

Näringslivsstrategiskt program

Under 2017 har vi arbetat fram ett näringslivsstrategiskt program, i bred samverkan. Programmet har efter beslut i BRGs styrelse skickats till kommunstyrelsen för vidare beredning. Under året har vi även genomfört dialogrunda med kommunledningarna (politiker och tjänstemän) i samtliga kranskommuner. Programmet mottas positivt i regionen och majoriteten anser att det även kan fungera som ett ramverk för samtliga kommuner.

Kompetensförsörjningsplan

Uppdraget att ta fram en kompetensförsörjningsplan är slutförd och beslut har tagits av styrelse/nämnd i BRG och ArbVux med prioriterade insatser och handlingsplaner av såväl lång som kortsiktig karaktär i syfte att förbättra jobbmatchningen och öka sysselsättningen.

Fördjupat samarbetsavtal GR

Under året har vi arbetat fram ett fördjupat samarbetsavtal med GR för näringslivsutveckling som utgår från det näringslivsstrategiska programmet. Beslut har tagits av BRG styrelse i december och detsamma väntas för GR i februari 2018. Avtalet förstärker ytterligare den regionala samverkan på strategisk och operativ nivå.

Strategisk näringslivsdialog

Två dialoger har genomförts med teman "Innovation" och "Logistik". Deltagare i samtalet var ledande profiler från näringslivet och akademien samt Kommunstyrelsens arbetsutskott. Nu pågår arbete med utveckling av tvärfunktionella testbäddar och framtagning av nulägesanalys inom logistikområdet med fokus på gods. I mitten av januari hålls dialogmöte med temat "*Det entreprenöriella Göteborg*" och i april samlas deltagare från de fyra dialogmöten till ett sammanfattande möte, där vi ska försöka att skapa en gemensam bild av hur vi tar frågorna vidare.

UTVECKLING 2017

BRGs övergripande mål är att bidra till hög sysselsättning och diversifierat näringsliv.

Hög sysselsättning
och diversifierat
näringsliv

Ökad tillväxt,
sysselsättning och
konkurrenskraft

Ökad investerings-
volym

Ökad innovations-
förmåga

Fler nystartade
företag

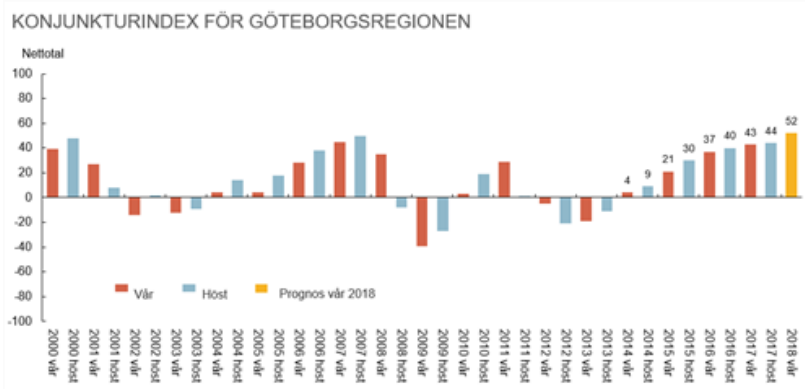
Vi följer ett antal indikatorer för att se om förflyttningen går i rätt riktning i förhållande till de övergripande målen. Men BRG har inte ensam påverkan på utvecklingen. Indikatorer på denna nivå visar sammantaget fortsatt starkt läge och positiv utveckling.

Lönesumman som skapas i Göteborgsregionens näringsliv fortsätter att växa starkt (+5,3%) och betydligt starkare än genomsnittet för Sverige (+3,9%). Den rådande högkonjunkturen i Göteborgsregionens näringsliv har skapat fler jobb, vilket i sin tur medför ökad löneutbetalning, men innebär även att befintliga jobb i regionen också blivit mer välbetalda.

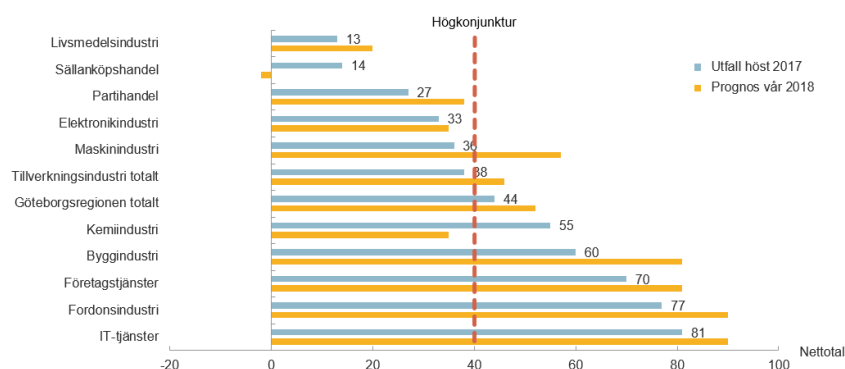
- + 5,3% Tillväxt i lönesumma, total (motsv 1,8 mdr i reala kronor)
- + 2,3% Sysselsättningsstillväxt (sysselsatta 538 700 jmf 526 700 år 2016)
- - 0,3% Arbetslöshet, på årsbasis (5,6% jmf 5,9% år 2016)
- 752 (750) branscher i GR, vilket motsvarar 92% av de som finns i Sverige.

Totalt sett ökade det reala förädlingsvärdet i GR med nära 30 miljarder kronor mellan 2015 och 2016, vilket motsvarar en årlig real tillväxt på 6 procent. Tillverkningsindustri, företagstjänster, finans och försäkring samt byggindustrin stod för det största bidraget till ökningen då mer än tre fjärdedelar och tillväxten kan härledas till dessa fyra branscher. Det skapade förädlingsvärdet minskar inom branscherna energi och miljö, fastigheter och jordbruk, skogsbruk och fiske.

Göteborgsekonomin har under 2017 gått väldigt starkt och ekonomin är just nu inne i en högkonjunktur. Konjunkturindexet för Göteborgsregionen låg under senhösten 2017 på en nivå som klassas som högkonjunktur, jobbtillväxten strax under 3 procent, antalet lediga jobb är rekordstort och arbetslösheten fortsätter vara lägst bland storstadsregionerna i Sverige.

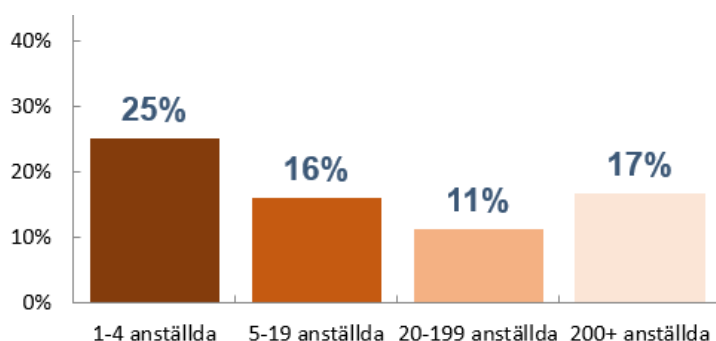
KONJUNKTURINDEX PER BRANSCH I GÖTEBORGSREGIONEN

Prognosen för kommande period visar på stor optimism i regionens näringsliv och förväntningarna är en fortsatt högkonjunktur in på första halvan av 2018. Dock blir det allt mer relevant att ställa frågan hur länge det kan fortsätta. Politisk oro i viktiga länder som USA och Storbritannien rör om i omvärlden samtidigt som lokala kapacitetsbrister råder, framförallt rör det brist på kompetent arbetskraft, vilket kan dämpa tillväxten framöver. Även bostadspriserna kan påverka tillväxten framöver. Utvecklingen i hamnen har skadat Göteborgsregionens och även svensk industris förmåga att leverera effektiva logistiklösningar och samtidigt skadat förtroendet långsiktigt.

Sedan 2009 har företag med 1-4 anställda varit de som procentuellt anställt mest i Göteborgsregionen. Under perioden 2009-2017 arbetade 25 procent fler i företag med 1-4 anställda. Även företag med 5-19 anställda och regionens största företag visar god procentuell tillväxt i anställda. I antal anställda är det regionens största företag som har anställt mest under perioden 2009-2017 då cirka 21 600 fler arbetar inom denna storleksklass. Småföretagen i GR har en bättre utveckling i lönesumma än Sverigesnittet sedan 2009.

Förändring i antal anställda per storleksklass 2009-2017

KÄRNVERKSAMHET 2017

I allt väsentligt har verksamheten löpt enligt plan. Vi har ett ekonomiskt resultat i balans, om än bättre än budget till följd av att vissa insatser har förskjutits fram i tid och vi har haft viss vakans på bemanningssidan.

Resultatmål

Verksamheten följer ett antal resultatmål med förväntad påverkan/effekt av våra insatser som tillsammans ska bidra till vårt övergripande mål. I vissa delar kan vi bryta ner och visa på kvantitativa resultat/effekt av våra insatser. Våra mål på denna nivå är:

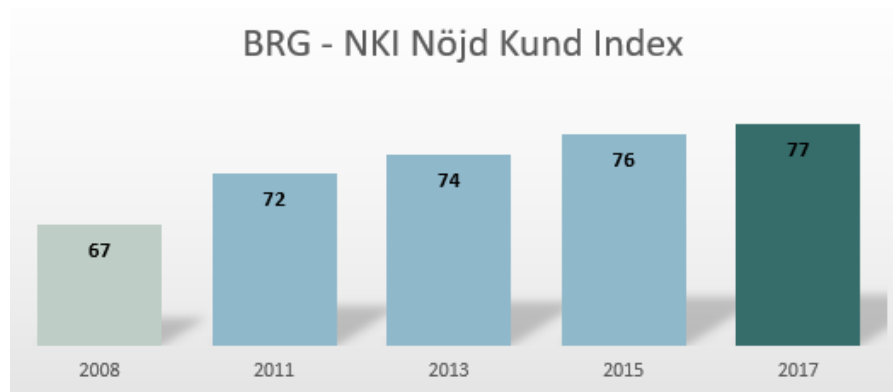
Mer framgångsrika företagsstarter	Ökad tillväxt, export och investeringar	Ökad utvecklings- och innovationsförmåga	Ökade resurser till innovationsinsatser	Fler etableringar och investeringar	Ökad kännedom om Göteborgsregionen	Ökad samverkan
-----------------------------------	---	--	---	-------------------------------------	------------------------------------	----------------

Nöjda kunder

Det är väsentligt att vår primära målgrupp (företagen) är nöjda med vår leverans, bemötande och vi mäter deras uppfattning om våra tjänster. Det är hos våra kunder som den mesta tillväxten skapas.

BRG mäter NKI vartannat år och har senaste åren ökat sin kundnöjdhet. Totalt 331 har svarat på enkäten. Arbetet presenterades i början av januari 2018. Respektive kärnområde tar nu och analyserar delresultaten vidare.

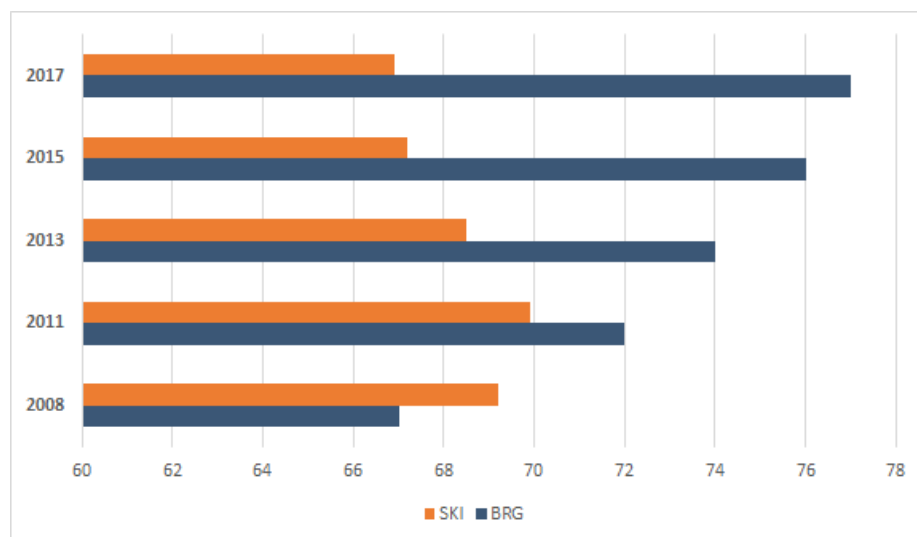
NKI ges ett sammanfattande betyg om 77 vilket är ett bra betyg där företagen är mycket nöjda. Särskilt bra resultat ges kring personalens bemötande och våra insatser. Vi har viss variation mellan våra kärnområden men vi ser att det är viktigt att våra insatser ska vara till direkt nytta för företagen och vi noterar att det är viktigt att utbyten och samverkan finns lokalt i vår region.

Medelvärden per enhet (allmänna frågor)

Samtliga enheter	
Hur nöjd är du med de analyser/rapporter och underlag om utvecklingen i Göteborgsregionen som Business Region Göteborg tillhandahåller?	77
Vilket sammanfattande omdöme skulle du ge företagsklimatet i den kommun där du huvudsakligen är verksam?	71
Personalen är tillgänglig och lätt att få tag i	86
Personalen är engagerad för att hjälpa oss med våra ärenden	87
Personalen har ett positivt bemötande	90
Personalen har god kunskap om frågor som är viktiga för företagare	84
Personalen har förståelse för mitt företags behov	82

Svenskt Kvalitetsindex gör en sammanfattning av de NKI-undersökningar de genomför och som baseras på 300 000 intervjuer. I förhållande till det visar BRG ett starkt resultat med en ökande trend.

Löpande KPI

För att nå våra mål följer vi under året ett antal mätetal/KPI:er för att försäkra oss att vi håller den volym som vi bedömer behövs för att göra skillnad. Detta följs upp löpande upp tillsammans med övergripande statistik. Vi har följt årets plan väl.

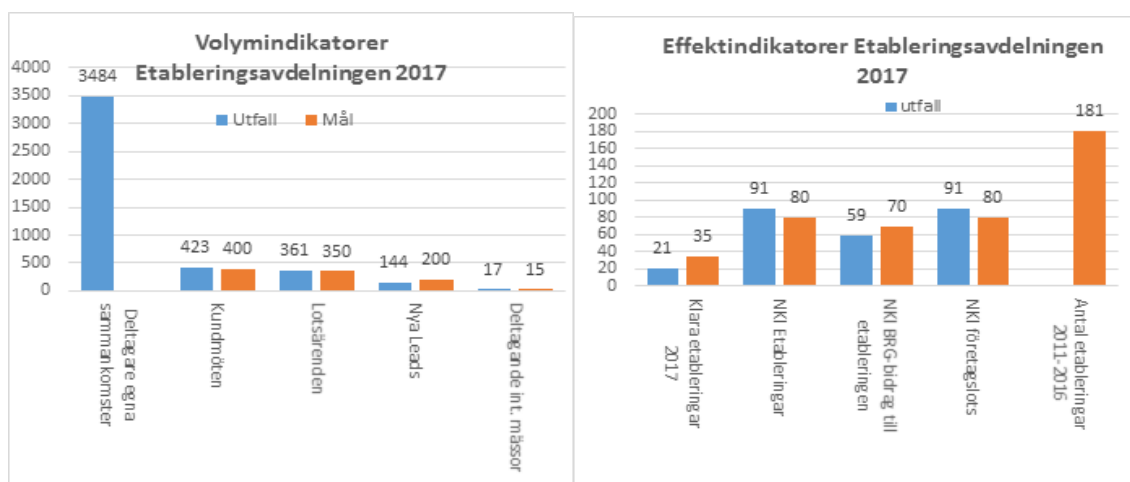
ATTRAHERA INVESTERINGAR, KOMPETENS OCH STÄRKA FÖRETAGSKLIMATET

Mer framgångsrika företagsstarter	Ökad tillväxt, export och investeringar	Ökad utvecklings- och innovationsförmåga	Ökade resurser till innovationsinsatser	Fler etableringar och investeringar	Ökad kännedom om Göteborgsregionen	Ökad samverkan
-----------------------------------	---	--	---	-------------------------------------	------------------------------------	----------------

2017	Etablering & Investering
Fler etableringar och investeringar	Under 2016 gjordes en mätning som visade på regionalekonomisk effekt av de jobb som skapas genom nya utländska etableringar. När man summerar effekten skapad under 2013-2015 och även adderar de jobb som skapas i andra led, visar det på en regionalekonomisk nettoeffekt på ca 345 MSEK årligen. Vi kommer att genomföra liknande beräkningar var tredje år för att visa på nyttan som vi bidrar till. Beräkningen grundas i de antal anställda som företaget vid etableringstillfället, planerar att ha inom en treårsperiod. BRG följer upp i vilken utsträckning företagen anger att vi bidragit till investeringen/etableringen.
Ökad kännedom om Göteborgsregionen	Studier och forskning visar på att varumärkesbyggande, reklamkampanjer, spridande av informationsmaterial för att locka till sig investeringar har positiv effekt, även på utländska investeringar.
Ökad samverkan	Flertalet insatser drivs med förväntad effekt att ge ökad samverkan kring näringslivs- och etableringsfrågor, vilket är en framgångsfaktor. Här följer några ex: Internt i kommunen har vi tex skapat en samverkansplattform kring företagsklimatet där 10 förvaltningar och bolag ingår och systematiskt arbetar med frågan. I etableringsarbetet har vi under 2017 skapat ett gemensamt forum där aktuella etableringsfrågor diskuteras mellan BRG/FK/SBK och Älvstranden. Regionalt samverkar vi genom att marknadsföra en markdatabas med etableringsbar mark för näringslivet. 2017 lanserades en ny och mer användarvänlig plattform och besökarna ökade från 5300 till 8200. Vi har även en omfattande samverkan med privata aktörer. Det mest omfattande är MIPIM där vi tillsammans med 27 partners marknadsför Göteborgsregionen internationellt.

Vår roll är att skapa förutsättningar och attrahera nya etableringar och investeringar i Göteborgsregionen. Vi ska aktivt bidra till 35 kvalificerade etableringar och ett stärkt företagsklimat. För att nå vårt syfte arbetar vi aktivt med att stärka de processer som skapar förutsättningar för etableringar i regionen. Vi fokuserar vårt strategiska arbete kring fyra utvalda områden: Analys och fakta om regionens utveckling, FDI och Expatfrågor, stadsutvecklingsprocesser så som mark för näringslivet samt arbeta för ett bra företagsklimat i regionen (kommunal service till företag).

För att nå målet om 35 investeringar arbetar vi dessutom proaktivt med att söka upp företag och bistå i etableringsprocessen. Vi fokuserar särskilt på företag inom Fordon/teknik, Life Science, ICT samt Logistik.

Investeringsfrämjande

Under det gångna året har vi upplevt ett högt tryck på förfrågningar om affärsmöjligheter i Göteborgsregionen. Budskapet om att 1000 miljarder skall investeras i Göteborgsregionen fram till 2035 har fått en bra spridning både nationellt och internationellt vilket skapar ett stort intresse för regionen.

Vi har under året fått in ca 150 (2016: 150) nya etableringsärenden till BRG och vi har aktivt medverkat till 21 (2016: 16) klara etableringar, vilka, enligt företagen själva, förväntas resultera i ca 1600 (2016: 412) nya jobb. Antalet etableringar är en ökning från föregående år men vi når inte upp till vårt kvantitativa mål på antalet klara etableringar och orsaken till det är stora etableringsärenden som krävt mycket resurser under året. De enskilt största etableringsbesluten under året är Geelys etablering av ett innovationscenter på Lindholmen, Vectura och Next Step Groups beslut att etablera en storskalig satsning på över 100 000 m² för Life Science området samt Kinesiska Fosun Pharma som köper in sig som majoritetsägare i BREAS Medical från Mölnlycke (Life Scienceområdet). Affären är värd närmare 800 miljoner kronor. Under året har vi hanterat en förfrågning från Northvolt som syftade till etablering av en stor batterifabrik. Tillsammans med övriga aktörer internt i staden och andra privata aktörer arbetade vi fram ett mycket konkurrenskraftigt erbjudande om etablering i vår region. Northvolt valde att gå vidare med Västerås och Skellefteå. Göteborg valdes bort pga en högre kostnadsbild för en etablering här. Vi är dock mycket nöjda med processen och hur olika delar av staden och Serneke konstruktivt bidragit till att ta fram vårt erbjudande till Northvolt.

Även inom området bygg/fastighetsutveckling ser vi ett mycket stort intresse för att hitta affärer/etablera sig i Göteborgsregionen. Vårt deltagande på de stora investerarmässorna MIPIM och ExpoReal är navet i arbetet med att attrahera företag från branschen till vår region. Under året har vi tagit emot 22 utländska företag som besökt regionen för att se vilka möjligheter som finns.

Under oktober lanserade vi en ny webbsida, www.investingothenburg.com. Sidan som syftar till att visa på affärsmöjligheter i Göteborgsregionen, är utvecklad i samarbete med övriga kärnverksamheter och M&K-avdelningen. Sidan kommer att fungera som ett nav i vår framtida internationella marknadsföring och kommunikation.

Internationella Relationer

Året har präglats av ett stort intresse kring de tre stora länderna USA, Kina och Indien. För att bevaka regionens näringslivsintressen sitter vi med i styrelsen för Sweden China Trade Council samt Sweden India Business Council. Bl.a var vi delaktiga i planering och genomförande av Sweden India Days där kommunstyrelsens ordförande medverkade som talare. Under året var vi även delaktiga i planerandet och genomförandet av BRG's och FKG's gemensamma leverantörsresa till Kina.

Företagsklimat

Bilden av företagsklimatet i Göteborg är fortsatt tudelad. Tillväxten är hög men företagare uttrycker trots det missnöje. Svenskt näringslivs undersökning om företagsklimatet i Sverige visar på en nedgång under 2017 för Göteborgs del. I SKLs undersökning om kommuners service till företag i samband med myndighetsutövning ser bilden något bättre ut. Nivån på servicen är godkänd, men vi kan se att en svagt avtagande trend under 2017 (-1 enhet till NKI 68).

Att förbättra företagsklimatet är en bred fråga som omfattar många aktörer i staden då det verkar handla om hur företagen uppfattar stadens samlade attityd till företagande. BRGs arbete med företagslotsar har visat sig vara en bra metod som bidrar till god service. NKI för företagslotsens ärenden ligger 2017 på 91. Under året har vi genomfört en utbildning av 320 tjänstemän i service och bemötande med fokus på företag (Förenkla helt enkelt), samt en rad olika dialoger där politiker, tjänstemän och företag möts.

Analysarbetet

Under 2017 har vi tagit fram 13 egna rapporter om näringslivsutvecklingen i regionen, samt medverkat till den kommande OECD-utredningen om Megaregionen. Genom dessa utredningar har vi har stärkt vår och stadens kunskap genom om näringslivets behov och förutsättningar. Analysarbetet har även legat till grund för vårt arbete med att kommunicera utvecklingen i regionen. Under 2017 har vi fått ett stort genomslag för våra rapporter i nationell media. Störst genomslag fick vår prognos över när antalet invånare i Göteborgsregionen nådde 1 miljon. ”Miljonregionen” uppmärksammades i över 30 artiklar och SVT. Totalt har etableringsavdelningen bidragit till ca 90 artiklar som beskriver utvecklingen i regionen och därmed stärker bilden av Göteborgsregionen.

Stadsutveckling

Under det sista året har vi märkt en ökning av industriföretag som vill etablera sig i Göteborgsregionen. Det främsta exemplet är den batterifabrik vi nämnt ovan, men även många mindre aktörer som söker industrilokaler om ca 10 000 kvm samt tillhörande kontor och logistiktor. Den typen av etableringar har Göteborg inte haft med i sin planering. Vi ser även att allt fler företag behöver omlokalisera eller får bekymmer i samband med stadsutveckling och att alternativen inom staden är få. Under året lanserade vi en ny markdatabas där samtliga kommuner i Göteborgsregionen effektivt kan marknadsföra mark som är till försäljning.

Internationell Kompetens

Tillsammans med Västsvenska Handelskammaren, VGR, GU, Chalmers och en rad företag från det privata näringslivet driver vi satsningen Move To Gothenburg. Navet i verksamheten är portalen movetogothenburg.com. Under året har den utkristalliserat sig som ett mycket viktigt verktyg för företagen som vill attrahera internationell kompetens. Vi har under perioden även påbörjat att aktivt attrahera internationell kompetens via marknadsföringskampanjer i sociala medier med ett mycket bra utfall.

Övriga indikatorer årsvis	2017	2016
Besökare markdatabas	8 218	5 302
Besökare lokaldatabas	4 388	2 831
Antal läsare nyhetsbrev	2 031	1 194
Besökare movetogothenburg.com	51 001	13 709
Besökare Gothenburgatmipim.com	6 480	11 511
Besökare BRG engelska sidan	13 924	14 715
Besökare Investingothenburg.com	962	

TYDLIG ENTREPRENÖRSKAPSREGION SAMT FLER NYA OCH VÄXANDE FÖRETAG

Mer framgångsrika företagsstarter	Ökad tillväxt, export och investeringar	Ökad utvecklings- och innovationsförmåga	Ökade resurser till innovationsinsatser	Fler etableringar och investeringar	Ökad kännedom om Göteborgsregionen	Ökad samverkan
-----------------------------------	---	--	---	-------------------------------------	------------------------------------	----------------

2017	Företagsutveckling
Mer framgångsrika företagsstarter	Vi har under året studerat nystartade företag 2013 (0-3 år) i Göteborgsregionen jämfört med Stockholm/Malmö. Göteborgsregionen har den högsta tillväxten mått i förädlingsvärde +34% (jmf strax under 30% för de övriga). För antalet anställda har Göteborg och Stockholm den högsta tillväxten på +18% resp. 19% medan Malmö har 6%. Överlevnadsgraden är 82-85% för alla.
Ökad tillväxt, export och investeringar	För att analysera om deltagande företag i våra program utvecklas mer positivt jämfört med en kontrollgrupp mäts tre parametrar, tillväxt i förädlingsvärde, tillväxt i sysselsättning och konkurrenskraft. Vi tittar på utvecklingen från mätåret och två år därefter. För mätår 2014 mäts således utvecklingen 2014 till 2016. Företagen i programmet har en bättre utveckling i antalet anställda och ett liknande förädlingsvärde jämfört med kontrollgrupp. Företagen inom Expedition Framåt växer snabbare inom GR än det gör sett till hela Sverige.
Ökad utvecklings- och innovationsförmåga	Yesbox och Business Centers erbjuder blivande och nya företagare att delta i kompetenshöjande insatser såsom workshops och seminarier och bidrar till det övergripande målet. Senaste NKI-mätningen anger medelvärde 80-83 på frågorna om vi hjälper företagare att lyckas, upplevd nytta med insatser och att vi ger bra rådgivning och hjälp för företagandet.
Ökad samverkan	Yesbox har samlat aktörer inom nyföretagande och entreprenörskap. Genom att ha en gemensam mötesplats ökar vi samverkan och gör det enklare för de som vill nyttja tjänsterna. Yesbox öppnade i september/oktober och har haft 5600 besökare.

Nyföretagande & entreprenörskap

Det har varit fortsatt högt intresse på starta eget-rådgivning och kompetenshöjande seminarier vid BRGs två Business Center med högre delaktighet än föregående år.

- NKI 82
- 473 personer (363) har fått rådgivning Business Centers inkl. One Stop Future Shop
- 706 (508) har deltagit vid seminarier.
- 8 (7) starta eget-kurser med totalt 71 (66) deltagare

Den enskilt största förklaringen till ökningen är att projektet One Stop Future Shop på Hisingen blivit en viktig arena för många nyanlända entreprenörer. Under namnet ”Start up fast track” har man erbjudit en anpassad starta eget-kurs för personer som drivit verksamhet i sina forna hemländer. Det har bland annat handlat om att få förståelse för vilka tjänster och produkter som är gångbara på den svenska marknaden och anpassa sitt erbjudande till det. Satsningen har varit lyckosam och inneburit att Tillväxtverket beviljat ytterligare medel i ett påbyggnadsprojekt för att nå fler utrikes födda som önskar starta företag i Sverige. Behovet av språkstöd i dessa satsningar är stort och hanteras med hjälp av projektanställd personal och Almis rådgivare. Under 2018 planeras en undersökning över hur stor andel av de som får rådgivning startar företag.

Tack vare vår nya mötesplats i Gamlestaden, Yesbox, har vi märkt av ett ökat intresse för våra starta eget-kurser. En påbyggnadskurs för företagare som inte riktigt fått fart på sin verksamhet har genomförts i Alingsås, Kungsbacka och Göteborg. Sammanlagt deltog 25 personer och utvärderingen visade på att innehållet motsvarade förväntan.

Samverkan mellan Business Centers och stadens Kompetenscenter har under året skett genom en gemensam satsning på integrationsdagen Opportunity Day.

BRG har under 2017 fortsatt sitt arbete med att affärsutveckla verksamheter inom sektorn social ekonomi. Vi har erbjudit en accelerator om 60 timmar vid 4 tillfällen. Den pilot vi genomförde hösten 2016 indikerade att vi skulle få tillräckligt många sökanden 2017 för att kunna genomföra 4 program. Vi fick få sökanden och har endast startat 2 med sammanlagt 11 deltagande verksamheter. Bland deltagarna har vi även beviljat utvecklingscheckar till 6 av de 11.

Orsaken till lägre deltagande visade sig framförallt vara att man inte haft möjlighet att avsätta så många timmar. Acceleratorn vänder sig till verksamhetsledaren i de sociala företagen. Personer som man har svårt att undvara. Då man inte heller har ekonomiskt utrymme att ta in vikarier väljer man att avstå från möjligheten att kompetensutveckla sin personal via acceleratorn.

De verksamheter som deltagit har varit mycket nöjda med programinnehållet men med så få deltagare har inte stadens avsatta pengar kunnat användas fullt ut.

I Mikrofonden Väst tillkom 4 nya kreditgarantier under året. Sammanlagt har kreditgarantier om 3,2 mkr av stadens 5 mkr beviljats. Ett ärende har tyvärr föranlett en kreditförlust om 90 tkr. Ärendet har hanterats och beloppet ligger efter beslut i Tingsrätten hos Kronofogden för kravhantering.

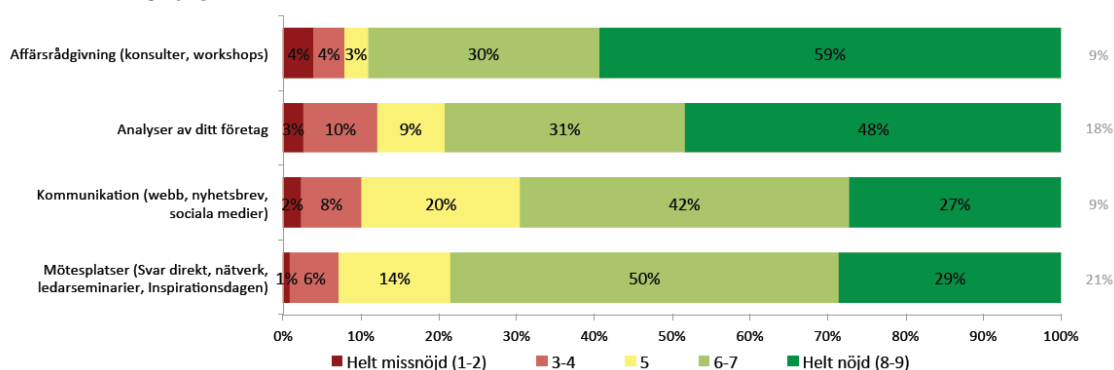
Driva och utveckla företag

Tillväxtprogrammet Expedition Framåt har vid årsskiftet 320 (340) deltagande företag, en liten minskning under året. Främsta anledningen är den högkonjunktur som råder och att många företag anger tidsbristen som ett skäl att inte medverka och då får kompetensutveckling och strategiskt arbete stå tillbaka.

- NKI 78

Vi har genomfört fler aktiviteter bland de medverkande företagen och har fler aktiva företag än föregående år. 780 (660) kundmöten har genomförts under året och vi har noterat ökad efterfrågan på stöd när det gäller implementering av tagna beslut i företagen.

Hur nöjd är du med de tjänster som Business Region Göteborg tillhandahåller på följande områden?

Under året har vi fortsatt med att pröva att leverera korta ämnesinriktade insatser i workshopsliknande form, i syfte att skapa förståelse för ledarens olika roller i mindre företag och ge insikt om vilka frågor man behöver arbeta vidare med. Det har rönt stort intresse, vilket ger oss indikationer på den tidsåtgång de kan tänka sig investera i kompetens.

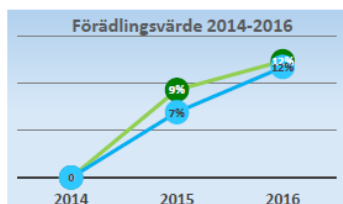
Vi har utvecklat ett nytt analysverktyg för mindre företag 1-9 anställda, en förenklad form av den Tillväxtanalys vi har använt under flera år, syftet med detta är att bättre möta de frågor som ett mindre företag står inför. Under slutet av 2017 noterar vi att vi får fler önskemål av affärsutvecklande insatser inom områden som ej tidigare är upphandlade. Utvecklingen inom automatisering/ digitalisering ställer nya krav på kompetenser hos företagen. Vi har påbörjat arbete med att komplettera såväl konsulter som kompetenshöjande insatser.

Vi har mätt våra effektmål med programmet med hjälp av ett externt konsultföretag (Bisnode). Rapporten visar att effekterna av våra insatser är att *fler ägare och ledare får en ökad kompetens kring affärsutveckling och tillväxt* och därmed ökar sin förmåga att skapa en sund och hållbar tillväxt. Den visar också att de *medverkande företagen, anställer mer medarbetare och har ett likvärdigt förädlingsvärde med kontrollgruppen*.

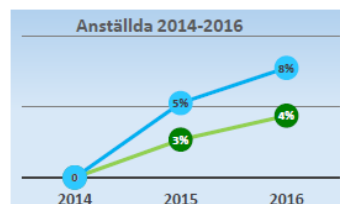
En analys av det är att företagen anställer mer medarbetare än sina konkurrenter med samma omsättningssiffror och förädlingsvärde (företagets BNP), vilket kan tolkas som att de tror på framtiden och har redan riggat med resurser (nya medarbetare) som vävs in i verksamheten i ett tidigt stadium. Det innebär att företagen har *lärt sig att arbeta med strategisk kompetensförsörjning*.

EXPEDITION FRAMÅT VÄXER SNABBARE ÄN KONTROLLGRUPPEN

Utveckling i förädlingsvärde och anställda hänfört till Göteborgsregionen

Förädlingsvärdet utvecklas som för kontrollgruppen under perioden.

Antalet anställda utvecklas bättre än för kontrollgruppen.

- Mätgruppen skapar 296 nya arbetstillfällen i Göteborgsregionen under 2014 till 2016 vilket är 129 fler än om företagen vuxit i anställda på samma sätt som kontrollgruppen.

Företagsakuten vars roll är att stödja företag som är i akut behov har under året genomfört 41 uppdrag vilket är färre än budgeterade 80. En förklaring kan vara pågående högkonjunktur. Under perioden har 26 informationsträffar genomförts hos kommuner, banker och ekonomiska nätverk i Göteborgsregionen för att sprida kännedom om verksamheten.

KLUSTERUTVECKLING OCH SAMVERKAN FÖR INNOVATION OCH JOBBTILLVÄXT

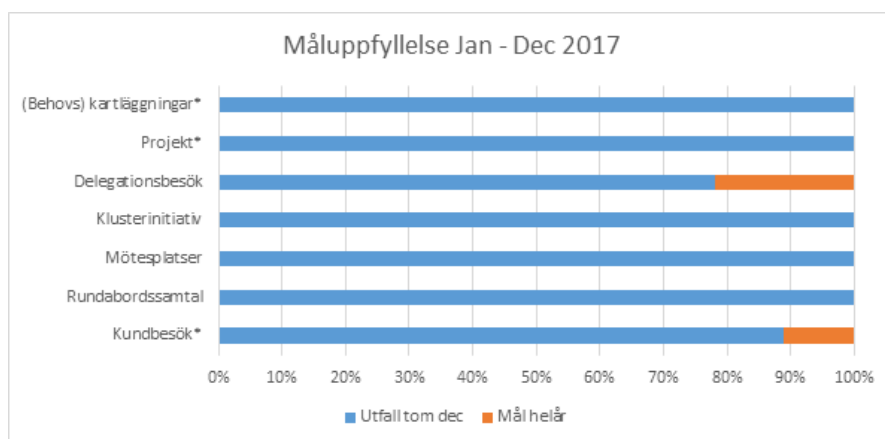
Mer framgångsrika företagsstarter	Ökad tillväxt, export och investeringar	Ökad utvecklings- och innovationsförmåga	Ökade resurser till innovationsinsatser	Fler etableringar och investeringar	Ökad kännedom om Göteborgsregionen	Ökad samverkan
2017	Kluster & Innovation					
Ökad tillväxt, export och investeringar	Det råder högkonjunktur per definition i samtliga större kluster i Göteborgsregionen, med starkast utveckling i fordonsklustret. BRG genom verksamheterna Green Gothenburg och Enterprise Europe Network får företag kontakter med såväl potentiella kunder som samarbetspartners internationellt. Delegationsbesöken främjar såväl export som investeringar i företagen här.					
Ökad utvecklings- och innovationsförmåga	Västsverige är enligt EU's regional innovation scoreboard fortsatt rankad som "innovation leader" i Europa. Sverige rankas enligt OECD som nummer fyra i världen och 25% av Svenska FOU-investeringar sker i Västsverige. Även antalet testbäddar där företag kan testa och utveckla sina innovationer och lösningar i samverkan ökar markant i Göteborgsregionen. BRG har bidragit till att synliggöra befintliga testbäddar och deras erbjudande till företagen samt att skapa starka samverkansstrukturer mellan staden, Chalmers, RISE och GU som alla är viktiga infrastrukturägare av testbäddar för näringslivet.					
Ökade resurser till innovationsinsatser	BRG har förstärkt insatsen att arbeta med innovation genom rekrytering av en tjänsteinnovationsdesigner som ska fokusera på bryggan mellan KKN-näringar och mer traditionella näringar där vi bedriver klusterinitiativ. FOU-insatserna/sysselsatt i privatsektor är den högsta i Göteborgsregionen i jämförelse med storstadsregionerna. BRG har initierat en studie över testbäddar och investeringar kopplade till dessa. Genom den samverkan som nu tar form genom det samlade arbetet i Testbädd Göteborg, kraftsamlas resurser och innovationsinsatser inom ett antal utpekade områden.					
Ökad kännedom om Göteborgsregionen	Genom vår medverkan vid t.ex. informationsmöten, mässor, studiebesök, nationella och internationella konferenser ges tillfälle att kommunicera utvecklingen i Göteborgsregionen. Vi är aktiva i Bryssel och deltar i flera europeiska nätverk som synliggör Göteborgsregionen. NKI för 2017 visar att näringslivet upplever att de fått ökad kunskap om utvecklingen inom Göteborgsregionen, men det varierar stort mellan branscherna. Delegationerna har kommit från 18 länder, med en majoritet från Asien. Då besöken har varit på en mycket högre nivå än tidigare år med Statschefer och ministrar, har den mediala publiciteten varit högre.					
Ökad samverkan	BRG har under året erbjudit 56 mötesplatser för runt 4360 personer som alla syftar till att skapa förutsättningar för ökade kontakter för samverkan över branschgränser. Arbetet med Testbädd Göteborg är en ökad strategisk samverkan mellan staden, akademi och institut, vilket kommer att öka effektiviteten i kommande ansökningar för att söka gemensamma resurser.					

Under 2017 har insatser prioriterats inom områden med en bredd av små, medelstora och stora företag, är kännetecknande för Göteborgsregionen eller är potentiella tillväxtbranscher, samt har global attraktionskraft. Dessa stämmer väl överens med utpekade regionala styrkeområden och strategier för "regional smart specialisering", efterfrågade av EU.

Offentliga aktörers strategiska och målinriktade insatser för ökad samverkan mellan företag, forskning och andra offentliga organisationer, bolag och myndigheter kallas för **klusterinitiativ**. Definitionen av ett **kluster** är företag och aktörer som valt att samverka med varandra inom ett geografiskt eller professionellt område. Kärnan i kluster utgörs av affärsdrivande företagsnätverk, som samverkar kring konkreta aktiviteter ex. regionala varumärken eller gemensam produktutveckling i testbäddar.

Vi har under året bedrivit klusterutveckling genom **19** (2016: 18) **klusterinitiativ** inom följande områden;

- **Kulturella Kreativa Näringar (KKN)** – ADA, Brewhouse, Saltet på Ringön, Pop-up studion i Bergsjön, Slöjd- och Konsthantverksplattform
- **Transporter, Fordon** – ElectriCity, TRUST, Telematics Valley, konsultnätverket
- **Infrastruktur & Logistik** – Logistik & Transportstiftelsen
- **Maritimt** – SubSea, Periscope
- **ICT** – Microwave road, Vehicle ICT Arena, GREAT, Game Gbg, Elektronikindustriföreningen i Göteborg
- **Energi, Kemi & Material** – Västsvenska Kemi och materialklustret på JSP
- **Life Science** - Catalyser
- **Miljöteknik** – Green Gothenburg
- **Finanskompetenscentrum**

2017 (2016) har vi genomfört och hanterat:

- **249 kundbesök (332),**
- **15 (17) rundabordssamtal**
- **6 (3) kartläggningar**
- **10 projekt** (*fanns ej som KPI 2016*)
- **41 (60) delegationsbesök med ca 550 deltagare på hög nivå** från 18 länder.
- **56 mötesplatser med 4360 deltagare (30 med 5700 deltagare).**

Vårt NKI för 2017 är 72 (mål 70).

Kundkontakten har varit hög, men kundbesöken färre i antal jämfört med tidigare år vilket främst beror på att kundkontakt i huvudsak skett inom ramen för projekt och i större workshops eller i aktivitet.

Nya uppdrag under året har varit uppföljningen av den strategiska näringslivsdialogen i mars med fokus på innovation och att bygga "Testbädd Göteborg" där ett koncept nu tas fram i samarbete med Chalmers och RISE men kommer att involvera fler aktörer framöver. BRG deltar aktivt i regeringens initiativ "samrådsgrupp för smarta städer". Arbetet sker i samverkan med ett stort antal aktörer och synkas med övriga pågående processer inom staden.

BRG har kartlagt testbäddar i Göteborgsregionen. Målsättningen är att synkronisera kartläggningen med nationella aktörer och initiativ för att kunna tillgängliggöra informationen för näringslivet. Ett urval av dessa testbäddar finns presenterade på <https://www.investingothenburg.se/doing-business/find-testbeds>, då BRG använder materialet i införsäljningen av regionen som attraktiv för såväl investeringar, etableringar som affärssamarbeten.

BRG är processägare för Göteborgs Stads budgetmål om innovation och sysselsättning. BRG har i samarbete med SLK och Stadshus valt att fokusera arbetet på att arbeta fram övergripande indikatorer för att kunna mäta och följa upp stadens innovationsarbete. Arbetet sker i samverkan med Vinnova, SKL m.fl, med målsättningen att Sverige ska ha liknande indikatorer - så att

städer kan jämföras med varandra.

Under året har ett arbete startats upp för att göra **klusteranalyser** inom fyra områden; *energi, miljöteknik, fordon och elektromobilitet* och ligger till grund för en metodutveckling för liknande analyser av andra kluster under nästa år.

I samband med att partnersstadsavtalet med Shanghai förnyades i maj, arrangerades två runda-bordssamtal med Shanghais departement för transportlösningar samt forskning och innovation. Målsättningen är att tillsammans skapa testbäddar i Shanghai för aktörer i Göteborgsregionen. Resan följdes upp i november med en näringslivsdelegation bestående av ett tiotal underleverantörer till fordonsindustrin. Resan var ett samarrangemang med Fordonskomponentgruppen.

Kulturella Kreativa Näringar (KKN)

Två nya klusterinitiativ har startats under året.

Dels ett övergripande KKN Forum och dels en ny mötesplats för branscherna slöjd/konsthantverk. Vi har också lagt grunden till samverkan för Göteborgs modebransch genom ett nytt nätverk. Under året har vi tränat innovationsförmågan hos kreatörer genom innovationslabb.

Vi har utvecklat kreatörers affärsförmåga i Brewhouse Inkubator där 38 projekt har utvecklats i olika program, 325 affärsrådgivningar har genomförts, 67 procent av dessa är kvinnliga idégivare, kreatörer eller innovatörer.

Vi har skapat momentum för utveckling på Ringön genom dialogmöten, synliggörande och publika event. Intresset från verksamheter som vill flytta till Ringön ökar och ett **femtiotal etableringsförfrågningar** har hanterats under året.

Vi har fört invånare med utländsk bakgrund närmare arbetsmarknaden inom KKN genom **PopUp-kontoret** i Bergsjön. Ett resultat är Forsman & Bodenfors satsning på att jobba med unga från förorten och runt femton ungdomar från Bergsjön gör nu en slags praktikform/kvällsskola för att lära sig arbetet i kommunikationsbranschen.

Fordon/Transporter & Infrastruktur/Logistik inkl. maritimt

Världens största elbilmässa genomfördes i Stuttgart i oktober. BRG var talare på konferensen och medarrangör av den svenska montern. Vårt deltagande bidrar till synliggörande och ökar antalet delegationer till Göteborgsregionen från bl.a. Japan, Kina, Norge och Filipinerna med intresse för hållbara transportlösningar, automatisering och elektromobilitet. BRG och VGR har under året tagit fram en rapport som beskriver **fordonsindustrins behov av kompetensförsörjning**. Rapporten följs upp med aktiviteter och insatser. Vi har även kartlagt näringslivets regionala intressen när det gäller transport-infrastrukturinvesteringar.

Ett klusterinitiativ har initierats för att skapa en kontinuerlig dialog med teknikkonsultbolagen. Idag deltar sju ledande konsultbyråer, omfattande 5000 arbetstillfällen i regionen. Maritima näringar är utmärkande för Göteborgsregionen. BRG ingår numera i samverkansgruppen för det maritima klustret som leds av VGR, i syfte att ta vara på näringslivets behov och med ett särskilt fokus på maritima operationer.

ICT

Artificiell Intelligens (AI) och Big Data är en viktig möjliggörare och vi kartlägger just nu dessa områden. Den största utmaningen är bristen på tillgång till kompetens och IT för lärande (EdTech) är ett avgörande område inför framtiden. Under året har flera seminarier genomförts och nyckelaktörer identifierats. Det är också av stor vikt att arbeta för ett jämlikhetsperspektiv i branschen för att lyckas med sin kompetensförsörjning. Det gör BRG tillsammans med branschorganisationer, Universeum, GR & Akademin.

Energi, Kemi och Material

Inom Västsvenska Kemi- & Materialklustret fortsätter arbetet kring utvecklingen av grön fjärrvärme och returraffinaderi. BRG bidrar främst till klustrets utveckling på en övergripande nivå, sitter i styrgruppen, samt i arbetsgruppen för kompetensförsörjning.

Två strategiskt viktiga projekt som bidrar till Göteborgs innovations- och attraktionskraft inom energiområdet är; *FED – Fossil-free Energy District* som kommer att testa en lokal energimarknad på Chalmers campus samt *Bioreg*, ett fullfinansierat H2020-projekt med partners från bl.a. Frankrike, Portugal, Polen och Österrike som delar kunskap och erfarenheter kring hantering av träavfall för återvinning på bästa sätt. Renova deltar i projektet samt medlemmarna i Västsvenska Kemi- & Materialklustret.

Finanskompetenscentrum

Nätverket är inne i en utveckling som speglar den stora omställningen som branschen genomgår till följd av digitalisering och automatisering. Vi har etablerat ett forum för Fintech och samarbetar med Fintech Sweden, vilket förväntas accelerera utvecklingen av fintech i regionen. Avgränsande områden som legaltech, insurancetech och IT-säkerhet är också viktiga för finansbranschens utveckling som kräver att vi engagerar oss och stödjer efter behov.

EEN och BRGs del i Göteborg stads Brysselkontor

Enterprise Europe Network (EEN) finansieras av EU-kommissionen och levererar på tvåårskontrakt. Nuvarande kontrakt löper 2017-2018 och BRGs resultat är enligt förväntan på de 13 mål som mäts inom EEN och har hanterat ett 80-tal kundbesök. I samarbete med bl.a. Green Gothenburg och Göteborgs Energi anordnades en matchmaking på Celsius Summit 2018, en slutkonferens för projektet Celsius. 100 möten genomfördes mellan deltagarna från det offentliga, privata och akademi. En första uppföljningen visar på att två forskningsprojekt initierats.

BRG är aktiva i stadens Brysselkontor och arbetar för att höja synligheten för Göteborgsregionens näringsliv, vilket säkerställts genom deltagande i ett antal större samverkanskonferenser i Bryssel med olika näringslivsinriktningar, såsom på Green Energy Week, Longterm Investment Conference med BRGs VD som talare, eller olika klusterkonferenser. Ordförandeskapet i Eurocities arbetsgruppen WG ENTR&SME har bekräftats för fjärde året av 44 städer.

Green Gothenburg

Under 2017 arrangerades 34 studiebesök med totalt 523 deltagare. Antalet studiebesök var lägre än under 2016, men var mer omfattande och på högre nivå. 53% är affärsbesökare, 15% hade ett intresse av ökad branschkunskap, 26% samhällsbesökare och 6% journalister. Ett 40-tal företag har aktivt medverkat aktivt vid besöken. De besökande grupperna har övervägande kommit från asiatiska länder (59%), med Kina som nummer ett, följt av Europa exkl. Norden (28%). En viktig händelse var besöket från Kinas Energiminister. Green Gothenburg arrangerade ett program kring energilösningar och företag i regionen fick mycket bra exponering. Aktiviteten ledde också till att Green Gothenburg arrangerade en företagsdelegation till Clean Energy Ministerial i Peking.

KOMMUNIKATION

Mer framgångsrika företagsstarter	Ökad tillväxt, export och investeringar	Ökad utvecklings- och innovationsförmåga	Ökade resurser till innovationsinsatser	Fler etableringar och investeringar	Ökad kännedom om Göteborgsregionen	Ökad samverkan
-----------------------------------	---	--	---	-------------------------------------	------------------------------------	----------------

2017	Marknad och kommunikation
Ökad kännedom om Göteborgsregionen	Vår medienärvaro ökade starkt mellan 2015 och 2016 för att 2017 öka ytterligare. Störst genomslag kom med nyheten om Geelys etablering av sitt europeiska innovationscenter på Lindholmen. Vi satsar på att berätta om utvecklingen i Göteborgs näringsliv, såväl i marknadsföringssyfte som i kommunikationssyfte. Medienärvaron stöttar målet om att skapa ökad kännedom om våra tjänster samt målet att skapa kännedom om Göteborgsregionens förutsättningar för att stimulera etableringar och investeringar.

Effektiv och framgångsrik marknadsföring är en väsentlig del av arbetet med att attrahera investeringar, etableringar, affärssamarbeten och kompetens till Göteborgsregionen. Misslyckas vi med att skapa efterfrågan på företagets tjänster går även det ut över möjligheterna att nå verksamhetsmålen. Samtidigt har vi ett ansvar för att ge allsidig och trovärdig analys av förutsättningarna för Göteborgsregionens näringsliv. Det innebär fokus på både fördelar och utmaningar. Kommunikationen måste därför noggrant anpassas utifrån situation och målgrupp. Marknadsföring utanför regionen ser annorlunda ut än kommunikation på hemmaplan. Marknadsföring av våra tjänster på lokal och regional nivå får inte gå ut över vår trovärdighet i analysen av näringslivets förutsättningar.

Vi hanterar två varumärken i vår internationella kommunikation. Gothenburg för att skapa intresse, och Business Region Göteborg med vårt erbjudande, fakta, analys, nyheter och kontakter. Vi upplever större uppmärksamhet från medierna som vänder sig till BRG för att få hjälp med bakgrundsfakta och expertkommentarer, och att BRG:s redaktionella satsningar har hjälpt lokala medier att identifiera de stora omställningar som Göteborgsregionens näringsliv är inne i.

Medieinslag	2017	2016	2015
Internationella	2	1	
Stora nationella	34	24	
Stora lokala Göteborg	130	70	
Små lokala Göteborg	83	66	
Lokalpress och små medier	241	265	
Totalt antal (ytterligare nedbrytning start 2016)	490	426	304

Business Region Göteborgs nyhetsrum kallas Kontext och lanserades under 2017. Inom BRG finns stor förmåga att se och analysera utvecklingen i Göteborgsregionens näringsliv. Genom den redaktionella kommunikationen i Kontext kan BRG dela med sig av till exempel fakta och statistik, olika typer av undersökningsresultat och enskilda medarbetares kunskaper. Kontext är skapat för att svara mot varumärkeslöftet kunskap och kontakter.

Det redaktionella materialet utformas för att skapa värde för målgruppen. Läsare och tittare ska få bättre möjlighet att bilda sig en uppfattning om vart Göteborgsregionen är på väg, vilka utvecklings- och affärsmöjligheter som finns och hur utmaningarna ser ut.

Under 2017 och 2018 läggs särskilt fokus på regionens kompetensförsörjning, företagsklimatet i regionen, konjunkturutvecklingen och berättelsen om Göteborgsregionens utveckling ur ett näringslivsperspektiv. Syftet är att målgruppen ska få ökad kunskap om förutsättningarna för näringslivsutveckling i Göteborg och bättre underlag för investeringsbeslut och satsningar. Indirekt skapar det tillväxt och sysselsättning.

STATUS PÅGÅENDE PROJEKT och UPPDRAG

Grön färg / Följer plan eller mindre avvikelser som inte bedöms påverka resultat/mål

Gul färg / Mindre avvikelser i t.ex. tid/kvalitet/kostnad för perioden som kan åtgärdas

Röd färg / Väsentliga avvikelser som påverkar uppdraget och/eller förväntat resultat

PROJEKT	GRÖN = Följer plan eller mindre avvikelser som inte bedöms påverka resultat/mål GUL = Mindre avvikelser i t.ex. tid/kvalitet/kostnad för perioden som kan åtgärdas RÖD = Väsentliga avvikelser som påverkar uppdraget och/eller förväntat resultat
One Stop Future Shop	
Tillväxt Turism	Fokus under 2017 har varit att kontakta företagare inom besöksnäringen för att ta del av de insatser som erbjuds. En samverkansmodell ska tas fram mellan Göteborg & Co, Business Region Göteborg, Turistrådet Västsverige och företagen. Projektgruppen har arbetat med att klargöra rollfördelningen och dokumentera tillgängliga resurser för företagens affärsutveckling.
Northern Connections	
Catalyser (FOI)	
BioREG	
Västsvensk Subsea	Alla projektaktiviteter avslutade under december 2017, men arbete med slutrapporter pågår fram till mars 2018.
Tech Nordic	
Lärandets Torg	Avslut 2017-12-31
Fossil Free Energy District (FED)	
Logistic Hub Scandinavia	Under 2017 har en studie kring flygfraktens betydelse för regionen genomförts, samt presenterats vid seminarie. Under 2018 kommer LHS arbetet i huvudsak bedrivas genom avdelningen etablering och investering, i syfte att frigöra tid för arbete med stadens logistikstrategi.
Ada Reg	
GTGWS (Talent Attraction)	
ElectriCity	Avslutat för BRG
Stadslandet	Viss del av projektbudgeten har flyttats till kommande år enl. ök med Tillväxtverket.
Periscope	

SÄRSKILDA BESLUT ELLER UPPDRAG KS/KF	GRÖN = Följer plan eller mindre avvikelser som inte bedöms påverka resultat/mål GUL= Mindre avvikelser i t.ex. tid/kvalitet/kostnad för perioden som kan åtgärdas RÖD = Väsentliga avvikelser som påverkar uppdraget och/eller förväntat resultat
Processägarskap "Göteborg skall vara en hållbar innovationsstad med ökande jobbtillväxt"	
Företagslots	
Företagsklimat	
Företagsutveckling och jobb i hela staden "Entreprenörskapskvarter"	
Företagsutveckling och jobb i hela staden "Business Center/Kompetensnav"	
Företagsutveckling och jobb i hela staden "Saltet Ringön"	
Socialt företagande	När inte våra mål och har utmaningar att få ansökningar till stadens centralt avsatta medel för utvecklingsinsatser.
AZ BioVentureHub	Under året växt med ytterligare 8 företag och är nu totalt 25 företag som inhyser 110 personer. Astra Zeneca har beslutat att verksamheten ska få ta mer yta i anspråk då man nu fyllt de befintliga lokalerna. Intresset är fortsatt stort.
Green Gothenburg	
Strategisk näringslivsdialog	
Samverkansplattform för jämlikt Göteborg	Under året har kunskap inhämtats om näringslivets intresse och behov av stöd gällande socialt ansvar. Samverkan har inletts med Jämlikt Göteborg och CSR Västsverige. Idéslussar har genomförts och en budskapsplattform har tagits fram. Syftet med samverkansforumet är att det skall vara enkelt för företag att engagera sig inom frågor som rör social hållbarhet. Konkreta aktiviteter är planerade för detta ändamål 2018.
Kompetensförsörjningsplan	
Gothenburg Climate Partnership	Uppdraget är uppstartat i och med att en projektledare kom på plats under hösten.
Näringslivstrategiskt program	
Utvecklingsområde Nordost	Tre gemensamma utvecklingsområden: 1-Gemensam planering för etablering av ny verksamhet genom Framtagande av kunskapsunderlag inför presidiummöte i januari 2018. 2-Samordning och utveckling för fler arbetstillfällen och kompetensförsörjning genom Presidiummöte i februari och inkluderande i såväl Lärandets torg som kompetensförsörjningsplanen. 3-Fokus på grön destination och matturism genom Projekt Stadslandet Göteborg.
2021- jubileumssatsning "Världens bästa stad när det regnar"	Ansvar för projektet övergår från BRG till Kretslopp och Vatten efter årsskiftet.

2.1.1 Affärsområden/dotterbolag eller motsvarande

MINORITETSÄGDA INTRESSEBOLAG (KLUSTER NÄRINGSLIV)

- Ägardialog har förts med övriga delägare av science parks med fokus på att utveckla en ny form av association med en science park som inte är baserad på ägande.
- Ägardialog har förts med GTC och ALMI med förslag om fortsatt och fördjupad samverkan inom bl.a. kompetensförsörjning och företagsrådgivning.
- Förändring avseende BRGs kapitalandel i Sahlgrenska Science Park som minskat något (-2,06%) till följd av att Mölndal gick med som delägare (B-aktier).

Lindholmen Science Park

Årsstämma 17 maj (kl. 11-12)

- Lindholmens projekt- & programverksamhet har utvecklats positivt under 2017, där två nya arenor startats. Dels Medier & Demokrati och dels MobilityXlab. Existerande program såsom Closer, DriveSweden, Visual Arena, PICTA m fl har utvecklats väl under året.
- För Lindholmen Science Park som område har det under året skett en kraftfull utveckling genom: invigning av RISE nationella huvudkontor, inflyttningen av Zenuity, annonseringen av Geely Innovation Center för att nämna några större händelser.

Ovanstående resultat är viktiga för Sverige och därmed samtidigt Göteborg. För Lindholmen Science Park AB som verksamhet har ovan resultat och mycket annat tydligt gett kraft, förtroende och betydelse ur det nationella perspektivet.

Johanneberg Science Park

Årsstämma 31 maj (em, prel 15-16)

- Bibehålla principen att strategiskt viktiga partners skall vara ägare till JSP men kunna ändra formerna för driftsfinansiering/aktieägartillskott och även möjliggöra deltagande genom samarbets-/serviceavtal.
- Pågår insatser och dialog med ett antal företag om engagemang i JSP och nya projekt.
- Flertalet projekt igång som t.ex. HSB Living Lab, Positive Footprint Housing, AllAgeHub, ElectriCity, FED-Fossil-free Energy Districs som nu går in i genomförande.
- Beviljats EU-medel för projektet IRIS (Horizon2020) och SCORE (InterReg North Sea).
- På uppdrag av VGR under 2018 utveckla en innovationsplattform för tjänsteföretag i samarbete med relevanta partners.

I en växande verksamhet där mer än 50% av intäkterna idag kommer från projekt som till stor del är delfinansierade via utlysningar är det svårt att planera långsiktigt då utfallen från ansökningar är svåra att prognosticera. Det kan få som följd att det långsiktiga helhetsperspektivet går förlorat till förmån för mer kortsiktiga satsningar. Under 2018 kommer organisationen genomgå interna strukturella förändringar för att bättre möta framtida krav.

Sahlgrenska Science Park

Årsstämma 8 juni (fm)

Sahlgrenska Science Park har stärkts som varumärke och efterfrågan har ökat, PR har ökat och vi bjuds in till relevanta nätverk och möten.

- Mölndal stad har gått in som ny ägare
- Flera nätverk drivs, t.ex. VD-nätverk (14 bolag), kvinnligt entreprenörsnätverk (16 pers), Medtechbolagens nätverk för tillväxt (7 bolag)
- Kompetensförsörjning – rekryteringsportal på hemsidan har lockat närmare 50 personer hittills - flera rekryteringar knyts via denna nya portal.
- Flertalet mötesplatser och events har uppmärksammat branschen och entreprenörer som t.ex. Arvid Carlsson award by Sahlgrenska Science Park, eHealth Award @ vitalis och Connect 2 Capital som lockar starka investerare till Göteborg.
- Inkubator 2.0 – ny modell på inkubatorn där fler processer görs till scale up för ökad tillväxt med målet att dessa processer kompletterar och tar hand om näringslivets avknoppningar.
- Life Tech Investors forum startades (2/år) där vi driver inriktningen och programmet utifrån ConnectVästs affärsängelnätverk för att öka investeringsviljan till området.
- Nordic health Tech investors forum – nordiskt investeringsmöte med 18 internationella investerare inom TECH till 16 start ups- Investerare som nu fått upp ögonen för Göteborg.
- Samverkansgrupp LSW (LifeScienceWest) samlar regelbundet innovationsaktörerna inom Life Science för att bättre utnyttja resurser för tillväxt. Utvärdering visar stor nytta för ingående aktörer även AZBVH är med. BRG part i gruppen.
- Park Community- utvecklat ett koncept där parkens alla bolag ingår- ca 80 bolag i miljön som genom olika event och möten delar med sig och ökar möjligheten för tillväxt.
- Fullsatta 3 hus för första gången i historien. (Medicinaregatan 8A, 8B och Biotech center)

Göteborgs Tekniska College

Årsstämma

- Ökat samarbete med angränsade IUC:er i angränsande regioner
- Nytt ESF-projekt beviljat som till delar bygger på tidigare projekt.
- Arbetar aktivt med att locka fler ungdomar till teknikstudier genom olika aktiviteter såsom: teknikförskola, industrinatten, blixtlåset regional finaltävling, tekniksommarjobb, smarta fabriker, E-dig för att sprida kunskap om digitalisering inom tillverkningsindustrin.
- Deltar i regionala teknikcollege och nu gått med i teknikcollege riks ESF-projekt som syftar till att stärka kvalitén inom teknikutbildningar samt ökat samverkan skola och näringsliv.
- Utsedd av Skolverket, till att bli branschskola för smart underhåll.

Almi Företagspartner Väst
Årsstämma 19 april (kl. 9-10)

- Lånevolymen uppgick 439 mkr och 643 lån.
- Beviljade förstudiemedel till ett belopp om 3940 tkr till 127 innovationsprojekt
- 1 650 unika kunder har fått rådgivning under året
- Almis kunders förädlingsvärde (48) utvecklas bättre än hos jämförbara företag (28)
- Andelen kunder som i den löpande NKI-undersökningen svarar ”mycket troligt” eller ”troligt” på frågan; ”Hur sannolikt är det att du skulle rekommendera Almi till andra?”. Resultatet uppgick till 94% med målet 90%.
- Avkastningen i låneverksamheten ska under en period på rullande 12 kvartal uppgå till minst 2 %. Utfallet blev 6,55% (Q3), högst av Almibolagen i Sverige.
- Målet nås att kvinnor och personer med utländsk bakgrund ska vara överrepresenterade bland Almis kunder (jmf regionsnitt enl SCB/Tillväxtanalys)

Preliminärt resultat 17-12-31 anges före ev. skatt, då boksluten inte är klara.

Mkr	Göteborgs Tekniska College	Johanneberg Science Park*	Sahlgrenska Science Park	Lindholmen Science Park	Almi Företagspartner Väst
Omsättning	114,5	15,6	18,8	60,1	57,7
Kostnader	-112,1	-23,1	-21,6	-68,9	-56,6
Resultat	2,4	-7,5	-2,8	-8,8	1,1
Budgeterat helårsresultat	1,5	-7,5	-4,5	-9,5	-0,9
Ovillkorade aktieägartillskott enligt avtal	-	7,5	4,5	9,5	-
Eget kapital	16 mkr	3 mkr	8 mkr	8 mkr	96 mkr
BRG kapitalandel	49%	37,45%	22,94%	23,95%	12,25%
BRG röstandel	49%	48,38%	24,78%	42,95%	12,25%

Almi Företagspartner Väst konsolideras inte in i redovisningen inom Stadshuskoncernen.

**Resultat för JSP är baserat på årsbudget. Bokslutet är ej inrapporterat pga systembyte.*

2.1.2 Viktiga framtidsfrågor

BUSINESS REGION GÖTEBORG

Viktiga framtidsfrågor	
Intern faktor	Förmågan att ställa om till nya förutsättningar utifrån strategiskt avstamp och kunna resurssätta med rätt kompetenser och insatser som kompletterar övriga aktörer i bred samverkan.
Etablering & Investering	Framtagandet av det näringslivsstrategiska programmet har skapat stora förväntningar hos näringslivet. Ett kommande beslut kommer ställa nya krav på BRGs och stadens vår förmåga att leverera resultat. Kommunikationsmässigt har vi en stor möjlighet att bygga vidare på våra digitala plattformar, så som www.investingothenburg.com .
Kluster & Innovation	Att våra uppdrag och insatser resurssätts och med rätt kompetenser samt att de samspelar med de globala trender som råder kring digitalisering, globalisering och omställningen mot 2030-målen. Det påverkar även BRG hur regeringen och myndigheter kanalisera och samordnar innovations- och exportsatseringar samt hur vi involveras inklusive science parks.
Företagsutveckling	Den viktigaste interna faktorn för att nå ett högt nyföretagande i regionen och ökad överlevnadsgrad är att i samverkan med övriga aktörer paketera och synliggöra de tjänster som finns för blivande entreprenörer och nystartade företagare. Att nå ut till målgruppen kräver en hög närvaro i de kanaler där målgruppen söker information. Vi behöver kunna påvisa att ökad kompetens om att driva företag gör skillnad. För att bidra till ökad affärsutveckling inom sektorn social ekonomi behöver vi paketera ett erbjudande som möter verksamheterna på de villkor de maktar med. Vi har satt ambitionen för högt med årets accelerator och behöver nu skapa en modell som ger stor kundnytta men där insatsen kan fördelas över en längre tid.
Extern faktor	Att skapa incitament hos övriga förvaltningar och bolag att avsätta resurser och ta sig an såväl näringslivsstrategiska programmet och dess handlingsplaner som att arbeta med de föreslagna insatserna i kompetensförsörjningsplanen. Att få till stånd effektiv samverkan med övriga aktörer som driver näringslivsutvecklingen framåt. Omvärldsfaktorer och utvecklingen i Göteborgsregionen.
Etablering & Investering	Staden behöver planera för mer verksamhetsmark för mindre företag samt plats för industri/logistik. Eftersom hela fordonsindustrin globalt nu ställer om pågår en global utvecklingsvåg bland alla fordonstillverkare. För att hänga med i denna utveckling är det centralt för både Volvo och Geely att denna och andra investeringar kan genomföras i snabb takt. Annars är det stor risk att Göteborg kommer efter i utvecklingen. För staden innebär det konkret en utmaning att skyndsamt ta fram en detaljplan som möjliggör etableringen av Lundby och innovationscentret och fortsätta verka för att statens satsning på ett elektromobilitetslabb blir verklighet i Göteborg. BRG bedömer att stadsbyggnadsprocesserna har forskridit på ett bra sätt och har förutsättningar att hålla acceptabla tidplaner. Det är dock viktigt att dessa projekt bevakas noggrant från politisk nivå. När det gäller företagsklimatet och service till företag ser vi ett avtagande engagemang under 2017. Med stöd av det näringslivsstrategiska programmet hoppas vi att frågan ges ny kraft 2018.
Kluster & Innovation	Digitaliseringen som påverkar hela tillvaron för såväl, näringsliv, samhälle och akademi. Behovet av digital kompetens ökar därför och det är en utmaning i kompetensförsörjningen i stort för de flesta branscher, inte minst inom fordonsindustrin som genomgår det största tekniksprånget i modern tid och som kommer ha en direkt påverkan på framtidens transporter och logistik. Vi ser ett ökat fokus på uppkopplade fordon, elektrifiering, automatisering och nya mobilitetskoncept.
Företagsutveckling	Att hitta en stabil samverkan mellan oss offentliga aktörer som jobbar med främjandesektorn för att samordna och fördela våra insatser på ett effektivt sätt. Även samordning av projektmedel till de som erbjuder stöd till nyföretagare lyfts fram. Det finns idag många likartade projekt med olika projektägare som inte känner till varandra och därmed inte samverkar. Ju mer vi kan fånga upp och synliggöra av de tjänster som erbjuds desto större kundnytta kan vi nå och samtidigt få en bättre effekt av fördelade projektmedel.

Både de interna och externa faktorerna kan påverkas genom nära samarbete inom hela staden, tillsammans med andra nationella och regionala aktörer och i bred samverkan med näringslivet och akademi/institut. Framgången i samverkan kommer att påverka vår regions attraktionskraft och handlingsförmåga samt vara avgörande för fortsatt ökad sysselsättning och tillväxt i regionen.

KLUSTER NÄRINGS LIV

Viktiga framtidsfrågor	
Intern faktor	
Lindholmen Science Park	Att vidareutveckla Lindholmens verksamhet med avseende på spets och bredd, samt klargöra LSPs styrelses roll för områdets utveckling.
Sahlgrenska Science Park	Att säkra långsiktig finansiering och att utöka samarbetet och partnerskapet med industrin.
Johanneberg Science Park	Att utveckla finansieringsmodellen och undvika att bli utlysningssstyrda. Basfinansieringen behöver ökas för att ta nästa utvecklingssteg. Att fastställa vilka kompetenser i bolaget som saknas/behöver utvecklas för att nå nästa utvecklingssteg.
Göteborgs Tekniska College	Strategiskt ramverk och visionsarbete. Kompetensförsörjning för att möta nya behov inom utbildning.
Almi Företagspartner Väst	En ny strategi för Almi-koncernen skall implementeras under 2018. De centrala områdena inom den nya strategin för Almi som berör den regionala verksamheten har sammanfattats i det ägardirektiv som BRG, tillsammans med övriga delägare, har sänt till Almi Väst.
Extern faktor	
Lindholmen Science Park	Att vidmakthålla den positiva utvecklingsenergin i Lindholmen som koncept, nu även med kopplingar till Campus Lundby och Global Business Gate.
Sahlgrenska Science Park	Utvecklingen av SahlgrenskaLIFE där näringsliv involveras via SSP är en viktig del av utvecklingen inom ramen för vår nya roll. Detta har dragit ut på tiden och vi kan inte påverka detta beslut. GoCo i Mölndal drivs av privat aktör inom annan kommun med snabbare plankontor. Viktigt att ägarna bjuder in och gör oss delaktiga om vi skall kunna ta lead för branschen.
Johanneberg Science Park	Organisationer med liknande uppdrag kan av externa parter uppfattas som konkurrenser, oförmåga att kraftsamla. Marknadsförändringar som leder till begränsat intresse för att delta i science parkens verksamhet och miljö
Göteborgs Tekniska College	Digitalisering inom industri och samhälle är frågor som GTC arbetar mycket med och där utvecklingen kommer spela allt större roll framöver.
Almi Företagspartner Väst	Efterfrågan på Almis krediter har varit mycket högt de senaste åren. Det innebär att vi för tillfället utnyttjar en stor del av det tillgängliga kapitalet avsett för lån och vi behöver vara mer restriktiva i vår utlåning. Vi arbetar med flera olika alternativ för att långsiktigt säkerställa en fortsatt utlåning till tillväxtföretag.

HEMSTÄLLAN TILL ÄGARE

BRG - Hemställan från och med ordinarie budget 2019

Business Region Göteborg AB inkommer med hemställan om ökat driftsanslag för högre lokalhyra till följd av beslut och händelser som bolaget inte själv råder över. Ärendet kommer att behandlas i BRG styrelse februari 2018 och därefter för vidare hantering av Stadshus AB samt KS.

JSP - Hemställan kompletteringsbudget för 2018

Johanneberg Science Park AB inkommer med hemställan om medfinansiering av projekt Celsius till stadens kompletteringsbudget för 2018. Ärendet kommer att behandlas i BRG styrelse februari 2018 och därefter för vidare hantering av Stadshus AB samt KS.

2.2 Analys av årets utfall

Resultaträkning

	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016
Intäkter	86 497	90 200	-3 703	77 486
Kostnader	-124 422	-132 200	7 778	-113 849
Rörelseresultat	-37 925	-42 000	4 075	-36 363
Finansiella intäkter	14	0	14	21
Finansiella kostnader	-6 804	-6 500	-304	-7 417
Resultat efter finansiella poster	-44 715	-48 500	3 785	-43 759
Koncernbidrag	40 700	40 700		40 700
Resultat före skatt	-4 015			-3 059
Skatt	-512			692
Resultat efter skatt	-4 527	-7 800	3 273	-2 367

Utfall-Prognos-Budget

	Utfall	Prognos	Budget
Resultat före skatt	-4 015		
Skatt - skattemässigt överskott "ord BRG"	-702		
BU Res.e.skatt "ord.BRG"	-4 717	-5 000	-7 800
Skatt - kvarvarande underskottsavdrag	190		
Redovisat resultat.e.skatt ÅR17	-4 527	-5 000	-7 800
Aktieägartillskott	5 000	5 000	5 000
Påverkan EK	473	0	-2 800

Årets resultat är bättre än senaste prognos (+283 tkr). Avvikelsen mot prognos består av flera mindre poster i olika verksamheter och projekt som sammantaget ger avvikelsen. Avvikelsen mot ursprunglig budget beror huvudsakligen på följande faktorer vilket vi tidigare rapporterat om:

- Lägre personalkostnader till följd av vakanser men även i viss mån sjukfrånvaro.
- Lägre kostnadsnivå för köpta tjänster, marknadsföring/information som i vissa fall förskjutits fram i tid eller kunnat göras med egna resurser istället för köpta tjänster.
- Högre andel av personalkostnader har kunnat resurssättas i projekt som ger medfinansiering eller för nya projekt som ej låg i budget.

Positiv effekt ses för kvarvarande underskottsavdrag från Utveckling Nordost AB vilket förbättrat resultat efter skatt med 190 tkr. Det redovisade resultatet enl ÅR17 medför att eget kapital ökar.

2.3 Investeringar

Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Nettoutgifter i mkr	Utfall 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Budget/Plan 2018
Nyinvesteringar	1,9	3,6	1,1	3,1
Reinvesteringar				
SUMMA INVESTERINGAR	1,9	3,6	1,1	3,1

Investeringsnivån är sänkt i prognos, härrör till Entreprenörskvarteret (Yesbox).

Investeringar i finansiella anläggningstillgångar

Aktier och andelar, mkr	Utfall 2017
Summa investeringar	

2.4 Utveckling inom personalområdet

2.4.1 Personalvolym och lönekostnad

	2017	2016	2015
Kostnader för konsultarvode (se anvisn)	12 509	12 037	14 449
Lönekostnad (exkl arvoden och soc avg)	47 043	43 420	42 636
Årsarbetare - Arbetad tid (personalvolym)	94	89	84
Lönekostnad per årsarbetare	500	488	508
Årsarbetare ÅRL -arbetad tid (personalvolym)	81	77	74
Lönekostnad per årsarbetare ÅRL	581	564	576

2.4.2 Övrig utveckling inom personalområdet

En viss ökning av antal anställda har skett under 2017 och det beror på ett antal projekt och uppdrag, bl.a. arbetet med det Näringslivsstrategiska programmet.

2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.5.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Vår sammanfattande bedömning är att bolagets system för styrning, uppföljning och kontroll hålls på "tillräckligt effektiv nivå" med "styrka" i några delar. Externa revisioner och granskningar bekräftar bilden.

En "styrka" är ledningens **gemensamma** engagemang, liksom styrelsens, i bolagets övergripande riskhantering och styrsystem. Genom ett nära ledarskap och verksamhetsnära styrning, kontroller och återkoppling har vi god insikt i vår vardag och verktyg att följa upp vår verksamhet utifrån riktlinjens krav på systematik, med en process och verktyg som stödjer arbetet.

BRG har under 2017 arbetat igenom arbetssätt och innehåll i riskhanteringsprocessen för att försäkra oss om att systematiken fyller förväntade krav och är ändamålsenligt, vilket den bedöms vara. Riskbaserad styrning har lyfts fram som "styrka". Arbetet har genomförts med PwC. BRG har inte redovisat några områden som "förbättringsområde". Det interna kontrollarbetet inkluderar och omfattar även själva processen vilken bedöms vara tillräckligt effektiv.

2.5.2 Sponsring

BRG har inte fattat något beslut om något sponsringsåtagande.

2.5.3 Uppföljning av Göteborgs Stads kommunikationsprogram och riktlinje för kriskommunikation

Göteborgs Stads kommunikationsprogram

Det övergripande målet med Göteborgs Stads externa kommunikation är att skapa kännedom om stadens arbete. Det övergripande målet med intern kommunikation är att skapa förståelse för stadens mål.

BRGs kommunikation utgår från varumärkeslöftet "kunskap och kontakter för ett framgångsrikt företagande" samt från ägardirektivets uppdrag att marknadsföra Göteborg och regionen nationellt och internationellt i ett näringslivsutvecklande perspektiv.

Kommunikationen ska öka kännedomen om våra erbjudanden och tjänster samt bidra till dialog med våra kunder och intressenter. För att uppnå detta har vi gjort ett strategiskt val att öka satsningen på redaktionell kommunikation genom vårt digitala verktyg Kontext samt genom en ökad närvaro i sociala kanaler, primärt Facebook, LinkedIn och Twitter. Genom satsningen på att bjuda på kunskap i form av analyser och fakta som visar på utmaningar såväl som goda exempel bygger vi förtroende.

Förutom att uppmuntra till dialog i digitala kanaler så bedrivs stor del av vår verksamhet genom personliga möten och seminarieverksamhet där vi ger kunden möjlighet att aktivt delta och även påverka.

Vår kommunikation bidrar även till att våra medarbetare förstår hur de bidrar till staden och BRGs mål och känner sig delaktiga i Göteborgs Stads utveckling. BRG arbetar aktivt med att medarbetarna ska känna delaktighet, engagemang och samhörighet.

Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation

BRG har en Krishanteringsplan - Lokal anvisning Säkerhet. BRG planerar att genomföra seminarie- och ledningsövningar under 2018 i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation som antogs av kommunfullmäktige 2017.

2.6 Kommunala ändamålet och befogenheterna

BRG anser att verksamheten som bolaget har bedrivit under 2017 har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Redovisningen avser Business Region Göteborg AB (BRG). BRG har inga dotterbolag.

Kommunala ändamålet

Med det kommunala ändamålet avses vad verksamheten syftar till att åstadkomma och vilka tjänster som tillhandahålls åt medlemmarna i kommunen. En grundläggande och generell förklaring till att bedriva näringslivsfrämjande arbete är att stärka det lokala näringslivet och därigenom uppnå ökad tillväxt genom det faktum att företagen erbjuder arbetstillfällen som i sin tur påverkar välfärden.

Allmänintresse

Allmänt näringslivsfrämjande åtgärder och tjänster som tillhandahålls av BRG anses vara av det slag att det tillgodoser kommunmedlemmarnas intresse. Det krävs inte att alla kommunmedlemmar eller ett visst antal ska ha intresse av verksamheten.

Lokaliseringsprincipen

Tjänsterna är begränsade till insatser som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar. Begränsningen inte är strikt geografisk utan det avgörande är att intresset kan lokaliseras till kommunen. Det är möjligt för kommuner att samverka. BRG arbetar för Göteborg och övriga kommuner i Göteborgsregionen.

Förbud mot understöd åt enskilda företag

BRG ger inte individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare som avses i lagen. Kommunallagens 2 kap. 8 § har nära samband med 2 kap. 7 § kommunallagen. Regeln säger att en kommun får vidta åtgärder i syfte att allmänt främja näringslivet i kommunen. Paragrafen förbjuder däremot individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare om det inte finns synnerliga skäl för det.

Förbud mot spekulativ företagsverksamhet

BRG driver endast näringsverksamhet utan vinstsyfte.

Självkostnadsprincipen

Avgifter som BRG tar ut överstiger inte dess kostnad att tillhandahålla tjänsterna.

Kommunfullmäktiges ställningstagande

BRG har inhämtat kommunfullmäktiges ställningstagande innan beslut av större vikt har fattats.

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Kommunfullmäktiges mål

3.1.1 Göteborg ska vara en jämlik stad

Inriktningar

Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska. Jämlikhetsarbetet ska utgå ifrån de fyra fokusområdena i programmet Jämlikt Göteborg
Processägare: Social resursnämnd

Målpuppfyllelse och kommentar

■ God

3.1.2 Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp

Inriktningar

2020 ska utsläppen av koloxid i Göteborg från icke handlande sektorn ha minskat med minst 40 procent jämfört med 1990. 2035 ska de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser vara maximalt 3,5 koldioxidekvivalenter per invånare.
Processägare: Miljö- och klimatnämnden

Målpuppfyllelse och kommentar

■ Svårbedömd

3.1.3 Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka

Inriktningar

Särskilda insatser ska riktas mot unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning som är överrepresenterade bland långvarigt arbetslösa
Processägare: Nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning

Målpuppfyllelse och kommentar

■ Svårbedömd

3.1.4 Göteborg ska vara en hållbar innovationsstad med ökande jobbtillväxt

Inriktningar

Staden ska stärka innovationsklimatet tillsammans med näringsliv, akademi och andra aktörer i syfte att utveckla hållbara och samhällsförbättrande innovationer. Göteborg ska ha ett starkt företagsklimat med ökande sysselsättning och låg arbetslöshet.
Processägare: Business Region Göteborg AB

Målpuppfyllelse och kommentar

■ Viss

Rapporteringen från UR2 gäller fortfarande och gult är rätt färgmarkering. Det nationella projektet med Göteborg som pilot för att skapa indikatorer för att mäta innovation i städer/offentlig verksamhet, kommer att starta nu i vinter (dvs ca 6-8 månader försenat).

Men utifrån nuvarande indikatorer kopplade till målet skulle man säga;

- **Företagsklimatet** (Index genom Insikt SKL) *gult på gränsen till rött!*
- **Sysselsättning** (Antal sysselsatta, Procent öppet arbetslösa, antal nyanmällda platser med tillsvidareanställning, tillväxt i lönesumma, mäts regelbundet av BRG) *grönt med stadig trend uppåt!*
- **Regional Innovation Score Board** (Index, stort antal indikatorer DG Growth EU) står still men är fortfarande en innovation leader i europa mått, *dvs. grönt!*

3.1.5 Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra

Inriktningar

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt löneskillnader inom samma intervall i arbetsvärderingssystemet BAS.

Processägare: Kommunstyrelsen

Målpuppfyllelse och kommentar

■ God

3.2 Kommunfullmäktiges uppdrag till styrelsen

Uppdrag från kommunfullmäktige	Har uppdraget genomförts? JA/Nej. Om inte ge en kort kommentar om orsak och eventuellt till vilken del uppdraget har genomförts
Likabehandlingsplaner ska tas fram utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetet ska gälla ur både invånar- och medarbetarperspektiv.	Ja
Talarstatistik ska föras under nämnd och styrelsemöten minst tre gånger för att synliggöra könsskillnader. Statistiken ska bifogas protokoll.	Ja
Ett samverkansforum med näringslivet för ett jämlikt Göteborg ska startas	Ja
Ett klimatprotokoll ska startas i samverkan med näringslivet	Nej Uppdraget är uppstartat i och med att en projektledare kom på plats under hösten. Tiden fram till årsskiftet ägnades i huvudsak åt förankring och möjliga partnerskap med Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen, Göteborgs Miljövetenskapliga Centrum (Chalmers/GU) och med andra delar av stadens organisation. Vi har genomfört en kartläggning över företag som redan nu rapporterar enligt "Greenhouse Gas Protocol" eller har aktivt klimatarbete.
Andelen chefer födda utanför Norden ska öka kraftigt och aktivt följas upp	Nej BRG har ingen möjlighet att erhålla statistik, då bolagets storlek påverkar möjligheterna att få avidentifierade uppgifter. Dock arbetar BRG efter Göteborgs Stads rekryteringsprocess, med tillhörande Lokal anvisning samt mål i Likabehandlingsplanen som tar hänsyn till målet.
Andelen kvinnliga chefer inom manligt dominerade verksamheter ska överstiga andelen kvinnor inom samma verksamhet	Nej Målet är inte relevant, då BRG inte har några manligt dominerande verksamheter.
Friskvårdsbidraget ska höjas med 200 kronor per person	Ja

3.3 Kompletterande uppföljning av vissa av kommunfullmäktiges uppdrag

3.3.1 Ett entreprenörskvarter ska startas i Göteborg.

Under året har hyreskontrakt tecknats på lokalytor i Gamlestadens fabriker för etablering av entreprenörskvarteret där avtalen löper tom mars 2024. Lokalytorna omfattar två separata ytor som är till för kundmöten, event och arbetsplatser till aktörer som vill vara en del av mötesplatsen.

Under våren pågick ett intensivt arbete tillsammans med aktörerna för konceptualisering och namnförslag. Det resulterade i att mötesplatsen fick namnet **Yesbox-home of entrepreneurs**. Officiell invigning ägde rum i oktober och sedan öppningen har 5 600 personer vistats i lokalerna. Hemsidan yesboxgoteborg.se har haft över 10 000 unika sidvisningar. Arbetet med att skapa mötesplatsen har gjorts i bred samverkan med övriga aktörer och vår ambition har varit att det ska vara enkelt att förstå vilket stöd som kan erbjudas i Yesbox och vilka de olika aktörerna är som medverkar.

Vi har gjort en kartläggning av hur vi aktörer förhåller oss till hållbarhet både i den egna verksamheten men också i kundmötet. Kartläggningen har skett med stöd från stadens miljöprogram och genomförts med hjälp av konsulter inom Kretslopp och vatten. Kartläggningen visar att bland oss aktörer har vi olika sätt att definiera vad vi menar med hållbart. Vår ambition är att med hjälp av Regionalfondspengar kunna arbeta fram gemensamma metoder och verktyg för att skapa en samsyn och gemensamt förhållningsätt kopplad till hållbarhet och därmed bättre kundnytta.

En utmaning är att säkerställa att det finns bemanning på plats under våra öppettider för att vägleda besökarna. Lokalen är idag öppen mellan 9-16 måndag-fredag och BRGs personal ansvarar i dagsläget för att lösa receptionstjänsten. Det har vi tidigare inte haft med som en tänkt resurs men vi bedömer att mötesplatsen behöver ha en öppen dörr för att man ska ta steget och komma till oss. Vår förhoppning är att vi längre fram kan dela på ansvaret med övriga aktörer.

De aktörer som idag samverkar inom ramen för Yesbox är förutom BRG: Almi, Coompanion, Connect, Drivhuset, Framtidsfrön, Nyföretagarcentrum, Göteborgs Uppfinnarförening, Reach for Change, Ung Företagsamhet och Venture Cup.

Nästa steg

BRG har för avsikt att teckna samarbetsavtal med föreningen Go Business där ovanstående aktörer är medlemmar eller kommer bli medlemmar. I avtalet regleras hur man bidrar till att skapa och bibehålla en stark mötesplats för innovatörer och entreprenörer samt arbetet med att ta fram en långsiktig affärsmodell som kan stå på egna ben.

Utöver ett samarbetsavtal ska avtal tecknas som reglerar tillgång till arbetsplatser för de aktörer som önskar sitta på Yesbox. Vi har i dagarna skickat en ansökan till Skatterättsnämnden där vi önskar förhandsbesked om tillhandahållandet av mötesplatsen i sin helhet kan ses som en momspliktig tjänst där tillhandahållandet av arbetsplatser ingår och inte ses som en vidareuthyrning av fast egendom/lokal. Det skulle möjliggöra att BRG får rätt att momsbelägga våra fakturor till samtliga aktörer oavsett om de är momsregistrerade eller ej. Normal handläggningstid är f.n. ca sex månader.

Bakgrunden ligger i att ett av hyresavtalen avser en yta med arbetsplatser som är aktivitetsbaserad vilket inte uppfyller kraven för fastighetsupplåtelse. Detta i sin tur medför att man inte kan ansöka om frivillig skattskyldighet för moms vilket innebär att man inte har rätt till momsavdrag oavsett om aktören har momspliktig verksamhet eller ej. Det skulle då få till följd att hyresvärden inte kan lyfta moms på de lokalanpassningar som är gjorda vilket medför högre kostnader. Det gäller även BRGs egna driftkostnader där moms inte kan lyftas. I det fall Skatterättsnämnden inte medger rätten att momsbelägga samtliga fakturor kommer BRG ev. behöva göra rättelser av tidigare gjorda momsredovisningar.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

Årets resultat

Utfall för verksamheten är något bättre än prognos, där vi tidigare tagit hänsyn till förväntat lägre kostnader för marknadsföring och kommunikation, köpta konsulttjänster och lägre personalkostnader till följd av vakanser och sjukfrånvaro men även i högre utsträckning fått medfinansiering på befintlig personal vilket ger resultatförbättring jämfört med ursprunglig budget.

Årets resultat efter skatt uppgår till -4,5 mkr. Kvarvarande underskottsavdrag från UNO AB påverkar skatten positivt även 2017 för att därefter vara helt förbrukade.

Intressebolag

Mölnadal har gått in som delägare i Sahlgrenska Science Park vilket medför att BRGs kapitalandel sänks från 25% till 22,94%.

Vi har gjort nedskrivningar motsvarande lämnade aktieägartillskott (6,5 mkr) till de tre science parkerna. Vi har fått preliminära bokslut från våra delägda intressebolag som visar resultat som följer plan eller bättre. Sahlgrenska Science Park redovisar ett bättre resultat än budget vilket medför ett högre eget kapital. Då verksamheten budgeterar 2018 att nyttja 3 mkr eget kapital har BRG gjort nedskrivning av lämnade aktieägartillskott, motsvarande som var budgeterat för 2017.

Vi har även gjort en nedskrivning av vår fordran (270 tkr) på Almi Invest Västsverige AB (AI) och värderat den utifrån försiktighet.

Eget kapital

Årets resultat uppgår till - 4,7 mkr vilket är något bättre än senaste prognos (-5 mkr). Vi har därtill kunnat nyttja kvarvarande skattemässigt underskottsavdrag från Utveckling Nordost AB med 190 tkr. Resultatet efter skatt beräknas således till -4,5 mkr. Därtill erhåller BRG ett aktieägartillskott om 5 mkr vilket innebär att eget kapital ökar med 473 tkr.

Personaldata för bolag till årsredovisning 2017

Business Region Göteborg AB

Innehållsförteckning

1	Personaldata.....	3
---	-------------------	---

1 Personaldata

PERSONALDATA Bolag 2017

Anvisning

Personaldata ska rapporteras enligt definitioner nedan. Uppgifterna bidrar till sammanställningar för hela staden av de viktigaste nyckeltalen inom personalområdet.

Tidplan etc: Uppgifterna ska vara inrapporterade och bilagan klarmärkt senast den 31 januari 2018. Vid stora tal, skriv inte tusentalsavgränsare, varken med "mellanslag" eller punkt, det försvårar senare summering. Några uppgifter är nya i tabellen, ange då uppgift även för 2016.

Definitioner:

Årsarbetare - arbetad tid (personalvolym) avser ackumulerat antal arbetade timmar totalt under perioden (jan-dec) dividerat med 1600. En anställd som arbetar heltid och har liten eller ingen frånvaro förutom semester blir ofta mer än 1,0 årsarbetare. Antalet årsarbetare kan därför vara större än antalet anställda.

Årsarbetare - arbetad tid, utförd av timavlönad personal – avser ackumulerat antal arbetade timmar utförda av timavlönade under perioden (jan-dec) dividerat med 1600.

Antal anställda totalt i december (inklusive tjänstlediga och timavlönade med lön utbetald i december).

Antal chefer - med chef avses, förutom bolagschef, anställda med ett uttalat budget- verksamhets- och personalansvar. Nyckelpersoner inom bolaget med verksamhets- och budgetansvar men utan personalansvar ska inte redovisas som chef.

Första linjens chef - avser chef med fullt chefsansvar längst ut i linjen.

Lämna också uppgift om **antal anställda enligt Årsredovisningslagen**, genomsnittet för året.

Antal tillsvidareanställda - avser tillsvidareanställda i december respektive år inklusive tjänstlediga, och uppdelat **totalt per kön** med särskild uppgift om **varav antal heltidsanställda**.

Åldersstrukturen för tillsvidareanställda är den här gången förändrad, bara medelålder och antal anställda 60 år och äldre anges för december. Ange uppgifterna även för 2016.

Avgång, tillsvidareanställda - antal tillsvidareanställda som slutat i bolaget under året. Uppgiften är för 2017 kompletterad med hur många av dessa som gått i pension. Komplettera med denna uppgift även för 2016.

Rekrytering, tillsvidareanställda - antal nyrekryteringar till en tillsvidareanställning.

Sjukfrånvaro - antal sjuktimmar under året som andel av tillgänglig ordinarie arbetstid i timmar, anges i procent. Uppgiften lämnas också per kön och, nytt för år 2017, en uppgift om den korta sjukfrånvaron, där sjukfallet varar som längst 14 dagar, ange denna senare även för 2016.

	Helår/Dec 2017	Helår/Dec 2016	Helår/Dec 2015
1. Personalvolym helår			
1. Antal årsarbetare – arbetad tid, totalt	94	89	84
1. Antal årsarbetare – arbetad tid, utförd av timavlönade	1	1	1
2. Anställda i december			
2 a. Antal anställda, totalt	94	88	88
2 a. Varav kvinnor	52	51	54
2 a. Varav män	42	37	34
2 b. Antal chefer, totalt	14	14	17
2 b. Varav kvinnor	7	7	8
2 b. - varav första linjens chef	1	1	1
2 b. Varav män	7	7	9
2 b. - varav första linjens chef	1	1	1
2 c. Genomsnittligt anställda enligt ÅRL	81	77	74
3. Tillsvidareanställda i december			
3. Antal tillsvidareanställda, totalt	78	80	75
3. Varav kvinnor	44	47	47
3 . - varav med heltidsanställning	38	43	43
3. Varav män	34	33	28
3 . - varav med heltidsanställning	29	27	28
4. Ålder hos tillsvidareanställda			
4. Medelålder tillsvidareanställda	48	48	47
4. Antal tillsvidareanställda 60 år eller äldre	10	10	10
5. Rekryteringar och avgångar helår			
5. Avgång, tillsvidareanställda	5	3	7
5 . - varav med pension	0	1	0
5. Rekrytering, tillsvidareanställda	5	3	4
6. Sjukfrånvaro helår			
6. Sjukfrånvaro, totalt (procent)	3,0	4,3	5,81
6. Sjukfrånvaro – kvinnor (procent)	2,5	6,3	8,05
6. Sjukfrånvaro – män (procent)	0,45	1,38	1,96
6. Sjukfrånvaro kort, som längst 14 dagar (procent)	1,85	1,65	2,61

Kommentarer till tabelldata

Anvisning

Kommentera personaldata där ni inte kunnat rapportera utifrån gemensamma definitioner.

2018-02-05

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Beslut om Årsredovisning

BRG lämnar förslag på Årsredovisning utifrån ÅRL och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3"). Ingen koncernredovisning har upprättats, med stöd av ÅRL 7 kap 2§ punkt 1. Den görs av moderbolaget, Göteborgs Stadshus AB.

Vid beräkning av aktuell skatt har kvarvarande underskottsavdrag nyttjats för att därefter vara helt förbrukade.

Styrelsen föreslås besluta att:

1. Fastställa Årsredovisning 2017

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

ÅRSREDOVISNING

2017-01-01—2017-12-31

för

Business Region Göteborg AB
556439-5878

Innehållsförteckning:

	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	5
Balansräkning	6
Kassaflödesanalys	8
Noter	9
Styrelsens sammansättning	16

ÅRSREDOVISNING FÖR BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Styrelsen och verkställande direktören för Business Region Göteborg AB avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2017-01-01 – 2017-12-31.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten och bolagets inriktning

Business Region Göteborg AB (BRG) är Göteborgs Stads näringslivskontor och representerar 13 kommuner i Göteborgsregionen inom näringslivsutveckling. Bolaget skall uppmuntra och stödja företagsutveckling, nyinvesteringar och etableringar samt bidra till regionens konkurrenskraft och skapa fler arbetstillfällen. BRG skall också bidra till ett bra företagsklimat, branschutveckling samt marknadsföring av Göteborgsregionen som en tillväxtregion med miljöprofil.

Inom koncernen, Göteborgs Stadshus AB, har BRG en roll som moderbolag i ett kluster med samordningsansvar för delägda bolag knutna till näringslivet: Lindholmen Science Park AB, Johanneberg Science Park AB, Sahlgrenska Science Park AB och Göteborgs Tekniska College AB. Vi är regional delägare i Almi Företagspartner Väst AB. Den strategiska verksamheten stämmer väl överens med BRGs mål och dess karaktär bygger på samverkan med såväl näringsliv, akademi och offentliga aktörer.

Göteborgsregionen är inne i en högkonjunktur med fortsatt stark utveckling i såväl sysselsättningstillväxt som i ekonomisk tillväxt. Omfattande stora investeringar i forskning och utveckling samt möjligheterna med de stora stadsbyggnads- och infrastrukturplanerna ger ett gott utgångsläge. Ett näringsliv som är världsledande på flera områden skapar utvecklingsmöjligheter för både små och stora företag. Det skapar även jobb och tillväxt i en bred servicesektor.

Att än tydligare positionera regionens tillväxtförutsättningar ställer krav på att följa med i den snabba utvecklingen, i allt från stadsutveckling till digitalisering samt att kunna kraftsamla i bred samverkan med staden, andra regionala och nationella aktörer, akademi och näringsliv för att påverka regionens attraktionskraft och handlingsförmåga. En utmaning som kvarstår är möjligheterna till kompetensförsörjning, både på kort och på lång sikt.

Styrelsen och verkställande direktören bedömer att verksamheten är i linje med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt de principer som framgår av 3 § i bolagsordningen.

Strategiskt avstamp

Utvecklingen i Göteborgsregionen och våra insatser följs genom övergripande mål för att uppfylla visionen om att bidra till långsiktigt hållbar tillväxt. Målen, som handlar om bl.a. företagens tillväxt, företagsklimat, investeringar/etableringar, klusterinitiativ, nöjda kunder och medarbetare, följs upp löpande. Vår indikation är att målen nås 2017 för samtliga områden förutom företagsklimatet och antal etableringar.

Under året har vi arbetat fram ett näringslivsstrategiskt program för Göteborg med regional utblick. Programmet fastställs av Kommunfullmäktige våren 2018 och innehåller målbild och mål för Göteborgs Stads samlade näringslivsstrategiska arbete 2018-2035. I Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program framkommer sex huvudstrategier för att arbeta mot målbild och mål. Näringslivsfrågorna är av strategisk betydelse för stadens och regionens utveckling. Målet är att skapa goda förutsättningar för företagande och regional tillväxt genom att såväl främja investeringar och etableringar i regionen som att underlätta för företag som etablerats sig här. Vi har arbetat fram ett fördjupat samarbetsavtal med Göteborgsregionens Kommunalförbund som utgår från Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program.

Attrahera företagsetableringar och investeringar

Vi arbetar lokalt och regionalt med att utveckla det befintliga näringslivet, samt att skapa förutsättningar och attrahera etableringar, investeringar och kompetens till Göteborgsregionen nationellt och internationellt. Vi förser marknaden med avgörande kunskap och kontakter för en lyckad etablering eller investering i regionen såsom mark och lokaler, hjälp med bolagsbildning, till rekryteringar och internationella skolor samt erbjuder en kostnadsfri, konfidentiell och fullständig etableringsservice. På generell nivå gynnar ett inflöde av etableringar, investeringar, utländska företag och utländska investeringar ekonomin i Göteborgsregionen såväl som i Sverige.

Klusterutveckling och samverkan för innovation och jobbtillväxt

Vi är Göteborgs Stads klusterorganisation och verkar i hela Göteborgsregionen. Vi fokuserar på ett antal klusterinitiativ som utvecklar Göteborgsregionens näringsliv inom prioriterade områden och marknadsför Göteborgsregionen som en tillväxtregion med miljöprofil. De prioriterade områdena har en bredd av små, medelstora och stora företag, är kännetecknande för Göteborgsregionen eller är potentiella tillväxtbranscher, samt har global attraktionskraft. Kluster är idag ett av de viktigaste verktygen man har på lokal och regional nivå för att utveckla och förstärka styrkeområden, samt att dra fördel av smart specialisering och samverkan mellan kluster.

Tydlig entreprenörskapsregion samt fler nya och växande företag

Vårt uppdrag är att uppmuntra och stödja att fler nya företag startar, fler överlever och fler växer. Vi ska stimulera till ökat företagande genom rådgivning och kompetenshöjande aktiviteter och satsar på socialt företagande. Insatserna ska bidra till att regionen förknippas med entreprenörsanda och tillväxtkompetens; kompetensutveckling till den som vill starta och utveckla sitt företag, skapa mötesplatser för samverkan, erfarenhetsutbyte och nätverkande. Våra tillväxtprogram visar upp nöjda kunder med starkare tillväxt jämfört med sin kontrollgrupp, inte minst när det gäller sysselsättning. Forskning visar att det idag är tillväxt i små och nya företag som utgör den enskilt viktigaste källan till jobbtillväxt i ekonomin. Ökat entreprenörskap och fler livskraftiga företag behövs.

Marknad och kommunikation

I sammanhang utanför Göteborgsregionen har vi ett marknadsföringsuppdrag och är en trovärdig, kompetent och relevant samtalspartner och kunskapskälla i alla frågor som är kopplade till näringslivs- och samhällsutveckling. Vi ska stötta Göteborgsregionens företag genom vår kommunikation. Den ska bidra till enkel och snabb tillgång till marknadsinformation, annan kunskap och kontakter. Genom att sammanställa rapporter och konjunkturbevakning bidrar vi till att stärka omvärldskompetensen hos politiker, näringslivet, medarbetare, media och regionala samarbetspartners. Vi samlar också in information, kunskap och kontakter genom att företräda Göteborgsregionen i sammanhang där affärsrelationer skapas och investeringsbeslut förbereds. Vi fungerar som språkrör mellan politik och näringsliv och skapar arenor för möten med näringslivets bästa i fokus.

Regional samverkan

Vi arbetar tätt tillsammans med, bland andra, Göteborgsregionens Kommunalförbund GR, Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och inte minst med näringslivsutvecklarna som finns i Göteborgsregionens 13 kommuner. Under året har vi arbetat fram ett fördjupat samarbetsavtal med GR i syfte att förstärka den regionala samverkan på strategisk och operativ nivå och som utgår från Göteborg Stads näringslivsstrategiska program.

Övrigt

BRG är delägare och ingår i styrelsen för Almi Företagspartner Väst AB och Almi Invest Västsverige AB. BRG har en ledande roll genom ordförandeskap i Brewhouse ideella förening, Brewhouse Incubator AB, FinansKompetensCentrum och Nyföretagarcentrum Göteborgsregionen och som vice ordförande i Framtidsfrön. BRG sitter som styrelseledamot i SOIC Ostindiefararen och för Näringslivsgruppen, Göteborg & Co.

Organisation och personal

Bolaget följer en fastlagd plan för kompetensförsörjning av personal och arbetar aktivt med hälsoarbetet. Bolaget hade vid årets slut 94 (88) anställda med en medelålder på 48 (48). Andelen kvinnor är 55% (58%) och andelen män är 45% (42%).

Omsättning, resultat och ställning

Nettoomsättningen

Nettoomsättningen uppgick under 2017 till 86 497 tkr (77 486 tkr).

Resultat

Resultatet efter finansnetto visar på ett underskott -44 715 tkr (-43 759 tkr).

Rörelseresultatet följer lagd prognos och motsvarar det koncernbidrag och aktieägartillskott som bolaget erhållit.

(Tkr)	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	86 497	77 486	78 954	84 208
Rörelseresultat	-37 925	-36 363	-33 625	-38 384
Resultat e Finansiella poster	-44 715	-43 759	-40 667	-47 517
Balansomslutning	97 934	85 607	75 779	89 482
Medelantalet anställda	81	77	74	78

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Förväntad framtida utveckling

Business Region Göteborg AB utvecklar verksamheten efter ägardirektiv och strategiskt uppsatta mål.

Bolagets strategiplan avser perioden 2016-2019 med årlig översyn och ettårig verksamhetsplan.

Kommunfullmäktige har beslutat om nytt ägardirektiv för bolaget vilket antas på årsstämman.

BRG är en utpräglad projektorganisation. Som neutral part, utan vinstintressen eller bindningar till någon enskild organisation eller företag, deltar vi i samverkansprojekt där fokus ligger på näringslivsutveckling. Vår omsättning och verksamhetsvolym varierar över tid beroende på vår medverkan i projekt och uppdrag.

Bolaget bedömer likviditet-, valuta- och kreditrisker som låga.

Riskbedömning och riskanalys utgör en komponent i bolagets interna styrning och kontroll i enlighet med Göteborgs Stads styrande dokument.

Ägarförhållanden

Business Region Göteborg AB är ägt till 100 procent av Göteborgs Stadshus AB 556537-0888 som i sin tur är helägt av Göteborgs stad.

Förändring i eget kapital (tkr)

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Aktie-kapital	Reservfond	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2017	10 000	93	50 947	-2 367	58 673
Disposition av föregående års resultat			-2 367	2 367	
Årets resultat				-4 527	-4 527
Transaktioner med ägare: Erhållet aktieägartillskott			5 000		5 000
Summa transaktioner med aktieägare	0	0	5 000	0	5 000
Utgående balans per 31 december 2017	10 000	93	53 580	-4 527	59 146
<i>Aktiekapital 100 aktier á kvotvärde 100 000 kr</i>					

Förslag till vinstdisposition (kronor)

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel

Balanserade vinstmedel från föregående år	53 579 944
<u>Årets resultat</u>	<u>-4 526 927</u>
Summa vinstmedel	49 053 017
Styrelsen föreslår att	49 053 017
I ny räkning balanseras	

Ovillkorat aktieägartillskott har erhållits från Göteborgs Stadshus AB (556537-0888) med 5,0 MSEK.

Koncernbidrag har erhållits från Göteborgs Stadshus AB (556537-0888) med 40,7 MSEK.

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser samt därtill hörande noter. Alla belopp uttrycks i tusentals kronor där ej annat anges.

Resultaträkning (tkr)	Not	2017-01-01 2017-12-31	2016-01-01 2016-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	3	86 497	77 486
		86 497	77 486
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	4	-52 222	-47 045
Personalkostnader	5	-71 565	-66 493
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	7	-635	-311
		-124 422	-113 849
Rörelseresultat		-37 925	-36 363
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande intäkter		14	21
Räntekostnader och liknande kostnader		-34	-37
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar	8, 9	-6 770	-7 380
		-6 790	-7 396
Resultat efter finansiella poster		-44 715	-43 759
Bokslutsdispositioner			
Erhållet koncernbidrag		40 700	40 700
Resultat före skatt		-4 015	-3 059
Skatt på årets resultat	6	-512	692
ÅRETS RESULTAT		-4 527	-2 367

Balansräkning (tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	7	2 556	1 293
		2 556	1 293
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	8	9 057	9 057
Andra långfristiga fordringar	9	6 110	6 380
		15 167	15 437
Summa anläggningstillgångar		17 723	16 730
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		4 608	2 429
Fordringar hos koncernföretag		3 828	1 676
Skattefordran		1 131	1 643
Övriga fordringar		2	4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	9 603	8 959
		19 172	14 711
Kassa och bank	13	61 039	54 166
Summa omsättningstillgångar		80 211	68 877
SUMMA TILLGÅNGAR		97 934	85 607

Balansräkning (tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		10 000	10 000
Reservfond		93	93
		10 093	10 093
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		53 580	50 947
Årets resultat		-4 527	-2 367
		49 053	48 580
Summa eget kapital		59 146	58 673
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		12 625	5 790
Skulder till koncernföretag		177	132
Övriga skulder		2 003	2 293
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	23 983	18 719
		38 788	26 934
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		97 934	85 607
POSTER INOM LINJEN			
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Kassaflödesanalys (tkr)		2017-01-01 2017-12-31	2016-01-01 2016-12-31
	Not		
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-44 715	-43 759
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	12	7 405	7 691
Betald skatt		0	692
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-37 310	-35 376
Förändring av rörelsefordringar		-4 973	4 100
Förändring av rörelseskulder		11 854	7 195
Förändring av rörelsekapital		6 881	11 295
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-30 429	-24 081
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-1 898	-1 068
Förvärv av andelar i intresseföretag		0	-794
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 898	-1 862
Finansieringsverksamheten			
Erhållet aktieägartillskott		5 000	5 000
Lämnade aktieägartillskott		-6 500	- 6 500
Erhållet koncernbidrag		40 700	40 700
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		39 200	39 200
Årets kassaflöde		6 873	13 257
Likvida medel vid årets början		54 166	40 909
Likvida medel vid årets slut	13	61 039	54 166

Noter

Not 1 Allmän information

Business Region Göteborg AB med organisationsnummer 556439-5878 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Göteborg. Adressen till huvudkontoret är Norra Hamngatan 14. Företagets verksamhet omfattar insatser för näringslivsutveckling i Göteborgs Stad och representerar 13 kommuner i Göteborgsregionen. Bolaget skall uppmuntra och stödja företagsutveckling, nyinvesteringar och etableringar samt bidra till regionens konkurrenskraft och skapa fler arbetstillfällen.

Moderföretag i den största och enda koncernen som Business Region Göteborg AB är dotterföretag till är Göteborgs Stadshus AB, org.nr. 556537-0888, med säte i Göteborg.

Not 2 Redovisnings- och värderingsprinciper

Business Region Göteborg AB tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3"). K3 tillämpades för första gången 2014.

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdesskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

Business Region Göteborg ABs intäkter består i huvudsak av offentliga bidrag, projektintäkter och deltagaravgifter för projektmedverkan från samarbetspartners såväl det offentliga som från näringslivet.

Försäljning av tjänster

Intäkter från försäljning av tjänster på löpande räkning redovisas som intäkt i den period arbetet utförs och material levereras eller förbrukas.

Offentliga bidrag

Inkomster från offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått eller beräknas få.

Bidrag som mottagits före dess att villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas som skuld.

Utländsk valuta

Företagets redovisningsvaluta är svenska kronor (SEK).

Omräkning av poster i utländsk valuta

Vid varje balansdag räknas monetära poster i utländsk valuta om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster, som värderas till historiskt anskaffningsvärde i en utländsk valuta, räknas inte om. Valutakursdifferenser redovisas i rörelseresultatet eller som finansiell post utifrån den underliggande affärshändelsen, i den period de uppstår.

Låneutgifter

Låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m m samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Det finns inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den s k balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Obeskattade reserver redovisas inklusive uppskjuten skatteskuld.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar omprövas varje balansdag och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga resultat kommer att finnas tillgängliga för att utnyttjas, helt eller delvis, mot den uppskjutna skattefordran.

Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur företaget, per balansdagen, förväntar sig att återvinna det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller reglera det redovisade värdet för motsvarande skuld.

Uppskjuten skatt beräknas baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats före balansdagen.

Aktuell och uppskjuten skatt för perioden

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas som en kostnad eller intäkt i resultaträkningen, utom när skatten är hänförlig till transaktioner som redovisats direkt mot eget kapital. I sådana fall ska även skatten redovisas direkt mot eget kapital.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset och utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla företaget och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer. Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas när den materiella anläggningstillgången kan tas i bruk. Materiella anläggningstillgångars nyttjandeperioder uppskattas till:

Inventarier	5-10 år
Datorer	3 år

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåtriktat.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Andelar i koncernföretag

Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt när rätten att få utdelning bedöms som säker och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Andelar i intresseföretag

Andelar i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Utdelning från andelar i intresseföretag redovisas som intäkt i resultaträkningen. Vid varje balansdag analyserar företaget de redovisade värdena för finansiella tillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning.

Likvida medel

Likvida medel inkluderar kassamedel och disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt andra kortfristiga likvida placeringar som lätt kan omvandlas till kontanter och är föremål för en obetydlig risk för värdefluktuationer. För att klassificeras som likvida medel får löptiden inte överskrida tre månader från tidpunkten för förvärvet.

Not 3 Nettoomsättningens fördelning (tkr)

	2017	2016
Offentliga driftbidrag	33 000	33 000
Projekttäkter och deltagaravgifter	53 497	44 486
Summa	86 497	77 486

Not 4 Upplysning om revisorns arvode och kostnadsersättning (tkr)

	2017	2016
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	94	90
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	13
Stadsrevisionen		
Revisionsuppdrag	89	108
Summa	183	211

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser revisorsintyg och granskning av inkomstdeklaration.

Not 5 Antal anställda, löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Medelantalet anställda med fördelning på kvinnor och män*	2017	2016
Kvinnor	45	44
Män	36	33
Totalt	81	77
*omräknat till heltid		
Fördelning ledande befattningshavare per balansdagen	2017	2016
Ledningsgrupp inkl. VD och vVD		
Kvinnor	5	5
Män	4	4
Styrelse inkl. VD		
Kvinnor	2	2
Män	8	8
Totalt	19	19
Löner och ersättningar (tkr)	2017	2016
Styrelse och VD	2 038	1 992
Övriga anställda	45 791	41 773
	47 829	43 765
Totala löner och ersättningar		
Sociala kostnader enligt lag och avtal	16 382	15 255
Pensionskostnader	5 934	6 287
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	70 145	65 307

Av bolagets pensionskostnader avser 506 tkr (498) gruppen styrelse och VD. Avtal har träffats med verkställande direktören om avgångsvederlag vid uppsägning från bolagets sida med arton (18) månadslöner utöver lön under uppsägningstiden. Avtalet gäller med en ömsesidig uppsägningstid av sex månader oavsett anställningstid. Ingen klausul finns om pensionsålder för VD.

Not 6 Skatt på årets resultat (tkr)

	2017	2016
Följande komponenter ingår i skattekostnaden:		
Aktuell skatt	512	0
Skatter hänförliga till tidigare år	0	692
Redovisad skatt	512	692
Avstämning årets skattekostnad/-intäkt	2017	2016
Redovisat resultat före skatt	-4 015	-3 059
Skatt beräknad med skattesats 22 %	883	673
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader avseende nedskrivningar	-1 489	-1 624
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter avseende ränteintäkt skattekonto	0	1
Skatteeffekt övriga ej avdragsgilla kostnader	-96	-28
Skatteeffekt nyttjat underskottsavdrag	190	0
Summa	512	-978
Justeringar som redovisats innevarande år avseende tidigare år	0	1 670
Årets redovisade skattekostnad/-intäkt	512	692

Preliminärskatteinbetalningarna uppgår till 1 643 (1 643) tkr och värderade underskottsavdrag till 0 (0) tkr per 171231.

Not 7 Inventarier (tkr)

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	8 184	10 637
Inköp	1 898	1 068
Utrangering	-1 924	-3 521
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	8 158	8 184
Ingående avskrivningar enligt plan	-6 891	-10 101
Årets avskrivningar enligt plan	-635	-311
Utrangering	1 924	3 521
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 602	-6 891
Utgående planenligt restvärde	2 556	1 293

Not 8 Andelar i intresseföretag (tkr)

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	9 057	8 263
Förvärv av intresseföretag	0	794
Lämnade ovillkorade aktieägartillskott	6 500	6 500
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 557	15 557
Årets nedskrivningar	-6 500	-6 500
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-6 500	-6 500
Utgående redovisat värde	9 057	9 057

Business Region Göteborg AB har under räkenskapsåret erhållit utdelningar från intresseföretag och joint ventures uppgående till 0 tkr (0). Ovillkorat aktieägartillskott har lämnats till Johanneberg Science Park AB om 2 000 tkr, Lindholmen Science Park AB om 3 500 tkr och Sahlgrenska Science Park AB om 1 000 tkr.

Företagets innehav av andelar i intresseföretag

Företagets namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Redovisat värde	
				2017-12-31	2016-12-31
Göteborgs Tekniska College AB	49,00%	49,00%	490	5 441	5 441
Johanneberg Science Park AB	37,45%	48,38%	1 000	1 299	1 299
Lindholmen Science Park AB	23,95%	42,95%	240	1 523	1 523
Sahlgrenska Science Park AB	22,94%	24,78%	250	794	794
Almi Företagspartner Väst AB	12,25%	12,25%	4 643	0	0
Summa				9 057	9 057

Företagets namn	Org.nr	Säte
Göteborgs Tekniska College AB	556570-6768	Göteborg
Johanneberg Science Park AB	556790-3108	Göteborg
Lindholmen Science Park AB	556568-6366	Göteborg
Sahlgrenska Science Park AB	556547-7832	Göteborg
Almi Företagspartner Väst AB	556488-1307	Göteborg

Not 9 Andra långfristiga fordringar (tkr)

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	6 380	7 260
Nedskrivning värdeförändring	-270	-880
Utgående redovisat värde	6 110	6 380

Villkorslån Almi Invest Västsverige AB, kapitalförsörjningsprojekt Fond 2 (2015-2021), ränta utgår ej.

Not 10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (tkr)

	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna projektintäkter	4 118	3 954
Förutbetalda kostnader	5 485	5 005
Summa	9 603	8 959

Not 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (tkr)

	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna personalkostnader	5 182	5 155
Upplupna projektkostnader och förutbetalda intäkter	18 801	13 564
Summa	23 983	18 719

Not 12 Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet (tkr)

	2017-12-31	2016-12-31
Avskrivningar	635	311
Nedskrivning av andelar i intresseföretag	6 500	6 500
Nedskrivning av långfristig fordran	270	880
Summa	7 405	7 691

Not 13 Likvida medel i kassaflödet (tkr)

	2017-12-31	2016-12-31
Kassa och koncernkonto	61 039	54 166
Summa	61 039	54 166

Bolaget ingår i Göteborgs Stadshus-koncernens koncernkontosystem.

Göteborg den 12 februari 2018

Patrik Andersson
Verkställande Direktör

David Ljung
Ordförande

Eva Ternegren
Förste vice ordförande

Axel Josefson
Andra vice ordförande

Peter Lindh

Miguel Odhner

Lennart Olsson

Hans Rothenberg

Stefan Svensson

Marie Östh Karlsson

Vår revisionsberättelse har lämnats den 12 februari 2018.

Ernst & Young AB

Hans Gavin
Auktoriserad revisor

Vår granskningsrapport har lämnats den 12 februari 2018.

Ann-Britt Svensson
Av kommunfullmäktige utsedda lekmannarevisorer

Mai-Britt Vilhelmsson

Styrelsens sammansättning 2017

STYRELSE	David Ljung	Ordförande
	Eva Ternegren	Första vice ordförande
	Axel Josefson	Andra vice ordförande
	Peter Lindh	
	Miguel Odhner	
	Lennart Olsson	
	Hans Rothenberg	
	Stefan Svensson	
	Marie Östh Karlsson	
REVISORER	Ernst & Young AB	Auktoriserad revisor Hans Gavin
	Lekmannarevisor	Ann-Britt Svensson
	Lekmannarevisor	Mai-Britt Vilhelmsson
REVISORSSUPPLEANTER	Ernst & Young AB	
	Lekmannarevisor	Sven Andersson
	Lekmannarevisor	Carina Henriksson Johansson

Ledamöter, revisorer och revisorssuppleanter är utsedda av bolagsstämman.

Verkställande direktör:	Patrik Andersson
Styrelsens sekreterare:	Roland Adrell

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

2018-02-05

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Beslut om Granskningsredogörelse

Lekmannarevisorerna har i uppdrag att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

lakttagelser och bedömningar framgår av en granskningsredogörelse.

Styrelsen föreslås besluta att:

1. Fastställa Granskningsredogörelse 2017

Business Region Göteborg AB

.....
Patrik Andersson
VD

Göteborgs
Stad

Business Region Göteborg AB

Granskning av verksamhetsåret 2017

Lekmannarevisorerna har avslutat granskningen av bolaget avseende verksamhetsåret 2017.

Våra iakttagelser och bedömningar framgår av *granskningsredogörelsen* som bifogas.

Vårt uttalande till årsstämman lämnas i en granskningsrapport. Granskningsrapporten skickas till bolaget *efter det* att styrelsen beslutat att fastställa årsredovisningen. Uttalandet i granskningsrapporten grundar sig på granskningsredogörelsen.

Vi vill betona vikten av att styrelsen vidtar lämpliga åtgärder med anledning av den rekommendation som lämnas och vi vill därför ha ett yttrande från styrelsen. Av yttrandet ska framgå vilka åtgärder som bolaget har gjort eller planerar att göra med anledning av rekommendationen. Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se senast den 21 juni 2018.

Göteborg den 26 januari 2018

Ann-Britt Svensson
lekmannarevisor utsedd av
kommunfullmäktige

Mai-Britt Wilhelmson
lekmannarevisor utsedd av
kommunfullmäktige

Business Region Göteborg AB

– granskning av verksamhetsåret 2017

Januari 2018

Business Region Göteborg AB. Granskning av verksamhetsåret 2017
Diarienummer: 0191/17

Lekmannarevisorer: Ann-Britt Svensson och Mai-Britt Wilhelmson

Yrkesrevisor: Stefan Elmgren-Warberg

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Foton: Lo Birgersson, Klas Eriksson och Carina Gran

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Granskning av verksamheten	5
Grundläggande granskning	5
Granskning av resor i tjänsten	6
Granskning av hantering av bisysslor på ledningsnivå	11
Uppföljning av arkivförteckning	13
Uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete	14
Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	15
Språkbruk och revisionstermer	16

Sammanfattning

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Årets granskning av bolaget omfattar:

- grundläggande granskning
- resor i tjänsten
- hantering av bisysslor på ledningsnivå
- uppföljning av föregående års rekommendationer.

Granskningen visar att delar av bolagets verksamhet har brister som behöver åtgärdas. Därför lämnar vi följande rekommendation:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utveckla bolagets systematiska arbetsmiljöarbete i enlighet med beskrivna förbättringsområden. (Rekommendationen lämnades år 2016)

I övrigt bedömer vi att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Granskning av verksamheten

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning samt interna kontroll, flera fördjupade granskningar samt uppföljning av tidigare års granskning.¹

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att revisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar följande delar:

- följsamhet mot kommunfullmäktiges ägardirektiv
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
- följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning
- styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- beslutsunderlag
- hantering av särskilda uppdrag från kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

¹ Se lekmannarevisorernas granskningsplan, april 2017

lakttagelser

Den grundläggande granskningen visar inte på några avvikelser.

Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som omfattats av den grundläggande granskningen.

Granskning av resor i tjänsten***Utgångspunkter i granskningen***

Under de senaste åren har kraven på god intern kontroll inom offentlig verksamhet ökat. Inom offentligt ägd verksamhet förvaltas medel och resurser för annans räkning och det är därför av stor betydelse att förtroendet för verksamheten är högt hos allmänheten. I samband med resor kan felaktigheter eller oklara syften orsaka förtroendeskador som indirekt drabbar både anställda och förtroendevalda i Göteborgs Stad. Det påverkar även den allmänna tilltron till offentligt finansierade verksamheter – även om det ofta rör sig om relativt små felaktigheter i monetära termer. Ur det perspektivet utgör resor ett område där det är särskilt viktigt med en god intern kontroll. Stadens resepolicy beskriver hur anställda bör agera för att resa ekonomiskt, säkert och miljöanpassat i tjänsten.

Granskningen syftar till att bedöma om bolaget har en tillräcklig intern kontroll avseende resor i tjänsten.

Metod för denna granskning har varit intervjuer med HR-chef samt administrativ personal. Vidare har vi granskat 30 stickprov av resehandlingar under perioden 1 januari 2017 till 30 september 2017. Där en resehandling till exempel kan vara en anställds utnyttjande av bilpoolen för en månad eller en resa till en mässas har samtliga resenärers tillhörande underlag granskats.

Kriterier för denna granskning har varit följande:

- Skatteverkets rättsliga vägledning för Studie- och konferensresor
- Skatteverkets information avseende Studie- och konferensresor
- Skatteverkets information om vissa förmåner för beskattningsåret (SKV M 2014:23, 2015:20 och 2016:25)
- Göteborgs Stads policy och riktlinjer för resor i tjänsten

lakttagelser med utgångspunkt i Göteborgs Stads policy och riktlinjer i tjänsten samt bolagets egen anvisning

Organisering av arbetet med resor i tjänsten

Innan en resa beställs ska resenären överväga om det är möjligt att ersätta resan till förmån för telefonmöte. Tåg/Buss/Båt ska väljas framför flyg och bil förutsatt att restid och kvalitet är acceptabla, samt att bästa kostnadseffektivitet uppnås. För korta resor bör man i första hand välja att gå, cykel, kollektivtrafik eller bilpool. I andra hand används taxi enligt avtal eller privat bil. Efter resan lämnar resenären, vid behov, in reseräkning samt eventuella anspråk på kostnadsersättning, vilka godkänns av närmaste chef.

Upphandlad resetjänst

Stadens policy anger att resa och logi beställs via den av Göteborgs Stad upphandlade resebyrå. Av bolagets lokala anvisningar framgår också att alla beställningar av resor ska göras genom stadens upphandlade resebyrå. Av de granskade stickproven framgår att resebeställning i samtliga fall har skett av den upphandlade resebyrå om det varit möjligt. I undantagsfall har den upphandlade resebyrå meddelat att det är bättre att bolaget bokar själva.

Kostnadseffektivitet

Stadens policy anger också att resa normalt ska företas i 2:a klass eller motsvarande, såvida inte särskilda skäl eller omständigheter finns i det enskilda fallet. Granskningen visar inget annat än att resor skett i 2:a klass eller Economy class.

Arbetsgivaren ska, enligt stadens policy, tillhandahålla verktyg och informera personal om användandet för webbaserade möten så att det är enkelt att ersätta fysiska resor med arbete via datornätverk och telefon eller liknande. Dessutom ska resfria möten användas om det går.

Enligt bolagets lokala anvisning skall resenären överväga om det är möjligt att ersätta resan till förmån för telefonmöte.

Granskningen visar att bolaget tillhandahåller verktyg för telefon- och videokonferens. Det finns tydliga anvisningar om hur sådana möten genomförs. Samtliga medarbetare är också anslutna till Skype och kan använda denna kommunikation för snabbmeddelanden, ljud- och videosamtal, onlinemöten och delning.

Miljö och säkerhet

Stadens riktlinjer anger att resor ska ske i första hand gåendes, med cykel eller kollektivt (spårvagn, buss, tåg, båt). Om resa med bil väljs ska de i första hand ske med fordon där Göteborgs Stad bestämmer dess miljö- och trafiksäkerhetsprestanda. Bolagets lokala anvisning anger att medarbetare vid korta resor i första hand bör välja att gå, cykla, använda

kollektivtrafik eller bilpool. I andra hand används taxi enligt avtal eller privat bil.

Bolaget har underlättat för användande av cykel genom att tillhandahålla parkeringsplats för cykel samt duschar. Göteborgs Stad har beslutat att införa en cykelförmån för alla anställda inom staden vilket innebär att medarbetare i bolaget kan hyra cykel till förmånliga villkor. Bolaget ersätter privata utlägg vid resa med kollektivtrafik i tjänsten. Kvitton eller motsvarande skall alltid redovisas.

Vid tjänsteresa med bil bör man välja bilpools-bil som tillhandahålls av staden i första hand och privat bil i andra hand. Bolaget är med i Göteborgs Stads bilpool. Bilarna i bilpoolen är miljöbilar och drivs med naturgas/bensin.

Stadens policy föreskriver att klimatkompensation för resor med bil och flyg ska redovisas i syfte att genomföra förbättringar för miljön. Klimatkompensation enligt stadens policy erläggs genom att årligen sammanställa bolagets upparbetade totalbelopp ur redovisningen och därefter redovisa till trafikkontoret på överenskommet sätt. Av granskningen framgår att klimatkompensation skett i enlighet med stadens policy.

Befogenheter

Stadens policy föreskriver att befogenhetsfördelning för resa, konferens och logi ska anges i lokal anvisning. Detta gäller både inom Sverige och utomlands. Vidare föreskriver stadens policy att befogenhet att besluta om undantag från flygresor under 50 mil ska anges i lokal anvisning.

Befogenhetsfördelning anges i bolagets *lokal anvisning tjänsteresor*. Här framgår att vid utrikesresor ska en resplan skrivas som ska godkännas av närmsta chef och VD. Vid flygresor utrikes är grundregeln ekonomiklass, om synnerliga skäl föreligger kan businessklass väljas. Sådana undantag ska vara skriftligen motiverade och godkännas av vice VD eller VD. Flyg bör endast användas vid en sträcka som är längre än 50 mil, enkel väg. Om flyg används för kortare sträckor ska detta motiveras skriftligt och godkännas av närmsta chef. Egen bil i tjänsten används endast i undantagsfall och ska motiveras och godkännas av närmsta chef.

I de stickprov som vi har gjort där resplan ska finnas visar granskningen att detta funnits i samtliga fall utom ett. Inget stickprov visar att businessklass valts. Vid ett fall har flyg använts för en kortare sträcka än 50 mil, en resa till Visby. Inför resan stämde detta av muntligt, men inte skriftligt. I efterhand har detta stämts av med VD som då kom fram till att det inte behövts något godkännande för avsteg från resepolicyn för att ta flyg till Gotland. Vid stickprov avseende resor med egen bil har detta godkänts av närmaste chef muntligt.

I ett fall hade en person som deltagit på en resa beslutsattesterat resekostnaden.

Uppföljning

Av stadens policy framgår att varje förvaltning och bolag ansvarar för att kommunicera och följa upp innehåll och efterlevnad av policyn med tillhörande riktlinjer.

Bolaget informerar de anställda om anvisningen vid introduktionen samt att anvisningen finns på intranätet. Minst en gång per år eller vid en relevant förändring sker en uppdatering av bolagets anvisning på intranätet.

Bolaget uppger att resor i tjänsten ingår i bolagets riskhantering och intern kontroll. Under åren har olika delar och områden belysts, följts upp och granskats. Vidare uppger bolaget att man ofta granskar sina resor, i samband med utlämnande av handlingar vilket ger bolaget naturliga ”stickprov” med genomgång av underlag och rutiner.

Under 2017 har följande genomförts:

- Månatlig översyn av underlag/reseräkningar vid lönehantering.
- En total genomgång av samtliga underlag för ett par medarbetare för en period av tre år.
- En granskning för att försäkra att eventuella bonuspoäng hanteras korrekt.

Övriga noteringar avseende bolagets egna anvisning

Vidare står det i anvisningen att vid resa med egen bil så ska den alltid utgå från bolagets lokaler. Granskningen visar att så inte alltid är fallet. Resa med egen bil har ibland utgått från resenärens hem. Enligt bolaget var det närmare resmålet att starta från hemmet än bolagets lokaler i dessa fall.

lakttagelser med utgångspunkt i Skatteverkets vägledning, information och meddelande

Resans syfte

Hänsyn ska tas till syftet med resan och vilken nytta resan kan få för arbetsgivares verksamhet. Det är därför enligt Skatteverkets rättsliga vägledning, viktigt att syfte och nytta tydligt framgår i den dokumentation – de underlag – som skall finnas tillgängliga hos arbetsgivaren.

Vid utrikes resor ska en resplan skrivas och godkännas av närmsta chef och VD. I resplanen ska framgå val av färdstätt, logi och syfte.

Granskningen visar att det finns resplaner upprättade för alla utrikesresor utom för en resa. Av de granskade resplanerna framgår syftet. I några fall har dock resplanen blivit attesterad av vice VD istället för VD.

Vid inrikes resa görs ingen resplan. Bolaget kräver inte heller något godkännande innan av närmaste chef och VD. I reseräkningen ska syftet med resan beskrivas. På reseräkningen eller via annan dokumentation framgår syftet med resan.

Vid användning av bilpoolen skrivs ingen reseräkning, utan bilarna bokas via internet. Vad personen ska delta i anges i Super Office, bolagets bokningssystem för interna och externa möten.

Arbets tid och upplägg

Enligt Skatteverkets rättsliga vägledning måste en studie- eller konferensresa utgöra effektivt arbete. Som tumregel gäller att studie- eller konferenstiden ska vara minst sex timmar per dag. Under en vecka bör den effektiva studie- eller konferenstiden omfatta minst 30 timmar. Dessa 30 timmar ska vara jämnt fördelade under veckan.

Granskningen visar att tjugo resehändelser har karaktären av studie- eller konferensresa där det skulle vara tillämpligt med ett program. I två av dessa tjugo resehändelser har bolaget varit utställare på en mässa och då har det ej funnits något program. För två andra resehändelser har det varit resor till Kina och i båda fallen har program funnits men programmen har saknat konkreta tidsangivelser. För resterande sexton resehändelser som inte redan berörts finns det program.

Reseräkning

Om den anställda själv har betalat utgifter i samband med en tjänsteresa som är att anse som företagets utgifter skall den anställda få skattefri ersättning för dessa utgifter. En reseräkning kan utgöra ett underlag för utbetalningen av dessa skattefria kostnadsersättningar. En reseräkning kan också utgöra ett underlag för skattepliktiga förmåner. Fri kost vid tjänsteresa exempelvis är en skattepliktig förmån för den anställda och arbetsgivaren ska göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter på förmånen². Fri kost är skattepliktig även i samband med kurser, kongresser, konferenser och studieresor utomlands³.

Utfallet av granskade reseräkningar visar att i ett fall hade ett utlägg betalats ut två gånger, detta är nu återbetalt.

² SKV M 2014:23, 2015:20 och 2016:25

³ SKV M 2014:23, 2015:20 och 2016:25 avsnitt 4.4 Kostförmån

I ett annat fall hade en reseräkning inte gjorts för en inrikesresa. Detta kan leda till att kostförmåner för resenären inte redovisats till Skatteverket på ett korrekt sätt.

I ett par fall har det inte skett avdrag i reseräkningen för fria måltider som ingått i priset. Förklaringen har varit att resenären inte hunnit utnyttja måltiden.

Granskningen visar att om flera anställda åker på samma resa för att till exempel delta på en mäss, då har i de flesta fall resenärerna gjort olika avdrag för fria måltider. Bolagets förklaring har varit att resenärerna deltagit på olika aktiviteter eller inte hunnit utnyttja alla fria måltider.

Vid två resor har en resenär gjort avdrag i systemet för fria måltider, men på grund av att resenären använt en felaktig kod (ingick i biljettpriser på allmänna transporter) för måltidsavdrag så har inget avdrag skett på reseräkningen. Detta har heller inte uppmärksammats av attesterande chef. Vilket har lett till att för högt traktamente betalats ut till resenären. Enligt uppgift från bolaget kommer de felaktiga utbetalningarna att korrigeras på kommande löner. Bolaget har ingen möjlighet att få ut någon historik om det förekommit fler fall där denna kod använts.

Bedömning

Lekmannarevisorerna bedömer att bolaget i huvudsak har en tillräcklig intern kontroll avseende resor i tjänsten. Samtidigt bedömer vi att det finns förbättringsområden.

Bolaget bör överväga att se över ändamålsenligheten i sin anvisning avseende bland annat attest och användande av egen bil.

Granskningen visar på några avvikelser bland annat vad gäller reseräkningar. Lekmannarevisorerna bedömer därför att hanteringen av reseräkningar behöver säkerställas.

Granskning av hantering av bisysslor på ledningsnivå

Utgångspunkter i granskningen

Det är väsentligt att det finns ett högt förtroende för offentlig verksamhet. Att inventera och pröva anställdas bisysslor på ett systematiskt sätt är en av flera grundläggande åtgärder för att förebygga jävssituationer och för att undvika situationer där opartiskheten hos stadens anställda ifrågasätts.

Regler om bisysslor finns i lagen om offentlig anställning, i kollektivavtalet Allmänna bestämmelser och i Göteborgs Stads anvisning gällande bisyssla och jäv. Stadens anvisning *"Anvisning gällande regler om bisyssla och jäv vid anställning i Göteborgs Stad"* togs fram av stadsledningskontoret i juli år 2014. Arbetstagare har ingen generell skyldighet att självmant uppge bisysslor för arbetsgivaren. Om arbetsgivaren däremot uttryckligen ber om upplysningar om bisysslor, är arbetstagaren skyldig att redovisa dessa.

Personer i ledningsgruppen är ofta beslutsfattare och bisysslor kan därför vara särskilt känsliga för dessa personer. Det är av särskild vikt att hanteringen av bisysslor för personer på ledningsnivå sker på ett systematiskt sätt och med god intern kontroll.

Stadens anvisning fastställer bland annat att staden ska arbeta aktivt i tre steg för att informera sig om de anställdas bisysslor:

- 1) Frågan om den enskilde har en bisyssla ska ställas i samband med rekryteringsförfarandet.
- 2) Reglerna om bisysslor och hanteringsordningen för dessa ska behandlas regelbundet, till exempel i samband med en arbetsplatsträff.
- 3) Närmaste chef ska årligen i samband med medarbetarsamtal/utvecklingssamtal ställa frågan till den anställda om denne har någon bisyssla.

Anvisningen ställer varken några krav på dokumentation av bisyssla eller på uppföljning av efterlevnaden av anvisningen.

I anvisningen står det också att det åligger varje bolag att ha interna tillämpningsrutiner. Målet är att det hos stadens anställda endast skall förekomma tillåtna bisysslor samt att beslut inom staden alltid ska fattas under korrekta omständigheter.

Syftet med granskningen är att bedöma om bolaget har en tillräcklig intern kontroll i hanteringen av bisysslor för anställda på ledningsnivå.

lakttagelser

Bolagets tillämpningsrutiner

Bolaget har egna tillämpningsrutiner. Styrelsen antog dessa den 28 november 2016. I bolagets anvisningar görs det ingen hänvisning till stadens anvisningar. I intervju med bolaget framkom att bolaget känner till stadens anvisningar och använder dem vid behov. Bolaget håller på att uppdatera sin anvisning.

Kontroll av bisyssla

I bolagets anvisning står det att:

- HR-avdelningen ansvarar för att uppgifter om bisysslor inhämtas och bedöms vid anställning.
- Den löpande uppföljningen av bisysslor sker årligen vid det individuella medarbetarsamtalet
- Bedömning av de anställdas bisysslor görs av närmaste chef och godkänns av VD.

Granskningen visar att det vid rekryteringstillfället av samtliga personer i ledningsgruppen, utom en, har dokumenterats om personen hade en bisyssla. Undantaget gäller en person som anställdes år 2001.

I VDs anställningsavtal finns särskilda regler om bisysslor. För övriga personer i ledningsgruppen finns det reglerat i deras anställningsavtal om vad som gäller avseende bisysslor genom kollektivavtal. Förutom vid rekrytering ställs frågan om bisyssla i det årliga medarbetarsamtalet. Alla svar, även nekande, dokumenteras. Bolaget gör inga andra kontroller av om anställda har bisysslor.

Enligt stadens anvisning ska reglerna om bisysslor och hanteringsordningen för dessa behandlas regelbundet, till exempel i samband med en arbetsplatsträff. Granskningen visar att reglerna om bisysslor inte behandlas med systematik i ledningsgruppen.

Bedömning

Lekmannarevisorerna bedömer att den interna kontrollen vad gäller hanteringen av bisysslor för anställda på ledningsnivå i huvudsak är tillfredställande, men att det finns förbättringsmöjligheter. Bolaget bör komplettera sin anvisning med hur de ska informera de anställda om regler för bisysslor. Vidare bör bolaget i sin egen anvisning göra en hänvisning till stadens anvisning.

Uppföljning av arkivförteckning

Lekmannarevisorerna granskade år 2014 offentlighet och sekretess. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendation till bolaget:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att upprätta och besluta om en arkivförteckning.

Iakttagelser

Bolaget har upprättat en arkivförteckning som styrelsen beslutade om den 24 april 2017.

Bedömning

Lekmannarevisorernas bedömning är att rekommendationen är omhändertagen.

Uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete

Lekmannarevisorerna granskade år 2016 systematiskt arbetsmiljöarbete. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendation till bolaget:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att utveckla bolagets systematiska arbetsmiljöarbete i enlighet med beskrivna förbättringsområden.

Iakttagelser

Bolaget har under året arbetat vidare med förbättringsområdena och har bland annat utökat antalet skyddsronder till två stycken per år samt att skyddsombudet har deltagit i företagskulturgruppens möten. Vidare har bolaget beslutat att slå ihop likabehandlings- och arbetsmiljöarbetet och dess mål. En del av föregående års rekommendation hör ihop med likabehandlings- och arbetsmiljömålen, bland annat att målen kunde bli tydligare samt utvärderas. Enligt bolaget kommer arbetet med dessa mål samt riskbedömning att ske under första kvartalet 2018.

Bedömning

Eftersom allt arbetet inte är slutfört är lekmannarevisorerna bedömning att rekommendationen kvarstår.

Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av fullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer (gruppen benämns som Stadsrevisionen). Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses i regel två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapport och granskningsredogörelse, en per bolag.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas i revisionsrapporter till fullmäktige löpande under året.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar all den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas då revisorerna ser brister i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas då revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder nämnden eller bolaget har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6, Göteborg

Kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

**Göteborgs
Stad**

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

2018-02-05

Till styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Val av ombud till årsstämmor 2018 minoritetsägda bolag.

Bakgrund: Samtliga bolag i Göteborg är inordnade i en koncern där Göteborgs kommun är endast direktägare av ett bolag, Göteborgs stadshus AB (GSAB). GSAB är i sin tur direkt ägare av moderbolagen i respektive kluster.

Av riktlinjerna och direktiv för Göteborgs Stads bolag framgår den övergripande ansvarsfördelningen mellan olika nivåer i bolagsstrukturen. Av riktlinjerna framgår att respektive moderbolag ska utse ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen.

Styrelsen föreslår besluta att:

1. Utse ombud vid bolagsstämmor under 2018 enligt förslag nedan.

	Datum	Prel. tidsangivelse	Ombud, namn
Almi Företagspartner Väst AB	19 april	9-10	
Lindholmen Science Park AB	17 maj	11-12	
Göteborgs Tekniska College AB	28 maj	fm	
Johanneberg Science Park AB	31 maj	em. trol. 15-16	
Sahlgrenska Science Park AB	8 juni	fm	

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

2018-02-05

Till styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Information om nytt ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Kommunfullmäktige (KF) i Göteborgs Stad har 17-12-07 beslutat om nytt ägardirektiv. Detta ägardirektiv skall, för att äga giltighet, antas på bolagsstämman.

Nytt ägardirektiv bifogas samt Handling 2017 nr 216 (KF 17-12-07)

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

Göteborgs Stad

Kommunfullmäktige

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum 2017-12-07

§ 15 Dnr 1331/16

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Handling

2017 nr 216.

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB, i enlighet med bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastställs med följande tillägg under rubriken "Det kommunala ändamålet" fjärde stycket: *Verksamheten ska utgå ifrån miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet och att utvecklingen av hållbara teknologier och affärsmodeller ska särskilt främjas.*
2. Kommunfullmäktiges uppdrag 2016-09-08 § 13 till kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus AB att ta fram ett ägardirektiv för Business Region Göteborg AB, förklaras fullgjort.

Expedieras

Business Region Göteborg AB
Göteborgs Stadshus AB
Styrande dokument

Vid protokollet

Lina Isaksson
2017-12-19

Ordförande

Lena Malm

Justerare

Gunnar Ekeröth

Justerare

Christer Holmgren

2017-12-07

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Organisationsnummer 556439-5878

Ägardirektivets roll

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB (BRG) utgör tillsammans med bolagsordningen, riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag, ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB, kommunfullmäktiges budget, övriga av kommunfullmäktige beslutade policydokument och riktlinjer samt anvisningar från kommunstyrelsen och Stadshus AB grunden för stadens ägarstyrning av BRG och för bolagets ägarstyrning av respektive minoritetsägt bolag.

BRG skall samordna Stadens interna arbete med att utveckla separata ägarstrategier per minoritetsägt bolag. Dessa skall i samverkan med övriga delägare, genom ett gemensamt ägarråd, ligga till grund för Stadens långsiktiga ambitioner med delägandet.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande styrdokumentet för Göteborgs Stads bolag och anger mål som ska brytas ned och omsättas i praktisk handling av bolagen. Bolagen inom Stadshuskoncernen ska ha ett långsiktigt hållbart förhållningssätt och låta de tre perspektiven miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet sätta sin prägel på verksamheten.

Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa tillsammans med stadens övriga verksamheter ska skapa nytta för staden och dess invånare och medverka i utvecklingen av ett hållbart Göteborg. Koncernnytta och helhetssyn ska genomsyra bolagens verksamhet. BRGs styrelse ska årligen fastställa ett mål- och inriktningsdokument, utifrån kommunfullmäktiges budget, som anger hur målen ska uppnås och vilka processägare som styrelsen avser samverka och föra dialog med för att nå måluppfyllelse. Baserat på mål- och inriktningsdokumentet ska bolagsledningen utarbeta en verksamhetsplan med konkreta och kvantifierbara mål samt med beskrivning över hur målen ska nås.

De kommunala befogenheterna

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt kommunalrättsliga principer och de regelverk i övrigt som styr bolagets verksamhet och som mer i detalj regleras i bolagsordningen.

2017-12-07

Det kommunala ändamålet

BRG ska ansvara för, och samordna, näringslivsfrågorna i Göteborg så att det bidrar till utveckling av stadens alla verksamheter.

BRG ska arbeta för att stärka näringslivsutvecklingen i Göteborg och Göteborgsregionen. Detta ska ske i nära samarbete med Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR). BRG har stadens mandat att utforma förutsättningarna för detta samarbete. Arbetet ska ske i samverkan med Västra Götalandsregionen och näringslivets olika aktörer.

BRG utgör moderbolag i klustret Näringsliv, och ska på en övergripande nivå leda och samordna arbetet inom klustret samt driva egna uppdrag inom näringslivsutveckling.

BRG ska ha fokus på företags-, kluster- och innovationsutveckling, samt etableringar och investeringar. Verksamheten ska utgå ifrån miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet och att utvecklingen av hållbara teknologier och affärsmodeller ska särskilt främjas.

BRG ska ha särskilt fokus på etablering av internationellt ledande FoU-intensiva företag i regionen.

BRG ska följa och analysera hur stadens samlade arbete bedrivs i relation till stadens mål. Vid behov ska BRG utarbeta förslag om eventuella förändringar av mål, inriktningar och prioriteringar till kommunfullmäktige.

BRG ska på övergripande nivå ansvara för med vilket budskap staden ska marknadsföras ur ett näringslivsutvecklande perspektiv, regionalt, nationellt som internationellt. Berörda bolag och nämnder ska genomföra marknadsföringen utifrån sina respektive uppdrag. Med koppling till detta ska BRG ta ett samordnande ansvar för marknadsföringen av Göteborgsregionen ur ett näringslivsutvecklande perspektiv.

BRG ska på övergripande nivå svara för relevant omvärldsbevakning, och ska samverka i detta med motsvarande organisationer på regional, nationell och internationell nivå.

På uppdrag av kommunfullmäktige ska BRG svara för beredning av ärenden som har samband med näringslivsutveckling.

Bolagets ekonomiska ställning ska möjliggöra ett långsiktigt och uthålligt agerande och bidra till en hållbar utveckling.

2017-12-07

Rollen som moderbolag i klustret

Moderbolagets uppdrag ska genomföras med stor delaktighet från de minoritetsägda bolagen inom klustret, samt i god samverkan med övriga delägare, i syfte att skapa synergier i planering och genomförande.

BRG ska minst en gång per år genomföra ägarråd med övriga delägare i de minoritetsägda bolagen. I ägarrådet skall en diskussion föras om bolagets framtida inriktning utifrån ägarnas samlade kravbild och intresse.

Det åligger BRG att återföra väsentlig och strategisk information till Stadshus AB, bland annat med utgångspunkt i genomförda ägarråd.

BRG ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom klustret samt ta initiativ till förändringar av de minoritetsägda bolagens uppdrag och organisation.

BRG ska efter beslut i kommunfullmäktige eller kommunstyrelse svara för utlämnandet av aktieägartillskott och andra kapitaltillskott till de minoritetsägda bolagen.

Samverkan

Bolaget ska bidra till att helhetssyn, och ett gott och effektivt samarbete, genomsyrar arbetet med både stadens nämnder och bolag samt externa intressenter.

BRG ska stödja det strategiska utvecklingsarbete som staden bedriver. Detta kräver fortlöpande samråd och samverkan med berörda kommunala organ och övriga strategiska intressenter inom näringsliv, akademi och offentlig sektor.

Eftersom besöksnäringen är tätt sammanvävd med regionens övriga näringar är det viktigt att BRG har ett aktivt samarbete med Göteborg & Co

Övrigt

Före beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, ska bolaget inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande.

Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämma i BRG.

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 23 oktober 2017 med ändring enligt yrkande från S, MP och V den 22 november 2017 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB, i enlighet med bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande fastställs med följande tillägg under rubriken ”Det kommunala ändamålet” fjärde stycket: *Verksamheten ska utgå ifrån miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet och att utvecklingen av hållbara teknologier och affärsmodeller ska särskilt främjas.*
2. Kommunfullmäktiges uppdrag 2016-09-08 § 13 till kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus AB att ta fram ett ägardirektiv för Business Region Göteborg AB, förklaras fullgjort.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Ordföranden Ann-Sofie Hermansson (S) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag med ändring enligt yrkande från S, MP och V den 22 november 2017.

Lars Hansson (SD) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Ann-Sofie Hermanssons yrkande.

David Lega (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 8 november 2017.

Göteborg den 22 november 2017
Göteborgs kommunstyrelse

Ann-Sofie Hermansson

Mathias Sköld

Yrkande S, MP och V
Kommunstyrelsen
2017-11-22
Ärende 2.1.13

Yrkande angående ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Vi är på det hela taget nöjda med det förslag till nytt ägardirektiv för BRG som nu föreligger. Vi menar dock att hållbarhetsperspektivet i den nya texten har blivit för svagt. Just hållbarhetsarbetet blir snarast ett allt viktigare element i näringslivsutvecklingen.

Därför vill vi göra en mindre justering i förslaget. Efter meningen "BRG ska ha fokus på företags-, kluster- och innovationsutveckling, samt etableringar och investeringar." vill vi lägga till följande text: "**Verksamheten ska utgå ifrån miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Utvecklingen av hållbara teknologier och affärsmodeller ska särskilt främjas.**"

Förslag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

- Att med den justering som beskrivs ovan fastställa förslaget till ägardirektiv för Business Region Göteborg AB
- Att i övrigt bifalla tjänsteutlåtandet

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Det är företag och företagare som skapar jobb, och det är de som arbetar som betalar in de skattemedel som ska användas för välfärden. Fler och mer välmående företag är därför en grundförutsättning för att kunna satsa på välfärden. Därför är företagens stora missnöje med företagsklimatet i Göteborg mycket oroväckande. I den senaste rankningen där företagarna själva får betygsätta Sveriges 290 kommuner, hamnar Göteborg på plats 206. Trenden har varit stadigt nedåtgående sedan 2010, då Göteborg placerade sig på plats 70. Den här utvecklingen måste vändas. Kristdemokraternas mål är att Göteborg ska ha det bästa företagsklimatet av landets storstäder och rankas bland de 25 bästa kommunerna i landet.

I det aktuella ärendet föreslås ett nytt ägardirektiv till Business Region Göteborg AB (BRG), som syftar till att ge goda förutsättningar för BRG:s att stödja stadens näringslivsarbete och de bolag och förvaltningar som i sina uppdrag har näringspolitiska uppdrag. BRG får med detta ett tydligare ansvar att leda stadens arbete för att utveckla av företagsklimatet och att stärka näringslivet.

Kristdemokraterna har tidigare föreslagit att näringslivschef ska tillsättas på Stadsledningskontoret. Företagandets förutsättningar i Göteborg behöver få mer utrymme och därför anser vi att det är nödvändigt med en mer central placering i den kommunala planerings- och organisationsstrukturen och en närhet till den absoluta exekutiva makten; kommunstyrelsen. BRG är, med eller utan ett tydligt uppdrag i ägardirektivet, ett dotterbolag till Stadshus AB som i sin tur har att rapportera till kommunstyrelsen och fullmäktige. Härmed har det byggts in en tröghet i systemet som är olycklig.

Vi anser fortfarande att det är en nödvändig pusselbit för att nå målen om att Göteborg ska ha det bästa företagsklimatet av landets storstäder, men kunde konstatera att förslaget inte fick fullmäktiges bifall. Att tydliggöra BRGs ägardirektiv såsom Stadsledningskontoret föreslår är likväl ett steg i rätt riktning och vi ställer oss därför bakom detta.

Göteborgs Stad

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2017-10-23
Diarienummer 1331/16

Stadsledningskontoret

Stadsutveckling
Lars Ekberg
Telefon 031-368 05 30
E-post: lars.ekberg@stadshuset.goteborg.se

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB, i enlighet med bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Kommunfullmäktiges uppdrag 2016-09-08 § 13 till kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus AB att ta fram ett ägardirektiv för Business Region Göteborg AB, förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2016-09-08 § 13 Dnr 0959/14 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Göteborgs Stadshus AB arbeta fram ett nytt ägardirektiv för Business Region Göteborg AB. Stadsledningskontoret har i nära samarbete med Göteborgs Stadshus AB arbetat fram ett förslag till ägardirektiv.

Styrelsen i Göteborgs Stadshus AB har godkänt förslag till nytt ägardirektiv 2017-10-02 § 7.

Viktiga förändringar i förslaget, jämfört med nuvarande ägardirektiv, är ett tydligt beskrivet kommunalt ändamål med verksamheten, en beskrivning av rollen som moderbolag i klustret Näringsliv samt uppdraget att samverka med Göteborg & Co AB. Ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna är tydligt angivet och att samverkan i dessa ska ske med Göteborgsregionens kommunalförbund samt Västra Götalandsregionen.

Ekonomiska konsekvenser

Stadsledningskontoret bedömer att beslut om ägardirektiv inte omfattar några ställningstagande med ekonomiska konsekvenser.

Barnperspektivet

Barnperspektivet ingår i de grundläggande förutsättningarna för bolagets verksamhet som anges i ägardirektivet.

Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet ingår i de grundläggande förutsättningarna för bolagets verksamhet som anges i ägardirektivet.

Mångfaldsperspektivet

Mångfaldsperspektivet ingår i de grundläggande förutsättningar för bolagets verksamhet som anges i ägardirektivet.

Miljöperspektivet

Miljöperspektivet ingår i de grundläggande förutsättningar för bolagets verksamhet som anges i ägardirektivet.

Omvärldsperspektivet

Omvärldsperspektivet ingår i de grundläggande förutsättningar för bolagets verksamhet som anges i ägardirektivet. Det är dessutom ett särskilt angivet ansvar för bolaget inom ramen för det kommunala ändamålet.

<i>Bilaga 1</i>	Protokoll från styrelsesammanträde 2017-10-02 § 7 för Göteborgs Stadshus AB
<i>Bilaga 2</i>	Göteborgs Stadshus AB förslag till ägardirektiv för Business Region Göteborg AB
<i>Bilaga 3</i>	Nuvarande ägardirektiv för Business Region Göteborg AB
<i>Bilaga 4</i>	Förslag till ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Ärendet

Aktuellt förslag till nytt ägardirektiv har tagits fram i samarbete mellan stadsledningskontoret och Göteborgs Stadshus AB. Förslaget är godkänt i Göteborgs Stadshus AB:s styrelse 2017-10-02 § 7, Dnr 0065/17.

Bakgrund

Nuvarande ägardirektiv för Business Region Göteborg AB (BRG) har gällt sedan 2010. Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträde 2014-06-05 § 11 att uppdra åt kommunstyrelsen att i samråd med Göteborgs Stadshus AB initiera en genomlysning i syfte att utvärdera och tydliggöra Business Region Göteborgs AB:s uppdrag i relation till övriga kommunala aktörer inom områdena näringsliv, infrastruktur, destination och internationella frågor, samt vid behov lämna förslag om justerat ägardirektiv.

I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande 2016-05-20 konstaterade stadsledningskontoret att det i staden finns flera olika förvaltningar och bolag med konkret näringslivsuppdrag kopplat till det egna grunduppdraget. Bedömningen var att nuvarande ägardirektiv för BRG är för generellt och allmänt hållet för att ge goda förutsättningar att verka och stödja stadens övriga bolag och nämnder som, inom ramen för sina specifika uppdrag, också har egna näringspolitiska uppdrag. Stadsledningskontoret föreslog att ägardirektivet för BRG omarbetas så att bolaget ges förutsättningar att verka med tydligt mandat att stödja stadens näringslivsutveckling.

Kommunfullmäktige beslutade 2016-09-08 § 13, Dnr 0959/14, att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Göteborgs Stadshus AB arbeta fram ett nytt ägardirektiv för Business Region Göteborg AB i enlighet med inriktningen i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontorets bedömning

Förslag till nytt ägardirektiv innehåller en tydligare avgränsning av BRG:s uppdrag jämfört med nuvarande ägardirektiv. Det tydliggör bolagets roll för näringslivsutvecklingen i staden respektive Göteborgsregionen samt bolagets roll som moderbolag i näringslivsklustret. Uppdraget att ta fram ett näringslivsstrategiskt program för Göteborgs Stad (kommunfullmäktige 2016-09-08 § 13 Dnr 1332/16) kommer tillsammans med ett nytt ägardirektiv att innebära en tydligare rollfördelning mellan BRG och stadens förvaltningar samt bolag.

Den roll BRG får innebär ett tydligare ansvar för att initiera och leda stadens arbete för utveckling av företagsklimat och näringsliv. Det ska ske på ett sådant sätt att det bidrar till utveckling av stadens verksamheter.

Förslaget har en tydlig skrivning att BRG utöver ett ansvar för stadens näringslivsfrågor, också har ett ansvar för de regionala näringslivsfrågorna med ett uttalat krav att det ska ske i samverkan Göteborgsregionens kommunalförbund (GR). BRG ges mandat att företräda staden i utformning av villkoren för denna samverkan. Stadsledningskontoret har haft underhandskontakt med GR som inte har någon invändning mot formuleringen i förslaget.

BRG ska i sitt uppdrag också samverka med Västra Götalandsregionen samt andra aktörer, vilket tydligt framgår av förslag till ägardirektiv.

Då det näringslivsfrämjande arbete BRG bedriver också omfattar företag som finns inom besöksnäringen, blir det delvis överlappande motsvarande uppdrag för Göteborg & Co AB. I förslag till ägardirektiv betonas därför, med motsvarande formuleringar i det nya ägardirektivet för Göteborg & Co AB, vikten av samverkan mellan de båda bolagen.

Stadsledningskontoret

Lars Ekberg
Planeringsledare

Jessica Granath
Avdelningschef

GÖTEBORGS STADSHUS AB

PROTOKOLL (7/2017)

Fört vid sammanträde med styrelsen för
Göteborgs Stadshus AB
2017-10-02

Tid: 13:00-15:05, 15:30-17:15

Plats: Göteborg, Kronhusgatan 2 F, Hamnen

Närvarande: Ann-Sofie Hermansson ordförande
Daniel Bernmar 1:e vice ordf.
Jonas Ransgård 2:e vice ordf. § 5-24 (13:10-17:15)
Tord Karlsson ledamot
Helene Odenjung ledamot
Mariya Voyvodova ledamot
Jonas Attenius suppleant tj. g.

Arbetstagarrepresentanter

Maria Andersson-Iseppi (SACO)
Timo Strandeberg (LO)
Tea Pettersson (LO)
Lars Dahlström (TCO)

Göteborg & Co (Träffpunkt under namnändring) §24 (15:30-17:00)

Monika Djurner 1:e vice ordf.
Pär-Ola Mannefred 2:e vice ordf.
Anders Pettersson ledamot
Kerstin Billmark ledamot
Eva Flyborg ledamot
Lennart Sjöstedt suppleant
Bosse Nordlander (LO)
Mikael Persson (SACO)
Anastassios Grozos (TCO)
Camilla Nyman VD

Stefan Söderlund VD GSHAB
Peter Berggren GSHAB
Håkan Spjuth GSHAB §§ 1-23 (13:00-15:05)
Berndt Sundström GSHAB §§ 1- 23 (13:00-15:05)
Elif Koman André GSHAB §§ 1-23 (13:00-15:05)
Andreja Sarcevic GSHAB §§ 1-23 (13:00-15:05)
Mats Boogh GSHAB §§ 1-23 (13:00-15:05)
Sebastian Marx GSHAB § 17 (13:55-14:20)
Johanna Hasselgren sekreterare, GSHAB
Erik Johansson stadssekr. (MP)
David Ljung stadssekr. (S) §§ 21-25 (14:35-17:15)

§ 1 Sammanträdet öppnande

Ann-Sofie Hermansson öppnade dagens sammanträde.

Det antecknades att David Lega och Ulf Kamne anmält förhinder att närvara vid dagens sammanträde samt att Jonas Ransgård ansluter strax efter kl 13.

Dagordningen fastställdes, enligt nedan.

Ann-Sofie Hermansson påminde om jävsfrågan i samband med styrelsearbete.

§ 2 Justerare, tid och plats för justering samt adjungering

Styrelsen beslutade;

1. att jämte ordförande utse Helene Odenjung till justerare samt
2. att dagens protokoll ska var justerat den 16 oktober 2017 genom att protokollet är tillgängligt i Rådhusets reception för påskrift fram till kl 16.00 samma dag.

§ 3 Föregående mötesprotokoll (bilaga A)

Det anmäldes och antecknades att protokoll från styrelsemöte den 29 augusti 2017 förelåg justerat. Det noterades att ett skrivfel uppmärksamats och att en rättning har skett.

§ 4 Mål- och inriktningsdokument för Stadshus AB (bilaga B)

Förslag till mål- och inriktningsdokument för 2018 (bilaga B) ansågs föredraget i enlighet med presenterad handling.

Styrelsen beslutade att fastställa mål- och inriktningsdokument för 2018 enligt förslaget.

§ 5 Uppföljningsrapport 2 (bilaga C)

Berndt Sundström och Håkan Spjuth redogjorde för Uppföljningsrapport 2 2017, månadsrapport augusti samt finansiella positioner för Göteborgs Stadshus AB i enlighet med till kallelsen bifogad handling. Styrelsen förde en diskussion.

Styrelsen beslutade;

1. att godkänna upprättat förslag till uppföljningsrapport 2 2017,
2. att anteckna informationen om månadsrapport augusti och finansiella positioner för Göteborgs Stadshus AB samt
3. att förklara paragrafen över besluten omedelbart justerad.

§ 6 Återrapportering handlingsplan 2016 års ägardialog Göteborg & Co – Strategisk analys av återkommande evenemang (bilaga D)

Peter Berggren gav information avseende Strategisk analys av återkommande evenemang enligt handlingsplan 2016 för Göteborg & Co Kommunintressent AB i enlighet med till kallelsen bifogad handling. Styrelsen förde en diskussion och Peter Berggren svarade på frågor med anledning av styrelsens diskussion.

Styrelsen beslutade;

1. att anteckna rapporten från Göteborg & Co Kommunintressent AB i enlighet med beslutad handlingsplan samt
2. att överlämna ärendet till kommunstyrelsen.

§ 7 Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB (bilaga E)

Peter Berggren redogjorde för förslag till ägardirektiv för Business Region Göteborg AB i enlighet med till kallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade;

1. att godkänna förslag till ägardirektiv för Business Region Göteborg AB samt
2. att överlämna ärendet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

§ 8 Yttrande över Göteborgs Stads plan för jämställdhet (bilaga F)

Elif Koman André redogjorde för förslag till yttrande över Göteborgs Stads plan för jämställdhet.

Styrelsen beslutade;

1. att fastställa yttrande avseende Göteborgs Stads plan för jämställdhet enligt förslaget,
2. att översända yttrandet till kommunstyrelsen samt
3. att förklara besluten omedelbart justerade.

§ 9 Yttrande över Göteborgs Stadsteater ABs hemställan till kommunfullmäktige om utökat koncernbidrag för ombyggnad av teaterhuset Götaplatsen (bilaga G)

Peter Berggren redogjorde för förslag till yttrande över Göteborgs Stadsteater ABs hemställan till kommunfullmäktige om utökat koncernbidrag för ombyggnad av teaterhuset Götaplatsen i enlighet med till kallelsen bifogad handling. Styrelsen förde en diskussion.

Styrelsen beslutade;

1. att tillstyrka föreslagen begäran från Göteborgs Stadsteater AB om en ökning av koncernbidraget för bolaget med 12 mkr årligen för att

- finansiera ombyggnation och tillgänglighetsanpassning av teaterhuset på Götaplatsen samt ökat driftnetto,
2. att översända yttrandet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige samt
 3. att förklara besluten omedelbart justerade.

§ 10 Genomförande av ordförande/presidieutbildning våren 2018 (bilaga H)

Stefan Söderlund redogjorde för förslag till anordnande av fördjupad styrelseutbildning för ordförande och presidier i stadens bolag i frågor som avser såväl ägarstyrning som bolagsstyrning i enlighet med till kallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade;

1. att uppdraga åt verkställande direktören att anordna fördjupad styrelseutbildning för ordförande och presidier i stadens bolag i frågor som avser såväl ägarstyrning som bolagsstyrning samt
2. att den fortsatta planeringen ska utgå från den huvudsakliga inriktning och omfattning som redovisas i bilaga H och att StyrelseAkademien svarar för genomförandet i enlighet med gällande ramavtal. Genomförandet ska ske i nära samarbete med Göteborgs Stadshus.

§ 11 Tidplan för bolagens årsstämmor 2018 samt ansvar för genomförande av stämmor (bilaga I)

Berndt Sundström redogjorde för förslag till Tidplan för bolagens årsstämmor 2018 samt ansvar för genomförande av stämmor i enlighet med till kallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade;

1. att uppdraga åt Verkställande direktören att svara för samordningen av genomförande av årsstämmor inom koncernen samt att utfärda instruktioner,
2. att fastställa detaljerad tidplan för bolagens årsstämmor 2018 enligt förslaget samt
3. att förklara ovanstående punkter omedelbart justerade.

§ 12 Yttrande över Förvaltnings AB Framtidens hemställan till fullmäktige om fastställande av dotterbolagens ägardirektiv (bilaga J)

Andreja Sarcevic redogjorde för förslag till yttrande över Förvaltnings AB Framtidens hemställan till fullmäktige om fastställande av dotterbolagens ägardirektiv i enlighet med till kallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade;

1. att tillstyrka Förvaltnings AB Framtidens förslag till ägardirektiv för dotterbolagen Bostads AB Poseidon, Göteborgs stads bostadsaktiebolag, Familjebostäder i Göteborg AB, Gårdstensbostäder AB, Egnahemsbolaget i Göteborg AB, Framtiden Byggutveckling AB samt Störningsjouren i Göteborg AB samt
2. att överlämna ärendet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

§ 13 Yttrande avseende Göteborgs Stads Parkering AB:s hemställan till fullmäktige utifrån ändrade förutsättningar för parkeringsanläggningen på Skeppsbron (bilaga K)

Andreja Sarcevic redogjorde för förslag till yttrande över Göteborgs Stads Parkering AB:s hemställan till fullmäktige utifrån ändrade förutsättningar för parkeringsanläggningen på Skeppsbron i enlighet med till kallelsen bifogad handling. Styrelsen förde en diskussion och Andreja Sarcevic svarade på frågor med anledning av styrelsens diskussion.

Styrelsen beslutade att bordlägga ärendet.

§ 14 Återremitterat ärende från styrelsemötet den 12 juni 2017: Ansökan från Higab AB om avsteg från anslutning till kommungemensamma tjänster (bilaga L)

Andreja Sarcevic redogjorde för förslag till beslut angående återremitterat ärende från styrelsemötet den 12 juni 2017 avseende ansökan från Higab AB om avsteg från anslutning till kommungemensamma tjänster i enlighet med till kallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade;

1. att uppdra åt Higab AB att återta ansökan om avsteg från kommungemensamma tjänster samt
2. att uppdra åt Higab AB att utreda Framtidens IT framtida hemvist i samverkan med berörda parter.

§ 15 Yttrande över Älvstranden utveckling ABs hemställan till kommunfullmäktige om försäljning av aktier innehållande enskilda fastigheter (bilaga M)

Andreja Sarcevic redogjorde för förslag till över Älvstranden utveckling ABs hemställan till kommunfullmäktige om försäljning av aktier innehållande enskilda fastigheter i enlighet med till kallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade;

1. att tillstyrka hemställan från Älvstranden Utveckling AB om avyttring av aktier i fem aktiebolag,
2. att tillstyrka hemställan från Älvstranden Utveckling AB om avhändande av allmänna handlingar enligt 15 § arkivlagen (1990:782) i de fem aktiebolagen samt

3. att överlämna ärendet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

§ 16 Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag avseende GS Trafikantservice AB (bilaga M)

Mats Boogh redogjorde för förslag till beslut avseende kommunfullmäktiges uppdrag om översyn av GS Trafikantservice AB med avseende på förändringar i associationsform i enlighet med till kallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade;

1. att godkänna Göteborgs Stadshus AB:s översyn av GS Trafikantservice AB med förslag om oförändrat huvudmannaskap för samtliga enheter i GS Trafikantservice samt
2. att överlämna ärendet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

§ 17 Halvårsutvärdering, handlingsplan 2017 Gothenburg European Office (bilaga O)

Sebastian Marx gav information avseende halvårsutvärdering, handlingsplan 2017 Gothenburg European Office i enlighet med till kallelsen bifogad handling. Styrelsen förde en diskussion och Sebastian Marx svarade på frågor med anledning av styrelsens diskussion.

Styrelsen beslutade;

1. att anteckna halvårsutvärdering, handlingsplan 2017 Gothenburg European Office samt
2. att överlämna ärendet till kommunstyrelsen.

§ 18 Göteborg Energi, skrivelse från fackliga företrädare (bilaga O)

Ann-Sofie Hermansson gav information från mötet den 27 september 2017 mellan representanter från presidierna för Göteborgs Stadshus AB och Göteborg Energi AB samt presenterade förslag till svarsskrivelse.

Styrelsen antecknade informationen och beslutade att besvara inkommen skrivelse från fackliga företrädare med presenterad svarsskrivelse.

§ 19 Återrapport verksamhetsplan för Göteborgs Stadshus 2017

Stefan Söderlund informerade om hur det pågående arbetet med verksamhetsplan för Göteborgs Stadshus 2017 fortlöper.

Styrelsen antecknade informationen.

§ 20 Brev från Förvaltnings AB Framtiden (P)

Stefan Söderlund redogjorde för förslag till beslut i enlighet med till kallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade;

1. att anteckna att styrelsen tagit del av brevet från Förvaltnings AB Framtiden samt
2. att hänvisa frågorna som belyses i brevet till ordinarie rapportering inom beslutad handlingsplan.

§ 21 Temamöte Näringsliv

Peter Berggren föredrog förslag till metod, struktur och innehåll för kommande ägardialog avseende bolagsklustret Näringsliv. Styrelsen förde en diskussion och Peter Berggren svarade på frågor med anledning av styrelsens diskussion.

Styrelsen antecknade informationen.

§ 22 VD-rapport

Göteborgs Stadshus ABs organisation

Stefan Söderlund presenterade förslag till justerad organisation för bolaget Göteborgs Stadshus AB. Ärendet återkommer som beslutsärende vid styrelsemöte den 30 oktober.

Styrelsen antecknade informationen.

Hemställan från Göteborg & Co

Peter Berggren gav information om hemställan från Göteborg & Co AB om att Göteborgs Stadshus AB ska ansvara för att genomföra genomlysning av Longines FEI EM i Ridsport.

Styrelsen beslutade att;

1. anteckna hemställan från Göteborg & Co om att Göteborgs Stadshus AB ska ansvara för att genomföra genomlysning av Longines FEI EM i Ridsport,
2. uppdra till vd att genomföra ovanstående genomlysning samt
3. att vid styrelsemöten fortlöpande åiterrapportera arbetets status.

§ 23 Övrigt

Inga övriga frågor fanns.

Mötet ajournerades mellan klockan 15:05 till 15:30.

§ 24 Ägardialog Turism – Kultur - Evenemang

Göteborg & Co AB

Ann-Sofie Hermansson hälsade Göteborg & Co ABs styrelse samt VD Camilla Nyman välkomna till ägardialogen med styrelsen för Göteborgs Stadshus AB. Ägardialogen genomfördes enligt utsänd agenda.

Styrelsen antecknade informationen och tackade för Göteborg & Co ABs medverkan.

§ 25 Mötets avslutande

Efter att styrelsen gjorde en kort summering och reflektion kring dagens ägardialog tackade ordföranden för föredragningarna och ett väl genomfört möte och förklarade styrelsemötet avslutat.

Dag som ovan

Johanna Hasselgren

Justeras:

Ann-Sofie Hermansson

Helene Odenjung

Diarienummer: 0065/17

Handläggare: Peter Berggren
Tel: 031-368 54 56
E-post: peter.berggren@gshab.goteborg.se

Förslag till ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborgs Stadshus AB

1. Godkänna förslag till ägardirektiv för Business Region Göteborg AB
2. Överlämna ärendet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Ärendet

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag åligger det Göteborgs Stadshus AB, att vid behov, utarbeta förslag till ägardirektiv för moderbolag inför kommunfullmäktiges ställningstagande.

Vid kommunfullmäktiges möte den 8 september 2016, beslutades även att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Göteborgs Stadshus AB arbeta fram ett nytt ägardirektiv för Business Region Göteborg AB.

Göteborgs Stadshus har i nära samarbete med Stadsledningskontoret arbetat fram ett förslag till ägardirektiv, dialog har skett löpande med Business Region Göteborg AB.

Förslag till nytt ägardirektivet följer till innehåll och disposition strukturen i ägardirektiv för samtliga stadens bolag.

Viktiga förändringar i förslaget, jämfört med nuvarande ägardirektiv, är ett tydligt beskrivet kommunalt ändamål med verksamheten, en beskrivning av rollen som moderbolag i klustret Näringsliv samt uppdraget att samverka med Göteborg & Co.

Ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna är tydligt angivet och att samverkan i dessa ska ske med Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) samt Västra Götalandsregionen.

Ekonomiska konsekvenser och olika perspektiv

Ärendet innehåller i sig inga specifika förändringar som behöver belysas ur dessa perspektiv. Eventuella följdbeslut ska särskilt beakta ekonomiska konsekvenser och även övriga perspektiv

såsom barnperspektivet, jämställdhetsperspektivet, mångfaldsperspektivet, miljöperspektivet och omvärldsperspektivet.

Bakgrund

Nuvarande ägardirektiv för Business Region Göteborg AB har gällt sedan 2010.

I Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande 20 maj 2016, gällande slutsatser från uppdraget att genomlysna, utvärdera samt tydliggöra Business Region Göteborgs uppdrag i relation till övriga kommunala aktörer inom områdena näringsliv, infrastruktur, destination och internationella frågor, konstaterades att det i staden finns flera olika förvaltningar och bolag med konkret näringslivsuppdrag kopplat till det egna grunduppdraget. Bedömningen var att nuvarande ägardirektiv för Business Region Göteborg är för generellt och allmänt hållet för att ge goda förutsättningar att verka och stödja stadens övriga bolag och nämnder som, inom ramen för sina specifika uppdrag, också har egna näringspolitiska uppdrag. Stadsledningskontoret föreslog att ägardirektivet för Business Region Göteborg omarbetas så att bolaget ges förutsättningar att verka med tydligt mandat att stödja stadens näringslivsutveckling.

Kommunfullmäktige beslutade ge kommunstyrelsen i uppdrag att, tillsammans med Göteborgs Stadshus, arbeta fram ett nytt ägardirektiv för Business Region Göteborg.

Aktuellt förslag till nytt ägardirektiv följer till innehåll och struktur övriga ägardirektiv för stadens bolag

Göteborgs Stadshus synpunkter

Förslag till nytt ägardirektiv innehåller en tydligare avgränsning av Business Region Göteborg uppdrag jämfört med nuvarande ägardirektiv. Det lyfter fram bolagets roll för näringslivsutvecklingen i staden respektive Göteborgsregionen samt bolagets roll som moderbolag i näringslivsklustret.

Bilagor

1. Förslag till nytt ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Expedieras

1. Kommunstyrelsen
2. Business Region Göteborg AB

2017-10-02

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Organisationsnummer 556439-5878

Ägardirektivets roll

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB (BRG) utgör tillsammans med bolagsordningen, riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag, ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB, kommunfullmäktiges budget, övriga av kommunfullmäktige beslutade policydokument och riktlinjer samt anvisningar från kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus grunden för stadens ägarstyrning av BRG och för bolagets ägarstyrning av respektive minoritetsägt bolag.

BRG ska samordna Stadens interna arbete med att utveckla separata ägarstrategier per minoritetsägt bolag. Dessa ska i samverkan med övriga delägare, genom ett gemensamt ägarråd, ligga till grund för Stadens långsiktiga ambitioner med delägandet.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande styrdokumentet för Göteborgs Stads bolag och anger mål som ska brytas ned och omsättas i praktisk handling av bolagen. Bolagen inom Stadshuskoncernen ska ha ett långsiktigt hållbart förhållningssätt och låta de tre perspektiven miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet sätta sin prägel på verksamheten.

Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa tillsammans med stadens övriga verksamheter ska skapa nytta för staden och dess invånare och medverka i utvecklingen av ett hållbart Göteborg. Koncernnytta och helhetssyn ska genomsyra bolagens verksamhet. BRGs styrelse ska årligen fastställa ett mål- och inriktningsdokument, utifrån kommunfullmäktiges budget, som anger hur målen ska uppnås och vilka processägare som styrelsen avser samverka och föra dialog med för att nå måluppfyllelse. Baserat på mål- och inriktningsdokumentet ska bolagsledningen utarbeta en verksamhetsplan med konkreta och kvantifierbara mål samt med beskrivning över hur målen ska nås.

De kommunala befogenheterna

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt kommunalrättsliga principer och de regelverk i övrigt som styr bolagets verksamhet och som mer i detalj regleras i bolagsordningen.

2017-10-02

Det kommunala ändamålet

BRG ska ansvara för, och samordna, näringslivsfrågorna i Göteborg så att det bidrar till utveckling av stadens alla verksamheter.

BRG ska arbeta för att stärka näringslivsutvecklingen i Göteborg och Göteborgsregionen. Detta ska ske i nära samarbete med Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR). BRG har stadens mandat att utforma förutsättningarna för detta samarbete. Arbetet ska ske i samverkan med Västra Götalandsregionen och näringslivets olika aktörer.

BRG utgör moderbolag i klustret Näringsliv, och ska på en övergripande nivå leda och samordna arbetet inom klustret samt driva egna uppdrag inom näringslivsutveckling.

BRG ska ha fokus på företags-, kluster- och innovationsutveckling, samt etableringar och investeringar.

BRG ska ha särskilt fokus på etablering av internationellt ledande FoU-intensiva företag i regionen.

BRG ska följa och analysera hur stadens samlade arbete bedrivs i relation till stadens mål. Vid behov ska BRG utarbeta förslag om eventuella förändringar av mål, inriktningar och prioriteringar till kommunfullmäktige.

BRG ska på övergripande nivå ansvara för med vilket budskap staden ska marknadsföras ur ett näringslivsutvecklande perspektiv, regionalt, nationellt som internationellt. Berörda bolag och nämnder ska genomföra marknadsföringen utifrån sina respektive uppdrag. Med koppling till detta ska BRG ta ett samordnande ansvar för marknadsföringen av Göteborgsregionen ur ett näringslivsutvecklande perspektiv.

BRG ska på övergripande nivå svara för relevant omvärldsbevakning, och ska samverka i detta med motsvarande organisationer på regional, nationell och internationell nivå.

På uppdrag av kommunfullmäktige ska BRG svara för beredning av ärenden som har samband med näringslivsutveckling.

Bolagets ekonomiska ställning ska möjliggöra ett långsiktigt och uthålligt agerande och bidra till en hållbar utveckling.

2017-10-02

Rollen som moderbolag i klustret

Moderbolagets uppdrag ska genomföras med stor delaktighet från de minoritetsägda bolagen inom klustret, samt i god samverkan med övriga delägare, i syfte att skapa synergier i planering och genomförande.

BRG ska minst en gång per år genomföra ägarråd med övriga delägare i de minoritetsägda bolagen. I ägarrådet skall en diskussion föras om bolagets framtida inriktning utifrån ägarnas samlade kravbild och intresse.

Det åligger BRG att återföra väsentlig och strategisk information till Stadshus AB, bland annat med utgångspunkt i genomförda ägarråd.

BRG ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom klustret samt ta initiativ till förändringar av de minoritetsägda bolagens uppdrag och organisation.

BRG ska efter beslut i kommunfullmäktige eller kommunstyrelse svara för utlämnandet av aktieägartillskott och andra kapitaltillskott till de minoritetsägda bolagen.

Samverkan

Bolaget ska bidra till att helhetssyn, och ett gott och effektivt samarbete, genomsyrar arbetet med både stadens nämnder och bolag samt externa intressenter.

BRG ska stödja det strategiska utvecklingsarbete som staden bedriver. Detta kräver fortlöpande samråd och samverkan med berörda kommunala organ och övriga strategiska intressenter inom näringsliv, akademi och offentlig sektor.

Eftersom besöksnäringen är tätt sammanvävd med regionens övriga näringar är det viktigt att BRG har ett aktivt samarbete med Göteborg & Co

Övrigt

Före beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, ska bolaget inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande.

Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämma i BRG.

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB (BRG)

(H 2009:212, P 2010-01-28 § 21)

Business Region Göteborg AB (bolaget) skall bidra till hög sysselsättning, investeringar och ett diversifierat näringsliv med perspektivet långsiktig hållbar utveckling i Göteborgsregionens medlemskommuner. Bolaget skall uppmuntra och stödja företagsutveckling, nyinvesteringar och etableringar samt bidra till regionens konkurrenskraft. BRG skall också bidra till ett bra företagsklimat, branschutveckling samt marknadsföring av Göteborgsregionen som en tillväxtregion med miljöprofil.

Bolaget skall aktivt bidra till minskad segregation och ökad sysselsättning genom olika insatser för att underlätta egenföretagande och företagsetableringar och öka mångfalden bland företagen.

BRG skall ha en hög omvärldskompetens, vara stödjande och ha en samverkande roll i Göteborgsregionens näringslivsutveckling. Bolaget skall, i samverkan med näringslivet, marknadsföra regionen genom olika aktiviteter och vara en länk mellan näringsliv och Göteborgsregionens kommuner för att underlätta företagsetableringar. Bolaget skall underlätta för regionens företag i internationella kontakter.

Bolaget skall bidra till utveckling av olika branscher genom att initiera utvecklingsinsatser och söka olika samverkanspartners samt finansiärer. BRG skall ha särskilt fokus på företag som utvecklar tjänster och produkter inom miljöområdet.

BRG skall ha en tillfredställande soliditet och ett ekonomiskt handlingsutrymme för långsiktigt agerande.

Före beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt, skall bolaget inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande. De löpande bolagsfrågor som måste underställas kommunstyrelsen framgår av kommunfullmäktiges beslut om Göteborgs stads ägardirektiv för direkt och indirekt ägda bolag.

Bolaget skall samverka i och stödja det strategiska utvecklingsarbete som Göteborgsregionens kommuner bedriver. Planer, policies och program som kommunfullmäktige fastställer skall tillämpas av bolaget. Bolagets verksamhet styrs även, förutom av detta ägardirektiv, också av Göteborgs Stads ägardirektiv för direkt och indirekt ägda bolag, bolagsordning, kommunfullmäktiges budget samt anvisningar från kommunstyrelsen såsom struktur och tidplan för uppföljningsprocessen.

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB

Organisationsnummer 556439-5878

Ägardirektivets roll

Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB (BRG) utgör tillsammans med bolagsordningen, riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag, ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB, kommunfullmäktiges budget, övriga av kommunfullmäktige beslutade policydokument och riktlinjer samt anvisningar från kommunstyrelsen och Stadshus AB grunden för stadens ägarstyrning av BRG och för bolagets ägarstyrning av respektive minoritetsägt bolag.

BRG skall samordna Stadens interna arbete med att utveckla separata ägarstrategier per minoritetsägt bolag. Dessa skall i samverkan med övriga delägare, genom ett gemensamt ägarråd, ligga till grund för Stadens långsiktiga ambitioner med delägandet.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande styrdokumentet för Göteborgs Stads bolag och anger mål som ska brytas ned och omsättas i praktisk handling av bolagen. Bolagen inom Stadshuskoncernen ska ha ett långsiktigt hållbart förhållningssätt och låta de tre perspektiven miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet sätta sin prägel på verksamheten.

Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa tillsammans med stadens övriga verksamheter ska skapa nytta för staden och dess invånare och medverka i utvecklingen av ett hållbart Göteborg. Koncernnytta och helhetssyn ska genomsyra bolagens verksamhet. BRG:s styrelse ska årligen fastställa ett mål- och inriktningsdokument, utifrån kommunfullmäktiges budget, som anger hur målen ska uppnås och vilka processägare som styrelsen avser samverka och föra dialog med för att nå måloppfyllelse. Baserat på mål- och inriktningsdokumentet ska bolagsledningen utarbeta en verksamhetsplan med konkreta och kvantifierbara mål samt med beskrivning över hur målen ska nås.

De kommunala befogenheterna

Bolagets verksamhet ska bedrivas enligt kommunalrättsliga principer och de regelverk i övrigt som styr bolagets verksamhet och som mer i detalj regleras i bolagsordningen.

Det kommunala ändamålet

BRG ska ansvara för, och samordna, näringslivsfrågorna i Göteborg så att det bidrar till utveckling av stadens alla verksamheter.

BRG ska arbeta för att stärka näringslivsutvecklingen i Göteborg och Göteborgsregionen. Detta ska ske i nära samarbete med Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR). BRG har stadens mandat att utforma förutsättningarna för detta samarbete. Arbetet ska ske i samverkan med Västra Götalandsregionen och näringslivets olika aktörer.

BRG utgör moderbolag i klustret Näringsliv, och ska på en övergripande nivå leda och samordna arbetet inom klustret samt driva egna uppdrag inom näringslivsutveckling. BRG ska ha fokus på företags-, kluster- och innovationsutveckling, samt etableringar och investeringar.

BRG ska ha särskilt fokus på etablering av internationellt ledande FoU-intensiva företag i regionen.

BRG ska följa och analysera hur stadens samlade arbete bedrivs i relation till stadens mål. Vid behov ska BRG utarbeta förslag om eventuella förändringar av mål, inriktningar och prioriteringar till kommunfullmäktige.

BRG ska på övergripande nivå ansvara för med vilket budskap staden ska marknadsföras ur ett näringslivsutvecklande perspektiv, regionalt, nationellt som internationellt. Berörda bolag och nämnder ska genomföra marknadsföringen utifrån sina respektive uppdrag. Med koppling till detta ska BRG ta ett samordnande ansvar för marknadsföringen av Göteborgsregionen ur ett näringslivsutvecklande perspektiv.

BRG ska på övergripande nivå svara för relevant omvärldsbevakning, och ska samverka i detta med motsvarande organisationer på regional, nationell och internationell nivå.

På uppdrag av kommunfullmäktige ska BRG svara för beredning av ärenden som har samband med näringslivsutveckling.

Bolagets ekonomiska ställning ska möjliggöra ett långsiktigt och uthålligt agerande och bidra till en hållbar utveckling.

Rollen som moderbolag i klustret

Moderbolagets uppdrag ska genomföras med stor delaktighet från de minoritetsägda bolagen inom klustret, samt i god samverkan med övriga delägare, i syfte att skapa synergier i planering och genomförande.

BRG ska minst en gång per år genomföra ägarråd med övriga delägare i de minoritetsägda bolagen. I ägarrådet skall en diskussion föras om bolagets framtida inriktning utifrån ägarnas samlade kravbild och intresse.

Det åligger BRG att återföra väsentlig och strategisk information till Göteborgs Stadshus AB, bland annat med utgångspunkt i genomförda ägarråd.

BRG ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom klustret samt ta initiativ till förändringar av de minoritetsägda bolagens uppdrag och organisation.

BRG ska efter beslut i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen svara för utlämnandet av aktieägartillskott och andra kapitaltillskott till de minoritetsägda bolagen.

Samverkan

Bolaget ska bidra till att helhetssyn, och ett gott och effektivt samarbete, genomsyrar arbetet med både stadens nämnder och bolag samt externa intressenter.

BRG ska stödja det strategiska utvecklingsarbete som staden bedriver. Detta kräver fortlöpande samråd och samverkan med berörda kommunala organ och övriga strategiska intressenter inom näringsliv, akademi och offentlig sektor.

Eftersom besöksnäringen är tätt sammanvävd med regionens övriga näringar är det viktigt att BRG har ett aktivt samarbete med Göteborg & Co

Övrigt

Före beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, ska bolaget inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande.

Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämma i BRG.

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

2018-02-05

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Information om styrande dokument av särskild vikt

Kommunfullmäktige fastställde Göteborgs Stads riktlinje för styrande dokument i syfte att öka tydligheten i användandet och utformandet av styrande dokument (2017-01-26). Vid styrelsemöte 2017-08-21 informerades styrelsen om bolagets interna rutiner utifrån den nya riktlinjen.

I enlighet med bolagets rutiner skall styrelsen årligen informeras om vilka av stadens styrande dokument som är av särskild vikt för bolaget samt vilka bolagsinterna styrande dokument som är aktuella. Om stadens styrdokument ändras som *inte* innebär ändring i sak, görs justeringar och redaktionella anpassningar löpande i lokala styrdokument. Vid väsentliga ändringar informeras styrelsen vid aktualitet eller där det särskilt anges att ärendet ska styrelsebehandlas.

Dokumenthanteringsplan

I enlighet med Göteborg Stads Föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationshantering så skall varje bolag och förvaltning ha en dokumenthanteringsplan som bl.a. skall vara strukturerad i enlighet med en s.k. klassificeringsstruktur. BRG inväntar besked av Regionarkivet som handlägger BRG:s förslag till klassificeringsstruktur. Förslag till beslut sker därefter i BRG:s styrelse.

Likabehandlingsplan

BRG har arbetat fram förslag till ny Likabehandlingsplan för perioden 2018-2019. Den tidigare planen för 2017-2019 behövde arbetas om då lagstiftningen formulerades om så väsentligt att planen saknade i viss mån saknade relevans. Förslag till ny plan kommer för beslut till BRG:s styrelse under mars månad.

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

Övergripande dokument (2018-01-01)

BOLAGET

Bolagsordning för Business Region Göteborg AB
Ägardirektiv för Business Region Göteborg AB
Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag
Kommunfullmäktiges budget
Styrelsens Mål- och inriktningsdokument

KLUSTER NÄRINGSLEV

Tecknings- och aktieägaravtal avseende Johanneberg Science Park AB
Tecknings- och aktieägaravtal avseende aktieägandet i Lindholmen Science Park AB
Tillägg till Tecknings- och aktieägaravtal avseende aktieägandet i Lindholmen Science Park AB
Tecknings- och aktieägaravtal avseende aktieägande i Sahlgrenska Science Park AB
Aktieägaravtal avseende Göteborgs Tekniska College AB
Samverkansavtal Almi Företagspartner Väst AB

Policys, riktlinjer, regler, anvisningar (2018-01-01)

STYRANDE DOKUMENT GÖTEBORGS STAD

Alkohol- och drogpolitisk strategi
Anvisning gällande regler om bisyssla och jäv
Finanspolicy och finansiella riktlinjer
Föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationshantering
Försäkringspolicy och riktlinjer för försäkringsfrågor
Informationspolicy och riktlinje för informations- och kommunikationsarbetet
Jämställdhetspolicy
Lönepolitik
Medarbetar- och arbetsmiljöpolicy samt riktlinje
Policy och riktlinje för bidrag till utomstående organisationer (bolagsintern)
Policy och riktlinje för internationellt samarbete
Policy och riktlinje för upphandling och inköp
Policy och riktlinje mot mutor
Policy och riktlinjer för användning av informationsteknik
Policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort
Policy och riktlinjer för representation
Policy och riktlinjer för resor i tjänsten
Policy och riktlinjer för sponsring
Policy och riktlinjer för tillämpning av personuppgiftslagen
Praktiska anvisningar och arvodesbestämmelser 2018 för förtroendevalda
Regler för användande av e-post

BRG EV. KOMPLEMENT

Lokal anvisning
Lokal anvisning
-
Dokumenthanteringsplan
-
Likabehandlingsplan
Lokal anvisning
Lokal anvisning
-
Lokal anvisning
Lokal anvisning
-
-
Lokal anvisning
Lokal anvisning
Lokal anvisning
-
-
-

Polycys, riktlinjer, regler, anvisningar (2018-01-01) forts.

Regler för attest
Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning
Regler för IT-användande
Regler för kommundemensamma interna tjänster
Riktlinje för informationssäkerhet
Riktlinje för styrande dokument
Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete
Riktlinje inom sociala medier
Riktlinje krishantering och krisberedskap
Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll
Säkerhetspolicy

BOLAGSINTERNT STYRANDE DOKUMENT (2018-01-01)

Policy och riktlinje för bidrag till utomstående organisationer

BRG EV. KOMPLEMENT

Delegationsordning

-

-

-

-

-

*Finns med som bilaga i Lokal
anvisning avseende Säkerhet*

-

*Finns med som bilaga i Lokal
anvisning avseende Säkerhet*

-

Lokal anvisning

BRG EV. KOMPLEMENT

-

2018-02-05

Till styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Yttrande över Johanneberg Science Park ABSs hemställan om medel ur Göteborgs Stads kompletteringsbudget 2018 för utveckling av CELSIUS 2.0.

Bakgrund

Kommunstyrelsen hemställer till BRG att verka för att Johanneberg Science Park AB (JSP) påbörjar ett arbete med att finna formerna för CELSIUS fas 2 (CELSIUS 2.0) i enlighet med beslut Dnr 0556/17 (Handling 2.2.8_20170906).

JSP har inkommit med en handling om hur de ser på utvecklingsmöjligheten att ta CELSIUS 2.0 vidare och beskriver hur verksamheten skulle initieras under 2018 tillsammans med berörda delar av staden och externa samarbetspartners. Arbetet har skett i samverkan med Stadsledningskontoret (SLK).

Det bakomliggande ärendet (Dnr 0556/17) har varit uppe i BRG styrelse i samband med att BRG var remissinstans. Business Region Göteborg AB (BRG) är delägare (37,45%) i Johanneberg Science Park AB och behandlar ärendet i egenskap av klustermoder.

Sammanfattning

EU-projektet CELSIUS har haft framgång i att marknadsföra Göteborg som en stad som satsar på gröna lösningar och det har överträffat målsättningarna i antal städer och aktörer som anslutit sig som "CELSIUS-städer" respektive "CELSIUS-supporters". CELSIUS 2.0 har förutsättningar att fortsätta att leverera värde så som det gjorts inom ramen för CELSIUS-projektets kunskapsöverföring. Det finns också möjligheter att utveckla erbjudandet till kommersialisering av ny teknik och att ge ytterligare stöd i implementeringsfasen. Ett deltagande i CELSIUS 2.0 bedöms generera möjligheter att uppnå de nyttor för staden som var utgångspunkten då projektet startade.

Näringslivsutvecklingsperspektiv

BRGs sammanfattade input är följande:

1. I enlighet med remissvar (Dnr 0556/17) på den grundläggande rapporten så har CELSIUS 2.0 *"möjlighet att leverera stor nytta till Göteborg ur ett antal olika perspektiv, bland annat marknadsföring, näringslivsutveckling, klimatnytta, policypåverkan och kompetensutveckling."*
2. Vidare i samma remissvar sammanfaller idén och ligger i linje med *"BRG:s specifika uppdrag att marknadsföra regionen, verka för en hållbar tillväxt med miljömässig hänsyn och erbjuda vårt näringsliv exportstödjande insatser."* Här i ligger befintlig besöksverksamhet inom Green Gothenburg och exportstödjande aktiviteter inom EEN.

3. Vi har tidigare understrukt vikten av samverkan med akademi/institut och näringsliv. Det är därför mycket lovande att se intentioner för en uttrycklig samverkan med namnkunniga aktörer som Euroheat & Power och RISE.
4. Det är kartlagt ett flertal finansieringskällor för CELSIUS 2.0 i ett längre tidsperspektiv. Viktigt att poängtera är att det krävs resurser för såväl samordning som framskrivning av ansökningar till exempelvis regional, statlig och EU-finansiering.

BRG har ingen direkt medverkan i CELSIUS 2.0 utan kopplar detta till vårt uppdrag att marknadsföra regionen, verka för en hållbar tillväxt med miljömässig hänsyn och erbjuda vårt näringsliv exportstödande insatser.

Hemställan om finansiering

I JSPs handling finns en hemställan om finansiering (1,5 mkr) från Göteborgs Stad ur stadens kompletteringsbudget för verksamheten 2018. Ambitionen är att ett eventuellt projekt över tid ska vara ekonomiskt självbärande men initialt finns behov av finansiering.

Ekonomiska konsekvenser BRG

För 2018 års budget ses ingen ekonomisk eller annan konsekvens för BRG under förutsättning att finansiering utbetalas direkt från Göteborgs Stad till JSP.

De uppdrag som BRG utför och som kan kopplas till CELSIUS 2.0 sker inom ordinarie ram 2018.

Framtida finansieringsbehov och potentiella finansieringskällor är beskrivna, men vi bedömer att det är en senare fråga då formerna för CELSIUS 2.0 med externa aktörer har utarbetats. Då behöver även legala konsekvenser och risker belysas.

Styrelsen föreslås besluta att:

1. Tillstyrka förslaget från JSP om utveckling av CELSIUS 2.0 under 2018.
2. Överlämna ärendet till stadens kompletterande budgetberedning.

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

Bilaga:

1. Skrivelse från JSP "Underlag för utveckling av CELSIUS 2.0
2. BRG styrelse 24 maj: Yttrande över SLKs utredning kring CELSIUS Beyond 2017
3. KS Dnr 0556/17

Underlag för utveckling av CELSIUS 2.0

Inledning.

Johanneberg Science Park har tillsammans med Stadsledningskontoret och Business Region Göteborg arbetet med att sammanställa förutsättningarna för hur det snart avslutade CELSIUS-projektet kan övergå i en ny fas, här kallad CELSIUS 2.0. Förutsättningarna för detta arbete har definierats enligt följande:

1. Kommunstyrelsen hemställer till Business Region Göteborg AB att verka för att Johanneberg Science Park AB omgående påbörjar ett arbete med att, i samverkan med stadsledningskontoret och i tillämpliga delar Göteborg Energi AB och Business Region Göteborg AB, finna formerna för CELSIUS fas 2.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att särskilt bistå Johanneberg Science Park AB tills CELSIUS-projektets projekttid har löpt ut.

Utöver ovanstående har en arbetet bedrivits med en inriktning om att undersöka förutsättningarna för hur den ”nya” verksamheten på sikt skulle kunna stå på egna ekonomiska ben.

CELSIUS-projektet anses allmänt som mycket framgångsrikt vilket under hösten bekräftats av ett antal av de deltagande parterna utöver Göteborg Stad. CELSIUS-projektet har haft 20 ingående parter med en blandning av näringsliv, städer och akademi. 5 städer har utgjort navet i projektet och har bestått av Göteborg, Genua, Köln, Rotterdam och London. Göteborg Stad har varit projektets koordinator och därmed haft ansvar för leda verksamheten. Inom ramen för projektet har ett nätverk om mer än 65 städer vilka alla är intresserade av fjärrvärme byggts. Projektets fokus på engagemanget av städer har gjort projektet unikt i förhållande till andra EU-finansierade projekt. Det finns inte heller någon liknande informationskälla som den digitala verktygslådan utanför CELSIUS projektet vilket gör även den till en unik produkt. Utöver att CELSIUS-nätverket omfattar städer så omfattar de även ”supporters”. Dessa är andra EU projekt, organisationer, universitet och den privata sektorn. Projektet har närmare 50 supporters.

Resultat

Verksamheten har bland annat resulterat i skapandet av ett antal fysiska demonstratorer, en kontinuerligt utvecklandes databas inriktad främst på fjärrvärme/fjärrkyla, konferenser och studiebesök för kunskapsspridning samt ett antal policypåverkande insatser för att framhäva fjärrvärme/fjärrkyla som en komponent i hållbar stadsutveckling.

Ur Göteborgs Stads perspektiv kan de nyttor som projektet medfört sammanfattas i följande:

1. Marknadsföring av staden som en stark miljöstad
2. Kompetensutveckling genom deltagande i nya projekt
3. Påverkan inom klimat och energiområdet
4. Egen klimatnytta
5. Näringslivsutveckling

Liknande nyttor identifierades redan i CELSIUS-projektet som nu har genomgått en extern utvärdering. Resultatet av den utvärderingen visar att när det gäller marknadsföring av staden och skapande av relevanta nätverk så har måluppfyllelsen överträffats. Projektet har vunnit fem större priser (<http://CELSIUScity.eu/awards/>) och dessutom mottagit ett brev från kommissionärerna Maros Sefcovic och Miguel Arias Canete för värdefullt bidrag till arbetet med EU:s värme- och kyla strategi. CELSIUS bedöms också ha bidragit till såväl FED som IRIS-projektet samt gett en stark röst i policyssammanhang.

Samtliga städer i CELSIUS nuvarande konsortium är därför intresserade av att fortsätta delta som in-kind resurser i fortsatt arbete. Intresset gäller främst innovation och testarena, ta emot studiebesök till sina demonstrationsanläggningar, delta i gemensam policypåverkan, bidra till den digitala kunskapsplattformen (wiki) samt fortsatt utbyte med nätverket av städer.

Näringslivsutveckling har inte varit en tydlig del i själva CELSIUS-projektet utan snarare en effekt och tack vare det stora intresset från företag har samarbetet med näringslivet ökat undan för undan. Detta är något att ta fasta på och utveckla i en möjlig fortsättning av projektet.

De kostnader som finns i projektet består i huvudsak av programledning, konferenser/seminarier/besök, resor, databas/web/webinars/nyhetsbrev samt övrig kommunikation och marknadsföring. Intäkterna har i huvudsak bestått av EU-medel, konferenser/seminarier och besöksdelegationer. För att i en framtid göra en fortsättning av verksamheten mer oberoende av offentliga anslag behöver en ny affärsmodell utvecklas vilket inte genomförts under projektiden.

Med tanke på intresset hos nuvarande projektpartners, svenska nationella aktörer inom internationalisering av värme/kyla, EU-kommissionen samt UNEP:s fjärrvärmeinitiativ m.fl. bedöms det som sannolikt att en sådan modell går att utveckla. Tidigare erfarenheter från starten av Johanneberg Science Park visar att denna typ av process tar ca. tre år att genomföra.

Utöver Johanneberg Science Park har RISE och Euroheat & Power särskilt visat intresse för att engagera sig i en fortsättning vilket är mycket positivt. Euroheat & Power är en nätverksbaserad lobbyorganisation där fjärrvärmeföretag, politiska beslutsfattare och akademi möts med ambitionen

*Mottagare: Business Region Göteborg
Utfärdad av: JSP, SLK, BRG*

2017-12-07

att nå hållbar värme- och kyla- försörjning. Vi bör även undersöka samverkans med ASSET som är en paraplyorganisation för den svenska miljötekniksektorn. De verkar för ökad export av svensk miljöteknik genom affärsdriven samverkan. ASSET företräder ca 1500 miljöteknikföretag över hela Sverige och fungerar som länken mellan miljöteknikföretag, nationella myndigheter och regionala aktörer när nya projektidéer och satsningar lanseras. Ett samarbete med dem i en kommande utveckling av CELSIUS är viktigt då det ger möjligheter för framtida utökad miljöteknikexport i ett breddat verksamhetsområde för CELSIUS 2.0

Förslag

För att i det längre tidsperspektivet få verksamheten ekonomiskt självbärande skall initialt formerna för näringslivets och andra intressenters direkta engagemang undersökas (exempelvis medlemsavgifter eller liknande). Dessutom skall det undersökas om det är möjligt att på sikt utveckla någon form av tjänsteerbjudande och därmed utveckla en kommersiell del av verksamheten.

Det föreslås därför att CELSIUS 2.0 formeras som ett treårigt projekt vars mål är att

1. Utveckla en ny affärsmodell så att verksamheten blir ekonomiskt självbärande
2. Finna en organisationsform så att verksamheten övergår från projektform till stadigvarande
3. Bibehålla och vidareutveckla dagens aktiviteter inom CELSIUS i avsikt att åstadkomma ovanstående

Det existerar idag ett första idéförslag till projektupplägg och för att realisera ovanstående mål föreslås följande tidplan och aktiviteter:

2018 – Initieringsår.

Den resurs, en person, som idag är knuten till SLK kvarstår under 2018 med uppdraget att bibehålla det nätverk av städer som är engagerade i CELSIUS.

Den verksamhet inom CELSIUS som idag ligger hos Göteborg Energi överförs till RISE och Johanneberg Science Park.

Samarbetsavtal om att bidra till utvecklingen av CELSIUS 2.0 utformas mellan Johanneberg Science Park, RISE och Euroheat & Power. Detta avtal skall även vara möjligt för andra organisationer som ASSET och IMCG att ansluta sig till.

Det initiala projektförslag som idag föreligger för ett CELSIUS 2.0 bearbetas vidare.

Johanneberg Science Park inleder arbetet med att utveckla affärs/finansieringsmodell för CELSIUS 2.0 och inom ramen för detta fokusera på näringslivets engagemang vilket är en förutsättning för ett självfinansierande CELSIUS 2.0. Parallellt skall det undersökas vilka vidare möjligheter för offentlig finansiering som finns. Arbetet omfattar även att fastställa hur och i vilken omfattning Göteborg Stad i övrigt skall vara engagerat i CELSIUS 2.0. För att genomföra detta arbete tillförs Johanneberg Science Park 1.5 MSEK för 2018.

Aktiviteter 2018

PÅGÅENDE/OPERATIVA för att bibehålla nuvarande verksamhet inom CELSIUS

Flytta databas och servrar från Göteborg Energi	(RISE)
Kommunikationsaktiviteter (varumärke, profil, kanaler)	(JSP)
Vidareutveckling och underhåll av wikidatabasen	(RISE)
Bibehålla stadsnätverket	(JSP)
Bibehålla nätverket av "CELSIUS city supporters"	(RISE/JSP)
Fortsatta aktiviteter med webinarie	(EHP)

Mäklarevent för att bredda den industriella intressentgruppen	(EHP)
Kick-off konferens för CELSIUS 2	(EHP)

FÖRBEREDANDE/STRATEGISKA inför utveckling 2019-2021

Teckna ett Memorandum of Understanding	(EHP, JSP, RISE)
Utveckla vision, mål, strategier	(EHP, JSP, RISE)
Utveckling av affärsmodell	(EHP, JSP, RISE)
Organisation	
Aktivitetsplanering	
Finansieringsmodell (näringsliv)	
Ansökningsförfarande (offentliga medel) för 2019 och framåt	
Teckna samarbetsavtal med nyckelstäder	(EHP, JSP, RISE)
Partnerutveckling	(EHP, JSP, RISE)
Strategiska samarbeten, ej partnerskap	(EHP, JSP, RISE)
Smart Cities Marketplace	((EHP, JSP, RISE)
Lobbying/Policyarbete	

Parterna har identifierat möjligheter att ansöka om pengar från såväl nationell (Energimyndigheten) som EU nivå och även bidrag från privata föreg. Den sammanlagda finansieringsmodellen rör sig om 4-5 mkr årligen. Energimyndighetens utlysning om *Innovationskluster internationalisering inom energiområdet*, som JSP sökte fick Energimyndigheten och andra nationella aktörer att tänka om vad gäller värme- kyla delen. Det pågår en betydligt större mängd av aktiviteter än vad myndigheten förutsett och föranleder en annan strukturering av arbetet på nationell nivå. CELSIUS 2 har en naturlig del i detta sammanhang varför en ny ansökan blir aktuell.

Under 2018 kan RISE Monica Axell och kollegor arbeta för en fortsättning av Celsius 2.0. RISE är med och utvecklar Celsius 2.0 samt arbetar för en utökad finansiering av Celsius 2.0 tillsammans med partners i Celsius 2.0. Omfattningen av RISE in kind uppskattas till ca 50 % av ett personår under 2018.

EHP satsar under ca. 15 000 euro i bidrag till startkonferensen under hösten (november) samt organiserar flera (3-6) webinarier under 2018. Organiserar även ett mäklarevent med ett särskilt fokus på städer och DHC. Satsar mellan en och två månaders "persontimmar" för att hjälpa till med utarbetandet av vårt gemensamma förslag till kommissionens anbud och uppbyggnaden av CELSIUS 2.0.

2019-2021 – Fas 1 för CELSIUS 2.0, realisering av ovanstående projektförslag.

Projektförslag, finansierings/affärsmodell samt stadigvarande driftorganisation för CELSIUS 2.0 fastställs och lanseras.

Johanneberg Science Park bibehåller sitt engagemang under perioden och behöver därför tillföras 1.5 MSEK årligen under denna fas. Under perioden skall det fastställas om, hur och i vilken omfattning Johanneberg Science Park fortsättningsvis skall vara engagerade då CELSIUS 2.0 övergår i ny driftorganisation.

Från och med 2019 är förväntningen att RISE arbetsinsats och kostnader kan finansieras med externa medel från EU, Energimyndigheten samt annan finansiering. RISE kan bidra med in kind efter 2018 i tex styrgrupp eller liknande strategiska uppdrag för CELSIUS 2.0.

EHP kommer från 2019 investera arbetstid i form av en person på heltid samt utveckla ett finansiellt stöd i form av del av de medlemsavgifter EHP idag har från medlemsföretag.

Styrelseprotokoll – beslut per Capsulam

"CELSIUS Beyond 2017"

BRGs styrelse har beretts tillfälle att yttra sig över SLKs utredning kring förutsättningen för ett "CELSIUS Beyond 2017".

Styrelsen har dessutom specifikt ombetts att svara på några frågor.

BRG har tagit fram ett tjänsteutlåtande vari även de ställda frågorna besvarats.

Styrelsen beslutar att godkänna tjänsteutlåtandet med några enstaka smärre justeringar.

David Ljung

Eva Ternegren

Axel Josefson

Hans Rothenberg

Stefan Svensson

Peter Lindh

Marie Östh Karlsson

Miguel Odhner

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2017-05-17

SLK Dnr: 1907/16

BRG Dnr: 0056/17

Kluster & Innovation

Namn: Lars Bern, Bernt Svensén

Telefon: 031-3676124

E-post: namn.efternamn@businessregion.se

Tjänsteutlåtande från **Business Region Göteborg AB (BRG)** gällande **Utredning kring förutsättningar för ett "CELSIUS Beyond 2017"**

Styrelsen för Business Region Göteborg AB föreslår att;

Godkänna tjänsteutlåtandet och anse frågorna i remissen besvarade.

Ärendet är styrelsebehandlat den 24 maj 2017 – se bifogat protokoll.

Styrelsen godkänner föreslaget tjänsteutlåtande.

Göteborg 2017-05-24

Patrik Andersson

VD Business Region Göteborg AB

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2017-05-17

SLK Dnr: 1907/16

BRG Dnr: 0056/17

Kluster & Innovation

Namn: Lars Bern, Bernt Svensén

Telefon: 031-3676124

E-post: namn.efternamn@businessregion.se

Ärendet

BRG har fått möjlighet att inkomma med ett yttrande på SLKs information och förslag på fortsatt inriktning av CELSIUS-projektet.

Utredning kring förutsättningar för ett "CELSIUS Beyond 2017"

Syfte

CELSIUS- projektet startade 2013 som en följd av en godkänd EU-ansökan i initiativet Smart Cities inom EU:s sjunde ramprogram för forskning. Projektet kommer att avslutas 31 december 2017. Göteborg är lead partner i ett konsortium där övriga städer är London, Rotterdam, Genua och Köln.

Partnerorganisationerna i projektet har byggt demonstrationsanläggningar, genomfört och deltagit i ett stort antal aktiviteter för att påverka policies, lagstiftning och kunskapsnivån inom området samt byggt upp ett nätverk av över 60 städer i vilka resultat och erfarenheter ska spridas och implementeras. Projektsresultaten är, enligt EU och relaterat till uppsatta mål, mycket positiva.

Ett koncept för att utveckla en fortsättning, CELSIUS BEYOND 2017, har utarbetats inom projektet. Syftet är att fortsätta stödja europeiska städer i sin uppbyggnad av fjärrvärme/-kyla. Det visar sig finnas en stor potential i ett fortsatt engagemang.

Ett fortsatt arbete röner ett stort intresse från EU-kommissionen, näringsliv, andra städer, intressenter samt övriga partners och det vore för många naturligt att Göteborg, baserat på kunskap och befintlig roll, tar ansvaret även för att utveckla nästa steg.

CELSIUS BEYOND 2017 har möjlighet att leverera stor nytta till Göteborg ur ett antal olika perspektiv, bland annat *marknadsföring, näringslivsutveckling, klimatnytta, policypåverkan och kompetensutveckling*. Utgångsläget är att ett CELSIUS BEYOND 2017 ska vara självfinansierat och inte belasta stadens finanser.

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2017-05-17

SLK Dnr: 1907/16

BRG Dnr: 0056/17

Kluster & Innovation

Namn: Lars Bern, Bernt Svensén

Telefon: 031-3676124

E-post: namn.efternamn@businessregion.se

SLK efterfrågar specifikt svar på följande frågor:

- 1) Vilka är styrelsens synpunkter på utredningens konsultrapport?
- 2) Under vilka förutsättningar skulle ni vilja ta en roll i en sådan plattform och hur skulle rollen vara utformad?
- 3) Vilka andra roller skulle behövas för att uppnå full potential ur ett hela-staden-perspektiv?
- 4) Har styrelsen några övriga synpunkter av relevans inför KS behandling av ärendet 14 juni 2017?

Business Region Göteborgs synpunkter

- 1) Utredningens konsultrapport pekar på några centrala aspekter med ett fortsatt engagemang från stadens sida i frågor om och utvecklingen av fjärrvärme och fjärrkyla inom konceptet CELSIUS Beyond.
 - a. Syftet med stadens medverkan behöver identifieras och kopplas till befintliga uppdrag i stadens berörda verksamheter. I BRG:s fall kopplar vi detta till BRG:s specifika uppdrag att marknadsföra regionen, verka för en hållbar tillväxt med miljömässig hänsyn och erbjuda vårt näringsliv exportstödjande insatser.
 - b. Den potentiella möjligheten till kommersialisering av lösningar inom fjärrvärme/-kyla och exportstödjande insatser kräver en kritisk massa där flera delar av värdekedjan behöver vara representerade och samordnade. BRG har erfarenhet av detta och ser vikten av att lyfta framtida insatser till en nationell nivå. Samverkan med och involvering av nationella initiativ och aktörer i Celsius Beyond är av stort värde för framgången. Exempel på centrala aktörer är ASSET – Föreningen Svensk Miljöteknik, Team Sweden där 19 aktörer samverkar för svensk exportsatsning och Energimyndigheten som specifikt fokuserar insatser på export av fjärrvärmelösningar.
 - c. Rapporten pekar på vikten av att säkerställa att fortsatt inflöde av ny kunskap och forskning knyts till den befintliga plattformen av erfarenheter och kunskap som byggts upp i Celsius. Det är därför centralt att samverka med och involvera akademi och institut såväl lokalt som nationellt i Celsius Beyond för garantera kontinuerlig uppbyggnad av och trovärdiga avsändare för nya rön inom branschen. Lokala exempel är våra lärosäten Chalmers och Göteborgs Universitet samt nationella institut som RISE och IVL.
 - d. Att inledningsvis organisera Celsius Beyond i projektform, som rapporten pekar på som det lättast genomförbara, är att föredra. Det finns externa projektmedel att söka såväl regionalt, nationellt som inom EU:s program. Projektformen sätter implicit krav på att klargöra respektive parts syften till medverkan och hur de resurssätts. Det kan vidare ges i uppdrag

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2017-05-17

SLK Dnr: 1907/16

BRG Dnr: 0056/17

Kluster & Innovation

Namn: Lars Bern, Bernt Svensén

Telefon: 031-3676124

E-post: namn.efternamn@businessregion.se

att identifiera mest lämplig vårdorganisation med hänsyn till representation av akademi, näringsliv och samhälle.

- 2) BRG har i nuläget rollen att via Green Gothenburg marknadsföra Göteborgsregionen och hanterar 900 besökare årligen till besöksobjekt som bl.a. innefattar stadens och regionens fjärrvärme/-kyla. Green Gothenburg genomför också exportstödjande insatser i samverkan med såväl regionala som nationella aktörer och via det EEN-kontor som BRG har idag finns en självklar koppling till de regionala exportcentra som upprättas. Vidare jobbar BRG aktivt med att tydliggöra erbjudandet av testbäddar från olika aktörer där vi ska kunna involvera eller peka på företagens möjligheter att medverka. BRG anser att befintliga uppdrag och insatser bidrar till 2-3 av nyttorna med Celsius Beyond och att det endast behöver tydliggöras och inkluderas i beskrivningen av aktiviteter.
- 3) BRG ser att Göteborg Energis delaktighet är av stor vikt, inte minst för att de är infrastrukturägaren, men också för hantering av delegationer och studiebesök samt att de ger en trovärdighet som kund i de sammanhang där näringslivet i regionen bidragit med lösningar till stadens behov. Göteborg Energi tillför också en expertis i såväl tekniska, marknadsmässiga som finansiella sammanhang. Göteborg Energi skulle även kunna medverka till någon form av testbädd för fjärrvärme/-kyla förutsatt att det är i linje med bolagets utvecklingsplaner och dess kunders efterfrågan. Renova spelar en central roll i fjärrvärmesystemet och i det större perspektivet avfall-till-energi. De bidrar med mycket kunskap och kompetens i möten med internationella besökare. Andra delar av staden som är viktiga för ett helhetsperspektiv är Stadsledningskontoret som har det övergripande samordnings- och planeringsansvaret, Science Parks som knyter an till forskning och utbildning samt Miljöförvaltningen som ansvarar för Miljö- och Klimatprogram där stadens ambitioner gemensamt formuleras och målsätts. Stadsledningskontoret har dessutom två andra viktiga styrmedel som har stark koppling till målet hållbar innovations stad; Gröna Obligationer och det kommande Innovationsprogrammet. Vid sidan av stadens verksamheter, hel- och delägda bolag så är näringslivet, akademien och institut viktiga samarbetspartners för att uppnå full potential för hela staden, regionen och ett Celsius Beyond. Akademi och institut borgar för kompetenssäkring, forskning och utbildning. Därför är aktörer som Chalmers, GU, IVL och RISE viktiga att inkludera för att få en helhet i klusterinitiativet. RISE sitter dessutom på en del specifika testbäddar som är relevanta för fjärrvärme/-kyla.
- 4) Vid ansökningstillfället för Celsius-projektet blev BRG inte inskrivna som projektpartner vilket i efterhand har varit en nackdel då budgetar inte har kunnat fördelas om i staden. Bolag i Göteborgs Stads organisation har egna organisationsnummer och behöver uttryckligen inkluderas i större

Tjänsteskrivelse

Till Stadsledningskontoret

Datum: 2017-05-17

SLK Dnr: 1907/16

BRG Dnr: 0056/17

Kluster & Innovation

Namn: Lars Bern, Bernt Svensén

Telefon: 031-3676124

E-post: namn.efternamn@businessregion.se

ansökningar till t.ex. EU för att kunna lyfta kostnader i sin egen verksamhet. BRG har ändå under projekttiden för Celsius omhändertagit arbetsinsatser relevanta för sitt uppdrag, dock utan ersättning från projektbudget.

Ärendet har beretts av:

Lars Bern & Bernt Svensén, Kluster & Innovation

Beslut om inriktning CELSIUS fas 2

Det är Göteborg Energi AB som inom Göteborgs Stad sitter på kunskapen inom fjärrvärme och fjärrkyla. Om man noga läser deras remissvar (som ligger sist som bilaga fyra) framgår det med önskvärd tydlighet att de som har kunskapen inte ser något värde i att gå vidare med Celsius Beyond:

"Göteborg Energi ser att det nu finns andra aktörer som bedriver verksamhet som tangerar och i olika omfattning överlappar den verksamhet som avses bedrivas inom Celsius Beyond. Bland dessa finns Euroheat & Power, Sweheat & Cooling, Heating Networks, Nordic Heat och Sustainable Business Hub. Detta gör att Celsius Beyond inte självklart har ett tydligt positionerat erbjudande utan behöver hitta former för eventuell samverkan med dessa aktörer och även söka en alldeles unik position inom ramen för vad som efterfrågas av det kundsegment av städer som Celsius Beyond riktar in sig mot."

Det kan inte vara prioriterad verksamhet att driva vidare ett oklart projekt som inte efterfrågas och genom aktörer med begränsad kunskap i ämnet. Risken är uppenbar att det endast leder till ytterligare ett stort antal kommunala flygresor utan resultat.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen:

Att avslå att-sats 1 och 2 samt att bifalla att-sats 3, d.v.s.

Kommunstyrelsens uppdrag 2017-01-25 § 58, att stadsledningskontoret i samverkan med Göteborg Energi AB, Business Region Göteborg AB samt Göteborgs Stadshus AB/Brysselkontoret, ska utreda förutsättningarna för att utveckla CELSIUS BEYOND 2017, förklaras fullgjort.

Yttrande V, S, MP

Kommunstyrelsen 2017-08-23

Ärende 2.2.11

Yttrande om Beslut om inriktning CELSIUS fas 2

Gällande de ekonomiska konsekvenserna i ärendet framgår att ambitionen är att projektet över tid ska bli självbärande och att den modell som i nuläget förordas inte innebär "betydande ekonomiska konsekvenser". För att kommunstyrelsen ska ha förutsättningar att följa projektets utveckling ser vi det därför som önskvärt att de ekonomiska konsekvenserna och tillvägagångssättet för att uppnå självfinansiering framledes beskrivs på ett så utförligt vis det går.

Göteborgs Stad

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2017-05-30
Diarienummer 0556/17

Stadsutveckling

Katrina Folland
Telefon 031-368 02 40
E-post: katrina.folland@stadshuset.goteborg.se

Beslut om inriktning CELSIUS fas 2

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen hemställer till Business Region Göteborg AB att verka för att Johanneberg Science Park AB omgående påbörjar ett arbete med att, i samverkan med stadsledningskontoret och i tillämpliga delar Göteborg Energi AB och Business Region Göteborg AB, finna formerna för CELSIUS fas 2.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att särskilt bistå Johanneberg Science Park AB tills CELSIUS-projektets projekttid har löpt ut.
3. Kommunstyrelsens uppdrag 2017-01-25 § 58, att stadsledningskontoret i samverkan med Göteborg Energi AB, Business Region Göteborg AB samt Göteborgs Stadshus AB/Brysselkontoret, ska utreda förutsättningarna för att utveckla CELSIUS BEYOND 2017, förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret (SLK) fick 2017-01-25 § 58 i uppdrag, att i samverkan med Göteborg Energi AB, Business Region Göteborg AB samt Göteborgs Stadshus AB/Brysselkontoret, utreda förutsättningar för att utveckla CELSIUS BEYOND 2017 (CELSIUS fas 2) samt återsrapportera slutsatser och rekommendationer till kommunstyrelsen inom ett halvår. SLK bjöd också in Johanneberg Science Park AB att delta.

Slutsatsen är att CELSIUS fas 2 har förutsättningar att fortsätta att leverera värde så som det gjorts inom ramen för CELSIUS projektets kunskapsöverföring. Men det finns också möjligheter att utveckla erbjudandet till kommersialisering av ny teknik och att ge ytterligare stöd i implementeringsfasen. Ett deltagande i CELSIUS fas 2 bedöms generera möjligheter att uppnå de nyttor för staden som var utgångspunkten då projektet startade.

Finansiering för en planeringsfas kommer från juni att kunna sökas från Energimyndigheten.

Den viktigaste tillgången i CELSIUS-projektet är nätverket av städer, det är också nätverket av städer som utgör den unika nisch som CELSIUS fas 2 kan vara framgångsrik inom. Det blir viktigt att fördjupa analysen av vad städer som målgrupp behöver och är villiga att engagera sig kring för att kunna formulera innehållet i erbjudandet till städerna mer i detalj. Andra för fortsättningen angelägna delar är att hitta formerna för samverkan med samtliga relevanta aktörer samt hela tiden säkra inflödet av ny kunskap.

SLK bedömer att Johanneberg Science Park AB vore en lämplig part för att driva det operativa arbetet men också en lämplig värd för ett sekretariat som verkar på europainivå. Kommunstyrelsen föreslås därför hemställa till Business Region Göteborg AB att, i egenskap av klustermoder, verka för att Johanneberg Science Park AB omgående påbörjar ett arbete med att, i samverkan med SLK och i tillämpliga delar Göteborg Energi AB och Business Region Göteborg AB, finna formerna för CELSIUS fas 2.

Ekonomiska konsekvenser

Ambitionen är att CELSIUS fas 2 ska byggas upp stegvis och bli självbärande över tid. Den modell som i nuläget förordas innebär att CELSIUS fas 2 finansieras såväl med projektmedel som med medlemsavgifter m.m. och innebär därför inga betydande ekonomiska konsekvenser. Dock finns vid ansökningsprocesser alltid en initial resursåtgång.

SLK bedömer det lämpligt att i ett första steg ansöka om planeringsstöd hos Energimyndigheten för *Innovationskluster internationalisering inom energiområdet*.

Barn-, jämställdhets- och mångfaldsperspektivet

Göteborgs invånare har, genom Göteborg Energi AB, tillgång till en prisvärd och leveranssäker energi. Detta är inte fallet i många andra länder utan där skulle en ökad andel av fjärrvärme bidra till högre leveranssäkerhet och bidra positivt i problemet med "fuel poverty" (människor har inte råd att betala sina energiräkningar och värmen stängs av).

Att fortsätta fokusera på fjärrenergilösningar och utveckla dess marknad säkerställer en långsiktigt prisvärd och leveranssäker energi där alla invånares intressen beaktas.

Miljöperspektivet

CELSIUS fas 2 innebär att en ökad andel städer i Europa kommer att kunna ta till vara sina idag outnyttjade spillvärmestillgångar, vilket ger en stor klimatnytta som gagnar även Göteborg. Förutom detta kommer lokala luftkvalitetsvinster att göras i de städer som omfattas.

Göteborgs organisation har möjlighet att befinna sig nära kunskapsutvecklingen inom området. Ny teknik har nyligen identifierats vilken möjliggör utnyttjande av temperaturflöden med lägre temperaturnivå (värme i avloppsvatten, värme i ventilationssystem, från datacenters etc.). En sådan utveckling är viktig för etablerandet av smarta städer där energiförsörjningen utgör en del i ett större system och där fjärrvärmen har en viktig och balanserande roll i hela systemet.

Omvärldsperspektivet

CELSIUS har bidragit starkt till att andra städer och EU:s institutioner ser Göteborg som en stad i framkant när det gäller energi- och klimatområdet.

CELSIUS har också bidragit till att lyfta in fjärrvärme och fjärrkyla på EU:s energiagenda vilket ger en positiv utveckling inom hela EU. Under projektiden har EU inom Energiunionen för första gången beslutat om en ramstrategi för värme och kyla, i vilken Göteborg nämns som ett gott exempel.

Göteborg är också genom CELSIUS uppmärksammat internationellt genom UNEP:s "District Energy in Cities Initiative" där Göteborg är en s.k. Champion City.

- Bilaga 1** KS beslut 2017-01-25 § 58, Information om CELSIUS-projektet och förslag på fortsatt inriktning(sammanfattning)
- Bilaga 2** IVL:s utredning CELSIUS Beyond (sammanfattning, Göteborgs stads nyttor och möjliga hemvister samt reflektioner och slutsatser)
- Bilaga 3** Yttrande från Business Region Göteborg AB, pu och tu
- Bilaga 4** Yttrande från Göteborg Energi AB, pu och tu
- Bilaga 5** Relevanta intressenter enligt IVL:s utredning
- Bilaga 6** Verksamhetsområden, SLK:s utgångspunkt
- Bilaga 7** Aggregerad affärsmodell enligt IVL:s utredning

Ärendet

Stadsledningskontoret fick 2017-01-25 § 58 i uppdrag, att i samverkan med Göteborg Energi AB (GE), Business Region Göteborg AB (BRG) samt Göteborgs Stadshus AB/Brysselkontoret (Stadshus), utreda förutsättningar för att utveckla CELSIUS BEYOND 2017 samt återrapportera slutsatser och rekommendationer till kommunstyrelsen inom ett halvår. SLK bjöd också in Johanneberg Science Park AB att delta.

SLK återrapporterar nu sitt uppdrag och föreslår att kommunstyrelsen beslutar att hemställa till Business Region Göteborg AB att, i egenskap av klustermoder, verka för att Johanneberg Science Park AB omgående påbörjar ett arbete med att finna formerna för CELSIUS fas 2. SLK förutsätts bistå JSP under CELSIUS-projektets kvarvarande tid, likaså förutsätts samverkan i tillämpliga delar med Göteborg Energi AB och Business Region Göteborg AB.

Bakgrund

Förtydligande kring CELSIUS Beyond och CELSIUS fas 2: Dessa två begrepp är samma sak där CELSIUS fas 2 är det arbetsnamn som används numera.

Tjänsteutlåtandet är framtaget i samverkan med Göteborg Stadshus AB/Brysselkontoret.

CELSIUS-projektet

Som en del av Göteborgs Stads Smart Cities-arbete sökte Göteborgs Stad EU-projektmedel från EU:s sjunde ramprogram under en utlysning inom EU:s initiativ *Smart Cities and Communities*. Ansökan beviljades och år 2013 började CELSIUS-projektet med Göteborg som lead partner. Projektets fokus är innovation och kunskapsöverföring inom fjärrvärme/-kyla (www.celsiuscity.eu).

Den här typen av projekt ska ägas av städer, CELSIUS-projektet blev ett pilotprojekt och vid den aktuella tidpunkten bedömdes det lämpligt att SLK blev projektägare och lead partner. Koordineringen av projektet görs gemensamt med GE, men där SLK har ett övergripande ansvar och GE ett projektledningsansvar. En Referensgrupp bestående av SLK, GE och BRG är knuten till projektet för att underlätta implementering.

Göteborgs Innovationsprogram och Smart Cities

År 2014 etablerades samordningsuppdraget *Smart Cities and Communities* hos SLK i syfte att nyttiggöra detta EU-drivna Smart Cities-sammanhanget för att stärka Göteborg som innovationsarena genom att: stärka varumärket, skapa affärsutveckling, positionera Göteborg inför EU:s framtida forskningsprogram, öka kompetens och samverkan inom staden, bidra till ökning av innovativa lösningar samt stärka nätverken inom EU.

Under 2016 fick Stadsledningskontoret ett uppdrag att utarbeta en handlingsplan för framtagande av en innovationsstrategi för Göteborgs Stad. Handlingsplanen beslutades i kommunstyrelsen 2016-09-21, och i planen inkluderas även ett tidigare beslut i kommunstyrelsen. Detta från 2015-01-21 och i enlighet med ett yrkande från S, MP, V om att återkomma till kommunstyrelsen med en redogörelse gällande slutsatserna kring en långsiktig modell för ansökningar. Projekt som åsyftas är bl.a. Horisont 2020 *Smart Cities and Communities* - ansökningar till EU-kommissionen.

Arbetsmodellen för framtida CELSIUS-projektet är därmed tydligt kopplat till Innovationsprogrammet och dess handlingsplan, och ambitionen är att fortsatt arbete med *Smart Cities and Communities* inkluderas som ett separat beslut till handlingsplanen.

Det nationella initiativet Team Sweden

Team Sweden är ett nätverk av myndigheter, verk och bolag som alla jobbar för att främja svensk export i utlandet. Inom ramen för regeringens exportstrategi som lanserades 2015 uttryckte många svenska företag att samordningen av statens stöd vad gäller export- och internationaliseringsfrågor behövde förbättras. Därför har ett gemensamt nätverk för allt offentligt arbete för att stödja näringslivets export och internationalisering skapats – Team Sweden.

Exportstrategins satsningar på energiområdet kommer inledningsvis fokusera på tre tematiska områden, där regeringen vill ha en ökad samverkan mellan politiken, näringslivet och forskningsvärlden. Dessa områden är:

- Smarta elnät
- Hållbar värme och kyla
- Energieffektivisering

Energimyndighetens *Heat Networks- Sustainability by Sweden* har byggts för att möta exportsatsningen på ”hållbar värme och kyla”. 2016 initierade Energimyndigheten initiativet för att främja fjärrvärmesektorns exportmöjligheter. Heat Networks är ett samarbete mellan stat och näringsliv och 40 svenska aktörer ingår. Energimyndigheten finansierar arbetet. Målet är att accelerera expansionen av fjärrvärme genom att visa upp nya idéer och tekniker samt genom att utveckla ett närmare samarbete mellan näringsliv och politiska intressenter i Storbritannien och Sverige (www.heatnetwork.se). En intressant ansats är att det är lika viktigt att berika den svenska fjärrvärmekunskapen med erfarenheter från övriga Europa som att exportera kunskap.

EU-perspektivet

För att uppnå EU:s klimat och miljömål har man från EU-kommissionen ett intresse av att öka implementeringen av fjärrvärme i Europa. Se omvärldsperspektivet.

CELSIUS-projektet är finansierat av EU-kommissionen och en kontinuerlig dialog kring projektet har förts under projektiden.

EU-kommissionen ser CELSIUS-projektet som ett projekt som dels har levererat på de åtaganden som gjorts inom projektet men också som ett nätverk som aktivt bidragit till formuleringen av EU:s värme och kyla strategi och som skapat ett samarbete mellan städer som är intresserade av att implementera investeringar och nya lösningar inom fjärrvärme och fjärrkyla.

Kommissionen skulle välkomna ett nätverk av städer som ger konkreta inspel till framtida regelverk och stödsystem för fjärrvärmelösningar och som agerar som ett bollplank för EU-kommissionen. Det finns också ett intresse för att den information som framkommer i EU-projekt inom fjärrvärme konsolideras och hålls uppdaterad och att nya projekt startas inom ramen för kommissionens utlysningar. Här kan Celsius fas 2 spela en roll och vissa EU-projekt använder redan CELSIUS digitala verktygslåda för att samla och presentera sina resultat och slutsatser.

Internationellt

Utöver viktiga aktörer lokalt, nationellt och på EU-nivån arbetar UNEP aktivt med en fjärrvärmesatsning som kallas ”District Energy in Cities Initiative” Göteborg deltar i denna och är inom ramen för CELSIUS-projektet en så kallad Champion City. Göteborg har vid flera tillfällen samverkat med UNEP inom ramen för initiativet, bl.a. vid COP 21 i Paris.

Utredningens viktigaste slutsatser och reflektioner

Stadsledningskontoret har låtit IVL Svenska Miljöinstitutet genomföra en utredning för att utreda förutsättningarna för CELSIUS fas 2. Rapporten grundar sig på intervjustudier och en analys. Nedan citeras de enligt SLK:s bedömning viktigaste slutsatserna och reflektionerna.

Fastställ attraktivt erbjudande

CELSIUS fas 2 har förutsättningar att fortsätta att leverera värde så som det gjorts inom ramen för CELSIUS projektet. Det finns också möjligheter att expandera erbjudandet för att facilitera implementering av fjärrvärme och för att facilitera kommersialisering av ny teknik. Den värd som tar över verksamheten bör fastställa vad omfattningen på verksamheten skall vara. Förslaget att bredda verksamheten stegvis, som CELSIUS självt tagit fram är troligtvis en bra väg.

Fastställ stadens målsättningar

Oavsett omfattningen på den verksamhet som CELSIUS fas 2 erbjuder och graden av engagemang som Göteborgs Stad väljer vad gäller CELSIUS fas 2 så genererar ett deltagande i verksamheten möjligheter för staden. Dessa består exempelvis i marknadsföring, kompetenshöjning, påverkan inom klimat och energiområdet, klimatnytta och näringslivsutveckling. Staden behöver dock identifiera vilken verksamhet den vill driva/vara med och driva för att få ut mesta möjliga av ett deltagande i CELSIUS fas 2.

Säkerställ ny kunskap in

CELSIUS projektet har genererat tillgångar i form av ny kunskap från demonstrationsprojekt, nätverk med städer och verktyg för kunskapsöverföring, erfarenhetsutbyte, synliggörande av fjärrvärme och fjärrkyla samt kontaktytor. Ny kunskap är dock en färskvara. Skall CELSIUS fas 2 vara värdeskapande framöver är det kritiskt att ny kunskap kontinuerligt säkras in i CELSIUS.

CELSIUS fokus på städer är unikt

Det fokus på städer i fjärrvärmekontexten som CELSIUS har är unikt. Städer som äger fjärrvärmeföretag är inte alltid insatta i den verksamhet som fjärrvärmeföretagen bedriver. En sådan situation begränsar hur aktiva ägare städer kan vara och hur väl de kan ställa krav på den verksamhet som bedrivs. Ett forum där städer, i rollen av ägare till energibolag, kan träffa relevanta parter för att utveckla sitt ägande är ett forum som behövs för fjärrvärmens fortsatta utveckling i Europa. Det har dock inte funnits utrymme för att klarlägga hur starkt nätverket av städer är.

Rekommenderad samverkan

Baserat på CELSIUS-projektets värden har relevanta intressentgrupper identifierats. Deras intresseområden är viktiga att beakta vid utformandet av CELSIUS fas 2, se bilaga 5. Utredningen rekommenderar samverkan med de svenska initiativen, EU-kommissionen samt med Euroheat & Power (EHP). EHP är en lobbyorganisation som arbetar för att synliggöra fjärrvärmens i EU, för att påverka beslutsfattandet i Bryssel, för att sprida kunskap om fjärrvärme och generera ny kunskap genom medverkan i EU projekt-, för att skapa kontaktytor mellan parter som är intresserade av fjärrvärme och för att utbyta erfarenheter om fjärrvärme.

Göteborg placeringsort för sekretariat

Att bygga upp ett sekretariat med syfte att hålla nätverket vid liv är ett första steg vilket bör vara enkelt att göra. Säkrandet av inflöde av ny kunskap kräver dock närhet till forskningsfronten inom fjärrvärme. Denna finns i dagsläget framförallt i Sverige och Danmark vilket gör Göteborgs Stad till en intressant placeringsort för ett sekretariat. Att utveckla andra kompetensområden kräver kvalificerade resurser vilka bör placeras där

de har närhet till relevanta aktörer, t.ex. Bryssel om interaktion med EIB är aktuellt. Skall CELSIUS fas 2 arbeta med att kommersialisera ny kunskap så finns det en möjlighet att ansluta CELSIUS till andra pågående initiativ för export kring värme och kyla.

Organisationsform

En jämförelse av hur andra organisationer av relevans är organiserade har gjorts. Därefter har tre alternativa organisationsformer tagits fram för CELSIUS fas 2. Den första modellen utgår från identifierade synergieffekter. Den andra modellen utgår ifrån att de behov målgruppen städer har skall forma den framtida organisationen. Den tredje modellen åskådliggör hur CELSIUS fas 2 kan drivas vidare i form av ett projekt. Oberoende av organisationsform verkar det finnas möjlighet för Göteborgs Stad att uppnå uppsatta mål. Beroende på vad CELSIUS fas 2 skall erbjuda krävs alternativa organisationer. Organisationen kan förslagsvis byggas kring befintliga synergier, målgruppens behov eller i form av ett projekt. CELSIUS fas 2 kan ha en plats inom ramen för den svenska strategin för export.

Fjärrvärme en del i energisystemet och stadens innovationsarbete

En fortsättning på CELSIUS med liknande upplägg som Drive Sweden kan medföra att CELSIUS fas 2 blir en katalysator kring fjärrvärmeimplementering, kan arbeta för en helhetssyn där fjärrvärmen skall ingå som en del av ett större energisystem, kan driva och medverka i fjärrvärmeprojekt som är världsledande samtidigt som en tydligt koordinerande roll för nationella och internationella aktiviteter kan säkerställas genom samarbete med t.ex. Euroheat & Power. Ytterligare ett innovationsprogram kan vara en styrka för staden framöver vilket kan passa in i stadens framtida innovationsarbete.

Remissinstansernas synpunkter

Se bilaga 3 och 4 för fullständiga svar från BRG och GE.

Båda remissinstanserna pekar på vad som lyfts i utredningen angående att det är oklart och inte tillräckligt utrett hur aktivt nätverket av de 65 städerna i CELSIUS är. Vidare framhåller båda vikten av att formulera innehållet i erbjudandet till städerna mer i detalj och hitta rätt nisch samt att påbörja arbetet delvis i projektform.

Business Region Göteborg AB

Syftet med stadens medverkan behöver identifieras och kopplas till befintliga uppdrag i stadens berörda verksamheter. I BRG:s fall kopplas detta till BRG:s specifika uppdrag att marknadsföra regionen via Green Gothenburg, verka för en hållbar tillväxt med miljömässig hänsyn och erbjuda näringslivet exportstödjande insatser.

Den potentiella möjligheten till kommersialisering av lösningar inom fjärrvärme/-kyla och exportstödjande insatser kräver en kritisk massa där flera delar av värdekedjan behöver vara representerade och samordnade. Samverkan med och involvering av nationella initiativ och aktörer i CELSIUS fas 2 är av stort värde för framgången.

BRG ser att GE:s delaktighet är av stor vikt, inte minst för att de är infrastrukturägaren, men också för hantering av delegationer och studiebesök samt att de ger en trovärdighet som kund i de sammanhang där näringslivet i regionen bidragit med lösningar till stadens behov. GE tillför också en expertis i såväl tekniska, marknadsmässiga som finansiella sammanhang. Renova spelar en central roll i fjärrvärmesystemet och i det större perspektivet avfall-till-energi. Andra delar av staden som är viktiga för ett helhetsperspektiv är stadsledningskontoret, Science Parks som knyter an till forskning och utbildning samt miljöförvaltningen.

Göteborg Energi AB

GE anser att deltagandet inom CELSIUS fas 2 kan ha positiva effekter för Göteborg som stad och är därför villigt att engagera sig inom vissa ramar (omfattning ca ett manår per år). Hur stora dessa positiva effekter kan bli är svårt att kvantifiera och avhängigt av hur projektet lyckas attrahera många medlemsstäder och väcka fortsatt uppmärksamhet inom EU-kommissionen.

GE ser att det nu finns andra aktörer som bedriver verksamhet som tangerar och i olika omfattning överlappar den verksamhet som avses bedrivas inom CELSIUS fas 2. CELSIUS fas 2 behöver hitta formerna för eventuell samverkan med dessa aktörer och även söka en alldeles unik position inom ramen för vad som efterfrågas av kundsegmentet av städer som CELSIUS fas 2 riktar in sig mot.

En sådan positionering omfattar bland annat att bestämma hur mycket fokus som ska ges åt att involvera kommersiella respektive akademiska aktörer och organisationer i projektet. Det omfattar även att tydliggöra vilken mognadsgrad, vad gäller kunskap och fokus rörande fjärrvärme/fjärrkyla, hos önskade medlemsstäder som primärt ska adresseras.

Stadsledningskontorets överväganden

SLK:s överväganden grundar sig på diskussioner i Referensgruppen, med Energimyndigheten och andra svenska aktörer, med aktörer i Bryssel och internationellt, samt på erfarenheter från arbetet med CELSIUS-projektet, utredningens resultat och remissinstansernas synpunkter.

Ett flertal utmaningar, vägval och otydligheter har identifierats i processen från den 25 januari i år då SLK fick kommunstyrelsens uppdrag att utreda förutsättningarna för CELSIUS fas 2. SLK:s samlade bedömning är dock att det finns förutsättningar för ett CELSIUS fas 2 och att därigenom skapa nyttor för Göteborg.

Hemvist i staden

Syftet för Göteborg med att äga eller delta i en sådan plattform är att den ger synlighet, nätverk och påverkansmöjligheter samt kommer att generera innovation och näringslivsutveckling, ur ett bredare energiperspektiv. Det är inte en aspekt som är den viktigaste utan det är kombinationen av nyttor som är poängen, det vill säga de effekter som en sådan plattform samlat kan ge och/eller möjliggöra.

Det finns ingen självklar enskild enhet inom stadens organisation att för att forma, driva och utveckla arbetet vidare. En lämplig miljö anser SLK vara inom teknikparkens triple helix-upplägg. JSP med sin närhet till akademien, erfarenhet av utvecklingsprojekt samt möjlighet till flexibilitet under uppbyggnadsskedet torde vara en lämplig värddorganisation för satsningen.

Roller och arbetsfördelning för stadens aktörer inklusive SLK i genomförandefasen baseras på vad som framkommer under hösten i handlingsplan till Innovationsprogrammet kring arbetsmodeller och olika aktörers roll.

Göteborg Energi har en avgörande roll i sammanhanget genom att man besitter viktig kompetens och har angelägna nätverk. Bolaget är infrastrukturägare och innehar nyckelfunktionen när det gäller staden som testarena inom energiområdet.

Innehåll i CELSIUS fas 2

Utredningen är grundlig utifrån den korta tid som funnits, den har sammanställt och bekräftat mycket av den bild som CELSIUS-projektet själva tagit fram. Utredningen har stort forskningsfokus, vilket är relevant men övriga delar såsom lobbying och kommersialisering av ny teknik kräver lika stort fokus. Det råder överensstämmelse om att det unika med CELSIUS har varit fokus på städer och fortsatt arbete behöver initialt lägga vikt vid att ändå tydligare formulera innehållet i erbjudandet till städerna.

Såväl utredning som remissinstanser pekar på det kloka i att börja i mindre skala, d.v.s. med det erbjudande som CELSIUS idag erbjuder, men att i lämplig takt utveckla och förnya verksamheten. Det finns möjligheter att utveckla erbjudandet till kommersialisering av ny teknik och att ge ytterligare stöd i implementeringsfasen. Se bilaga 6 för verksamhetsområde 1-3: kunskap, innovation och finansiering. När samtliga verksamhetsområden är utvecklade skulle en affärsmodell kunna innehålla de delar som skissas på i IVL:s utredning under benämningen *Aggregerad affärsmodell*, se bilaga 7.

RISE är partner i CELSIUS-projektet och har uttryckt en vilja att fortsätta att utveckla den digitala verktygslådan. Euroheat & Power har en stark ställning i Bryssel samt viktiga nätverk och kanaler. Ett sekretariat med dessa tre partners med säte i Göteborg utifrån lämplig samverkansmodell ser SLK som en tänkbar utgångspunkt.

Så som BRG för fram kräver den potentiella möjligheten till kommersialisering av lösningar inom fjärrvärme/-kyla och exportstödjande insatser en kritisk massa där flera delar av värdekedjan behöver vara representerade och samordnade. BRG har erfarenhet av detta och ser vikten av att lyfta framtida insatser till en nationell nivå. Samverkan med och involvering av nationella initiativ och aktörer i CELSIUS fas 2 är av stort värde för framgången. SLK bedömer det lämpligt att i ett första steg ansöka om planeringsstöd hos Energimyndigheten för *Innovationskluster internationalisering inom energiområdet*. Utlysningen öppnar i juni.

EU-nivån bör också involveras och acceptans från EU-kommissionen har redan fått för att föra in andra pågående och avslutade EU-projekt i CELSIUS digitala verktygslåda. Om Celsius fas 2 dessutom skulle kunna underlätta och stödja implementeringen av storskaliga investeringsprojekt i samarbete med Europeiska Investerings Banken (EIB) så finns det stora möjligheter att Celsius fas 2 kan få fortsatt stöd från EU-kommissionen.

SLK förordar att verksamheten byggs upp successivt, med stor lyhördhet för omvärlden och att finansiering sker både genom projektmedel, medlems/konferensavgifter samt sponsring av företag. Det är dock av avgörande vikt att CELSIUS fas 2 har förtroende från andra städer som en tillitsfull och oberoende organisation.

Göteborgs långsiktiga målsättningar

Som nyss nämnts är den här typen av satsning i hög utsträckning beroende av hur omvärlden agerar och förändras. En framgång ligger i att läsa av omvärlden och vara flexibel.

När det gäller stadens långsiktiga målsättningar, som brett har beskrivits som (1) marknadsföring av staden som en stark miljöstad, (2) kompetensutveckling (genom delta-gande i nya projekt), (3) påverkan inom klimat och energiområdet, (4) klimatnytta och (5) näringslivsutveckling, så kommer dessa att gynnas av att satsningen har ett tydligt fokus på energisystemet som helhet, men där fjärrvärmens har en bärande funktion och viktig roll.

Stadsledningskontorets förslag

Enligt SLK:s analys torde JSP vara den mest lämpade parten för att potentialen i det föreslagna initiativet ska kunna uppnås.

SLK föreslår att kommunstyrelsen hemställer till Business Region Göteborg AB att, i egenskap av klustermoder, verka för att Johanneberg Science Park AB omgående påbörjar ett arbete för att finna formerna för CELSIUS fas 2. Det förutsätts ske i samverkan med stadsledningskontoret och i tillämpliga delar Göteborg Energi AB och Business Region Göteborg AB. SLK förväntar sig att JSP, direkt eller via BRG, svarar kommunstyrelsen genom att återkomma till stadsledningskontoret med besked om hur bolaget ser på denna förfrågan.

SLK föreslår att kommunstyrelsen ger stadsledningskontoret i uppdrag att särskilt bistå Johanneberg Science Park AB tills CELSIUS-projektets projekttid löpt ut. Projektet avslutas formellt i december i år men kommer att finnas öppet som en plattform fram till februari 2018. Roller och arbetsfördelning för stadens aktörer inklusive SLK i genomförandefasen baseras på vad som framkommer under hösten i handlingsplan till Innovationsprogrammet kring arbetsmodeller och olika aktörers roll.

Stadsledningskontoret

Katrina Folland
Planeringsledare

Jessica Granath
Avdelningschef

Information om CELSIUS-projektet och förslag på fortsatt inriktning

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Information om CELSIUS-projektet antecknas.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag, att i samverkan med Göteborg Energi AB, Business Region Göteborg AB samt Göteborgs Stadshus AB/Brysselkontoret, utreda förutsättningar för att utveckla CELSIUS BEYOND 2017 samt återrapportera slutsatser och rekommendationer till kommunstyrelsen inom ett halvår.

Sammanfattning

CELSIUS- projektet startade 2013 som en följd av en godkänd EU-ansökan i initiativet Smart Cities inom EU:s sjunde ramprogram för forskning. Projektet kommer att avslutas 31 december 2017. Göteborg är lead partner i ett konsortium där övriga städer är London, Rotterdam, Genua och Köln.

Partnerorganisationerna i projektet har byggt demonstrationsanläggningar, genomfört och deltagit i ett stort antal aktiviteter för att påverka policies, lagstiftning och kunskapsnivån inom området samt byggt upp ett nätverk av över 60 städer i vilka resultat och erfarenheter ska spridas och implementeras. Projektresultaten är, enligt EU och relaterat till uppsatta mål, mycket positiva.

Ett koncept för att utveckla en fortsättning, CELSIUS BEYOND 2017, har utarbetats inom projektet. Syftet är att fortsätta stödja europeiska städer i sin uppbyggnad av fjärrvärme/-kyla. Det visar sig finnas en stor potential i ett fortsatt engagemang.

Ett fortsatt arbete röner ett stort intresse från EU-kommissionen, näringsliv, andra städer, intressenter samt övriga partners och det vore för många naturligt att Göteborg, baserat på kunskap och befintlig roll, tar ansvaret även för att utveckla nästa steg.

CELSIUS BEYOND 2017 har möjlighet att leverera stor nytta till Göteborg ur ett antal olika perspektiv, bland annat marknadsföring, näringslivsutveckling, klimatnytta, policypåverkan och kompetensutveckling. Utgångsläget är att ett CELSIUS BEYOND 2017 ska vara självfinansierat och inte belasta stadens finanser.

Finansiella resurser för en förstudie finns inom CELSIUS -projektet. En nära samverkan med Göteborg Energi AB, Business Region Göteborg AB och övriga relevanta aktörer inom staden kommer att vara nödvändig. Ambitionen är att en förstudie ska genomföras före sommaren 2017 och återrapporteras för ställningstagande i kommunstyrelsen inom ett halvår.

Utredningen finns att hämta i sin helhet på Stadsledningskontoret.

Sammanfattning

CELSIUS projektet har varit ett framgångsrikt EU-finansierat projekt. Inom ramen för projektet har ett nätverk om 65 städer vilka alla är intresserade av fjärrvärme byggts. Projektet har arbetat med att konsolidera information kring fjärrvärme samt att genom demonstrationsprojekt bidra med ny kunskap kring fjärrvärme. En offensiv satsning har gjorts på att informera och engagera städer, som arbetar med att ställa om sitt energisystem, om fjärrvärme och de möjligheter som tekniken medför. Projektet tar slut i december 2017. Göteborgs Stad som varit koordinatörer i projektet överväger om det finns någon möjlighet att driva arbetet som CELSIUS bedrivit vidare.

CELSIUS projektet har genererat tillgångar i form av ny kunskap från demonstrationsprojekt, nätverk med städer och verktyg för kunskapsöverföring, erfarenhetsutbyte, synliggörande av fjärrvärme och fjärrkyla samt kontaktytor. Ny kunskap är dock en färskvara. Skall CELSIUS Beyond vara värdeskapande framöver är det kritiskt att ny kunskap kontinuerligt säkras in i CELSIUS.

Det finns möjligheter för CELSIUS Beyond att bredda verksamheten. Det förefaller vara möjligt att accelerera implementering av fjärrvärme genom att facilitera projektägares tillgång till investerare med intresse i fjärrvärme. Det verkar också vara möjligt att facilitera kommersialisering av ny kunskap. Den aktör som väljer att driva CELSIUS Beyond behöver fastställa vad erbjudandet skall omfatta.

Tre alternativa organisationsförslag för CELSIUS Beyond har utvecklats inom ramen för denna förstudie. *Oberoende av vilken organisationsform som väljs och hur aktiv Göteborgs Stad är verkar ett deltagande i CELSIUS Beyond möjliggöra för Göteborgs Stad att nå önskade nyttor om än i varierande omfattning.* Nyttorna är (1) marknadsföring av staden som en miljöstad, (2) klimatnytta, (3) kompetenshöjning (4) påverkansmöjlighet på internationell klimat- och miljöpolitik och (5) näringslivsutveckling.

Detta är en förstudie vilken genomförts under en kort tid med begränsade medel. Det har därför inte funnits utrymme för att klarlägga hur starkt nätverket är vilket bör undersökas ytterligare innan staden fastställer formerna för sitt eventuella deltagande i CELSIUS Beyond. Därtill kommer stadens syfte med deltagande i CELSIUS Beyond att påverka de värden som skapas för staden. Det är därför viktigt att staden har en tydlig bild av vad som skall uppnås med CELSIUS Beyond inför ett framtida deltagande.

Göteborgs Stad - nyttor och möjliga hemvister

Oberoende av om CELSIUS Beyond byggs kring identifierade synergier, kring medlemmarnas behov eller som ett projekt så kan Göteborgs Stad ta en aktiv del i organisationen. Staden önskar (1) marknadsföring av staden som en stark miljöstad, (2) kompetensutveckling (genom deltagande i nya projekt), (3) påverkan inom klimat och energiområdet, (4) klimatnytta och (5) näringslivsutveckling. Beroende på organisationsform blir nyttorna större eller mindre.

Inom ramen för den samverkansbaserade modellen är Göteborgs Stad en av flera, starka, Europeiska aktörer som arbetar för accelererad fjärrvärmeimplementering något som kan användas i marknadsföringen av staden. I den nätverksbaserade modellen är staden drivande i arbetet vilket stärker marknadsföringsvärdet ytterligare. I ett innovationsprogram med nationell förankring stärks stadens image inom klimat och miljöområdet både nationellt och internationellt

Avseende kompetensutveckling så medför alla tre alternativen att Göteborgs Stad fortsatt kan delta i EU projekt och fungera som testarena. Sådan aktivitet gynnar både de som deltar i projektet och stadens verksamhet. Är staden del av ett innovationsprogram så attraherar staden världsledande projekt på fjärrvärmeimplementering.

Vad gäller påverkansmöjlighet inom klimat- och energi- området så är inte detta en huvudaktivitet i något av förslagen. I den samverkansbaserade organisationen sker påverkan indirekt genom det arbete som Euroheat & Power bedriver. I den nätverksbaserade modellen sker påverkan enbart implicit. I projektförhållande, finansierad av t.ex. Energimyndigheten är påverkan implicit.

Rörande klimatnytta så bidrar ökad implementering av fjärrvärme till ett bättre klimat i EU, dock inte på den lokala nivån.

Beträffande näringslivsutveckling så ger alla tre organisationsmodeller möjlighet till detta. Alla tre möjliggör för staden att agera värd för CELSIUS Beyond events på regelbunden basis. Den samverkansbaserade modellen ger möjligheter att kommersialisera ny kunskap. Innovationer från CELSIUS kan kanaliseras till nationella satsningar för främjandet av energiteknisk export vilket kan främja företag i regionen kring Göteborg såväl som nationellt. Projektmodellen ger förutsättningar för CELSIUS Beyond att föra ut svensk miljöteknikexport, förutsatt att projektet är kopplat till en större nationell satsning på detta tema.

Kunskapssäkrande verksamhet bör förläggas till en miljö som driver forskning och innovation snarare än till en operativ fjärrvärmemiljö. Orsaken är att pågående operativ verksamhet är mindre visionär och framåtblickande än vad den akademiska fjärrvärmefronten är. I Göteborg finns lärosätet Chalmers, Science Park Johanneberg och Göteborgs Universitet vilka är tre möjliga miljöer att placera den kunskapssäkrande kompetensen i. Göteborg Energi spelar en betydelsefull roll som en av många testarenor i städer för nya lösningar framöver samt som en viktig del i ett eventuellt kvalitetssäkrande av ny teknik.

En viktig del av ett sekretariats arbete är att synliggöra fjärrvärme och fjärrkyla. Det skulle kunna genomföras i samverkan med synliggörande av andra produkter och tjänster inom Green Gothenburg. Arbetet med att hålla webinarer, workshops och nätverksträffar kan genomföras från den plattform som finns idag. Arbetet med att hålla den digitala verktygslådan uppdaterad kan genomföras av RISE, en aktör i CELSIUS Beyond som visat intresse för just denna bit. RISE har fysiskt kontor i Göteborg.

Reflektioner och slutsatser

Sverige har varit en föregångare vad gäller implementering av fjärrvärme och idag står fjärrvärmen för halva behovet av uppvärmning i landet. Fjärrvärmeinvesteringar är långsiktiga och stora vilket innebär att de första anläggningarna som byggdes på 50, 60 och 70-talen bytts ut och ersatts av anläggningar som kommer att verka ett antal år framöver. Den svenska fjärrvärmeforskningen har varit mycket framgångsrik och både drift och distribution av fjärrvärme har förbättrats över tid. Ny teknik har nyligen identifierats vilken möjliggör utnyttjande av temperaturflöden med lägre temperaturnivå än tidigare (möjliggör användning av värme i avloppsvatten, värme i ventilationssystem, från datacenters etc.). Sådan utveckling är viktig för etablerandet av smarta städer där energiförsörjningen utgör en del i ett större system. För sådan utveckling är det viktigt att beslutsfattare i städer förstår vilken roll fjärrvärmen kan spela. CELSIUS projektet har samlat kunskap om fjärrvärme samt genererat ny kunskap kring dess användning för att möta beslutsfattareshov av information. För att CELSIUS Beyond skall vara konkurrenskraftigt på lång sikt är det kritiskt att ny kunskap om fjärrvärme kanaliseras till CELSIUS Beyond och dess digitala verktygslåda. Utan inflöde av kunskap kommer värdet som CELSIUS levererar att urholkas inom loppet av några år. Nya EU projekt och andra forskningsprojekt på temat fjärrvärme är viktiga kanaler för att säkra inflöde av kunskap.

Medlemsstäderna i nätverket spelar en viktig roll i kunskapsskapandet genom att tillåta test av nya tekniker och nya sätt att arbeta med värmeförsörjning på inom ramen för sin verksamhet, de har en viktig roll som testarenor. Detta gäller både för städer med utbyggda fjärrvärménät (3 generationen) och för städer som är noviser inom området. De städer som har beprövat teknologi implementerad bör vara intresserade av att lära hur energiförsörjningen kan utformas om 20-30 år (en sådan stad är Göteborg Stad). De städer som är noviser inom området bör vara intresserade av att identifiera lösningar som kan fungera lokalt under lång tid framöver. Det är framförallt städer som vill arbeta långsiktigt för att uppnå klimat och miljömål som gynnas av att vara med och bygga ny kunskap, som de sedan kan implementera (en sådan stad är Göteborg Stad).

CELSIUS Beyond har förutsättningar att fortsätta att leverera värde så som det gjorts inom ramen för CELSIUS projektet. Det finns också möjligheter att expandera erbjudandet för att facilitera implementering av fjärrvärme och för att facilitera kommersialisering av ny teknik. Den värd som tar över verksamheten bör fastställa vad omfattningen på verksamheten skall vara. Förslaget att bredda verksamheten stegvis, som CELSIUS självt tagit fram är troligtvis en bra väg.

Oavsett omfattningen på den verksamhet som CELSIUS Beyond erbjuder och graden av engagemang som Göteborgs Stad väljer vad gäller CELSIUS Beyond så genererar ett deltagande i verksamheten möjligheter för staden. Dessa består exempelvis i marknadsföring, kompetenshöjning, påverkan inom klimat och energiområdet, klimatnytta och näringslivsutveckling. Staden behöver dock identifiera vilken verksamhet den vill driva/vara med och driva för att få ut mesta möjliga av ett deltagande i CELSIUS Beyond.

Målgruppen är städer och ett övertagande av arbetet med CELSIUS Beyond av Göteborgs stad har ett starkt signalvärde i att en stad arbetar för att andra städers nytta. Med detta sagt så finns det stora synergieffekter genom ett samarbete med andra, närliggande aktörer såsom t.ex. Euroheat & Power. Den framtida organisationens utformning beror på vilken inriktning erbjudandet för CELSIUS Beyond har. Skall erbjudandet omfatta mer än vad den gör idag (ny kunskap och kunskapsutbyte) krävs en närhet till investerare med intresse i fjärrvärme och till kompetens som kan kvalitetssäkra ny teknik. Att bygga upp ett sekretariat med syfte att hålla nätverket vid liv är ett första steg vilket bör vara enkelt att göra. Säkrandet av inflöde av ny kunskap kräver dock närhet till forskningsfronten inom fjärrvärme. Denna finns i dagsläget framförallt i Sverige och Danmark vilket gör Göteborgs Stad till en intressant placeringsort för ett sekretariat. Att utveckla andra kompetensområden kräver kvalificerade resurser vilka bör placeras där de har närhet till relevanta aktörer, t.ex. Bryssel om interaktion med EIB är aktuellt.

Skall CELSIUS Beyond arbeta med att kommersialisera ny kunskap så finns det en möjlighet att ansluta CELSIUS till andra pågående initiativ för export kring värme och kyla. Att vara en del i ett större nationellt nätverk är görbart emedan en regional satsning för att kommersialisera ny teknik inom fjärrvärme troligtvis inte får tillräckligt med input från CELSIUS. Därtill är det svårt att i detta läge bedöma om de innovationer som kan uppkomma inom CELSIUS genererar frekvent försäljning eller enstaka försäljning (t.ex. i samband med byggnation av kraftvärmeverk). Därtill bör beaktas att CELSIUS projektet har byggts kring målgruppen städer. Detta har skapat en trovärdighet för den verksamhet som bedrivs. Det är viktigt att värna CELSIUS trovärdighet framöver vilket kan försvåra en kommersialisering av ny kunskap.

Städer i Europa har hunnit olika långt i sin utbyggnad av fjärrvärme. Att besluta sig för fjärrvärme, implementera tekniken och sedan driva den på ett effektivt sätt är en lång process där städer behöver stöd: stöd att vara aktiva ägare och att driva sina anläggningar effektivt. Det är tveksamt om CELSIUS Beyond kan erbjuda den sortens stöd som behövs till städer om det bedrivs i form av ett tidsbegränsat projekt. Projektformen kan dock vara ett effektivt första steg i riktning mot en permanent organisation vilken möjliggör för CELSIUS att aktivt bidra till både Göteborgs Stads och till Sveriges aktuella satsningar på fjärrvärmeteknik.

Den undersökning som genomförts inom en mycket begränsad tidsram. Konsekvensen av detta är att det finns oklarheter vilka inte kunnat belysas inom ramen för uppdraget. Det är exempelvis otvetydigt hur starkt CELSIUS nätverket är. Vilka behov har medlemsstäderna? Vilka

städer är mest aktiva? Vilka städer är passiva följare? Oavsett vald organisationsform är det viktigt för de som driver CELSIUS Beyond att kartlägga vilka undergrupper som ryms inom ramen för målgruppen städer.

Beroende på den omfattning som CELSIUS Beyonds erbjudande får kommer organisationen, dess kostnader och intäkter att variera. Det är inte möjligt att göra en uppskattning av den framtida organisationens förmåga till självförsörjning utifrån den information som är känd då undersökningen sammanställts.

Innan Göteborgs Stad fattar beslut kring sin medverkan i projektet behöver staden identifiera vad dess syfte är med att medverka i CELSIUS Beyond. Därtill behövs fördjupad diskussion kring möjligheten att knyta CELSIUS till det nationella arbetet kring export av svenskt kunnande.

Ej styrelsebehandlade remisser 20170913-20171231

Avsändare	Ärende	Kommentar	Datum/handläggare
Stadsbyggnadskontoret 2017-10-04	Arkitekturprogrammet kan både användas som ett verktyg i planeringen och som ett underlag i dialogen med näringsliv och medborgare hur stadsmiljön ska utvecklas för att attrahera företag och människor.	BRG ställer sig positiva till det remitterade Arkitekturprogrammet och anser att det kan bidra till att skapa en attraktiv stad där människor vill leva, bo och verka. BRG:s önskan är att arkitekturprogrammet tydligare visar i vilka delar av stadsutvecklingsprocessen programmet bidrar med viktiga prioriterade frågor för att skapa en attraktiv stad och hur man dockar in programmet i processen i förhållande till övriga styrdokument.	Lena Hasslöf-Gustafsson

BUSINESS REGION GÖTEBORG

Göteborg 2018-02-05

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Återkoppling av ägardialog emellan Göteborgs Stadshus AB och Business Region Göteborg AB med beslutade handlingsplan Dnr 0088/17 (bilaga 1). BRGs styrelse föreslås lämna förslag på att förlänga svarstiden i två av frågeställningarna till juni 2018.

Bakgrund: BRG har i handlingsplanen fått tre områden att ge återkoppling på.

- Avtal med Göteborgsregionens Kommunalförbund. BRG skall återkomma till Stadshus med information om det slutliga samverkansavtalet samt dess påverkan på BRGs övergripande struktur, kompetensprofil och finansiering. Klart Februari
- Strategisk samverkan med Västra Götalandsregionen. BRG skall utarbeta en bild som beskriver BRGs syn på denna karta med utgångspunkt i BRGs agenda för tillväxt. Slutsatsen skall fokusera på strategiska förväntningar BRG har på sin samverkan med VGR- samt förväntade roller i olika initiativ och uppdrag mellan BRG, GR och VGR. Klart Mars.
- Näringslivsstrategiskt program. BRG skall utarbeta en konsekvensanalys kring organisation, struktur, kompetensprofil, eventuellt ändrat fokus samt finansieringsbehov för ett framgångsrikt genomförande. Klart April.

Min bedömning är att vi kan lämna svar i utsatt tid vad gäller VGR, och att BRGs styrelse lämnar förslag på de två övriga frågorna tills juni.

Inledningsvis skall konstateras att BRGs uppdrag tydliggörs och BRGs roll blir väsentligt mer central för näringslivsutvecklingen kopplat till Göteborgs Stad och Göteborgsregionen, detta medför att BRGs organisation och operativa verksamhet kommer att ändras till vissa delar. Det är av vikt att väva samman ägardirektivet (beslutat), näringslivsstrategiskt program (beslut beräknas under första halvåret 2018) samt fördjupat samverkansavtal GR (beslut beräknas till februari 2018) då de starkt kopplar in varandra. Vid BRGs strategiska styrelsemöte under hösten 2018 inleddes en diskussion i kring hur BRG skall anpassa sig för att nå högsta möjliga verkansgrad. Den preliminära bedömningen som gjordes då gäller fortfarande dvs att förändringen beräknas beröra 5-10% av verksamheten.

Med utgångspunkt från ovan har ett arbete inletts i två delar (analys och förslag på förändring samt en genomförande fas) som till delar löper parallellt.

201801-201805: Analys och förslag på förändring

- Ett fördjupat analysarbete i syfte att ta fram roller/funktioner som kopplas till de sex strategiska områden som finns i programmet.
- Rekrytering av en tjänst som har det övergripande ansvaret för programmet (klart)
- Utifrån det fördjupade analysarbetet skall en konsekvensanalys tas fram utifrån flera perspektiv bl. a ekonomiskt, kompetensutveckling och styrning.
- Ovanstående arbete har startats där ledningsgrupp utgör styrgrupp och en arbetsgrupp bestående av undertecknad, Eva-Lena Albihn, Annelie Wignell samt Pia Areblad.
- Under strategidagar i BRGs styrelse i April deltar styrelsen i arbetet.

201806-201912: Genomförande

- Beslut om en genomförande plan föreläggs styrelsen under juni mötet.
- Därefter (delvis innan) går BRG in i genomförande fas som kommer att sträcka sig under 18 månader med ett framtungt genomförande.

Business Region Göteborg föreslås besluta

Att: Lämna förslag till Göteborgs Stadshus ABs styrelse på förlänga svarstid till juni 2018 på två av handlingsplanerna – Den gällande fördjupat samverkansavtal GR samt – Den gällande Strategiskt näringslivsprogram Göteborgs Stad.

Patrik Andersson

Vd

Diarienummer: 0088/17

Handläggare: Peter Berggren
Tel: 031-368 54 56
E-post: peter.berggren@gshab.goteborg.se

Handlingsplan ägardialog Business Region Göteborg AB

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborgs Stadshus AB

1. Fastställa bilagda handlingsplan för Business Region Göteborg AB samt förklara ägardialogen år 2017 slutförd.
2. Överlämna handlingsplanen till kommunstyrelsen, för eventuell vidarebefordran till kommunfullmäktige, som en del i fullgörandet av skyldigheten att återföra väsentlig och strategisk information från ägardialogerna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
3. Förklara beslutet omedelbart justerat

Ärendet

I Göteborgs Stadshus ABs [Stadshus] ägardirektiv anges att syftet med bolaget är att i dialog med bolagen främja en aktiv ägarstyrning av stadens bolag. Stadshus ska genomföra årliga ägardialoger på såväl styrelse- som tjänstemannanivå med moderbolagen och de interna bolagen.

Ägardialogerna ska ha en tydlig struktur och bl.a. utgå från bolagens affärsplaner, investeringsplaner, budget och andra strategiska styrdokument.

Ägardialogerna är den enskilt viktigaste instrumentet för god ägarstyrning och utgör ett strategiskt forum för framtids- och utvecklingsfrågor i relationen ägare och respektive moderbolag. Dialogerna genomförs enligt en utarbetad metod och struktur med ett individuellt innehåll, anpassat till de specifika bolagets utmaningar. Respektive ägardialog avslutas med en summering av vad som framkommit och sammanställning över de aktiviteter som bör genomföras för att öka den affärsmässiga samhällsnyttan med ägandet. Dessa sammanställs i en handlingsplan som beskriver aktiviteterna, ansvar och tidplan. Dokumentationen överlämnas därefter till kommunstyrelsen som en del i uppfyllandet av riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet innehåller i sig inga specifika förändringar som behöver belysas ur detta perspektiv. Eventuella följdbeslut ska särskilt beakta detta och övriga perspektiv.

Bilaga H
Styrelsen 2017-11-27

Olika Perspektiv

Barnperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom barnperspektivet.

Jämställdhetsperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom jämställdhetsperspektivet.

Mångfaldsperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom mångfaldsperspektivet.

Miljöperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom miljöperspektivet.

Omvärldsperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom omvärldsperspektivet.

Bilaga

Handlingsplan Näringsliv

Expedieras

1. Kommunstyrelsen
2. Business Region Göteborg AB

Bilaga H
Styrelsen 2017-11-27

Handlingsplan från ägardialog med Business Region Göteborg AB (BRG)
30 oktober 2017

Beslutad på Göteborgs Stadshus ABs styrelsemöte den 27 november 2017

Aktivitet	Ansvar	Tidplan
Avtal med Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) BRG har under en lång period arbetat med näringslivsutveckling inom GRs 13 kommuner, inklusive Göteborg. För närvarande pågår ett utvecklingsarbete kring samverkansformer för framtiden. BRG ska återkomma till Stadshus med information om det slutliga samverkansavtalet samt dess påverkan på BRGs övergripande struktur, kompetensprofil och finansiering.	Styrelsen i BRG	Beslut Styrelsen i Stadshus AB Februari 2018
Strategisk samverkan med Västra Götalandsregionen (VGR) I bred samverkan med Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR), och dess 13 kommuner, arbetar BRG med en mängd olika strategiska frågeställningar relaterat till bred regional näringslivsutveckling. Det är väsentligt att ha en god gemensam karta, BRG, GR och VGR, kring de olika initiativen, där roller, ansvar och fokusfrågor är definierade. BRG ska utarbeta en bild som beskriver BRGs syn på denna karta med utgångspunkt i BRGs agenda för tillväxt. Slutsatsen skall fokusera på strategiska förväntningar BRG har på sin samverkan med VGR – samt förväntade roller i olika initiativ och uppdrag mellan BRG, GR och VGR.	Styrelsen i BRG	Beslut Styrelsen i Stadshus AB Mars 2018

Bilaga H

Styrelsen 2017-11-27

Näringslivsstrategiskt Program BRG har under 2017 drivit ett intensivt arbete, i samverkan med Stadsledningskontoret, att utveckla ett förslag till Näringslivsstrategiskt Program för perioden fram till 2035. Det är väsentligt att BRG är förberedda och planerar för ett genomförande i enligt med framtida beslut kring program och handlingsplan(er). BRG ska utarbeta en konsekvensanalys kring organisation, struktur, kompetensprofil, eventuellt ändrat fokus samt finansieringsbehov för ett framgångsrikt genomförande.	Styrelsen i BRG	Beslut Styrelsen i Stadshus AB April 2018
---	-----------------	---

Dag som ovan

Peter Berggren

Göteborgs Stadshus AB

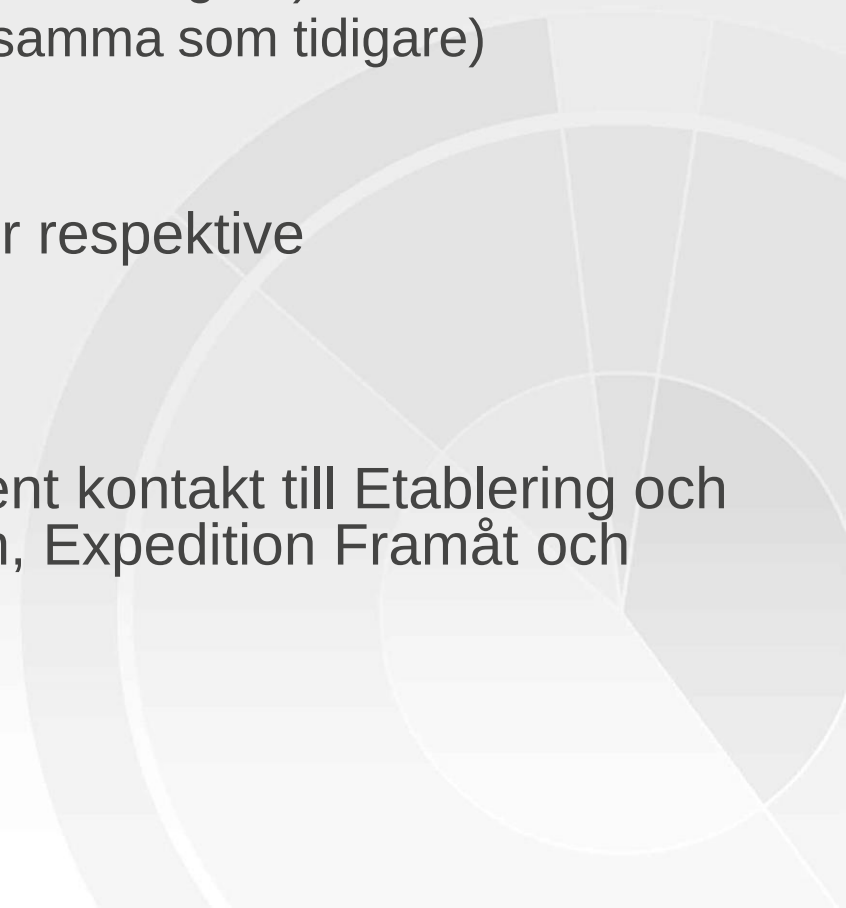
Bolagsansvarig

NKI-undersökning Business Region Göteborg

November-december 2017

Introduktion – detta har vi mätt

- BRG's kunders upplevelse av våra tjänster (perception)
 - Gemensamma basfrågor för att belysa BRG som helhet
 - Totalt NKI (3 NKI frågor – samma som tidigare)
 - Tillägsfrågor om företagsklimat (samma som tidigare)
 - Service
 - Analyser och rapporter
 - Skräddarsydda frågor relevanta för respektive kärnverksamhet
 - Affärsnytta
 - Innehållet av aktiviteter
 - Respondenter: Kunder med frekvent kontakt till Etablering och Investering, Kluster och innovation, Expedition Framåt och Nyföretagande
-

NKI

NKI-FRÅGOR

Vilket sammanfattande helhetsbetyg ger du Business Region Göteborg?	80
Hur väl motsvarar Business Region Göteborg dina förväntningar?	78
Tänk dig en verksamhet som i alla avseenden är perfekt. Hur nära eller långt ifrån detta ideal tycker du att Business Region Göteborg är?	72

FRÅGEOMRÅDEN

2017

NKI

77

Etablering och investering

76

Expedition framtid

78

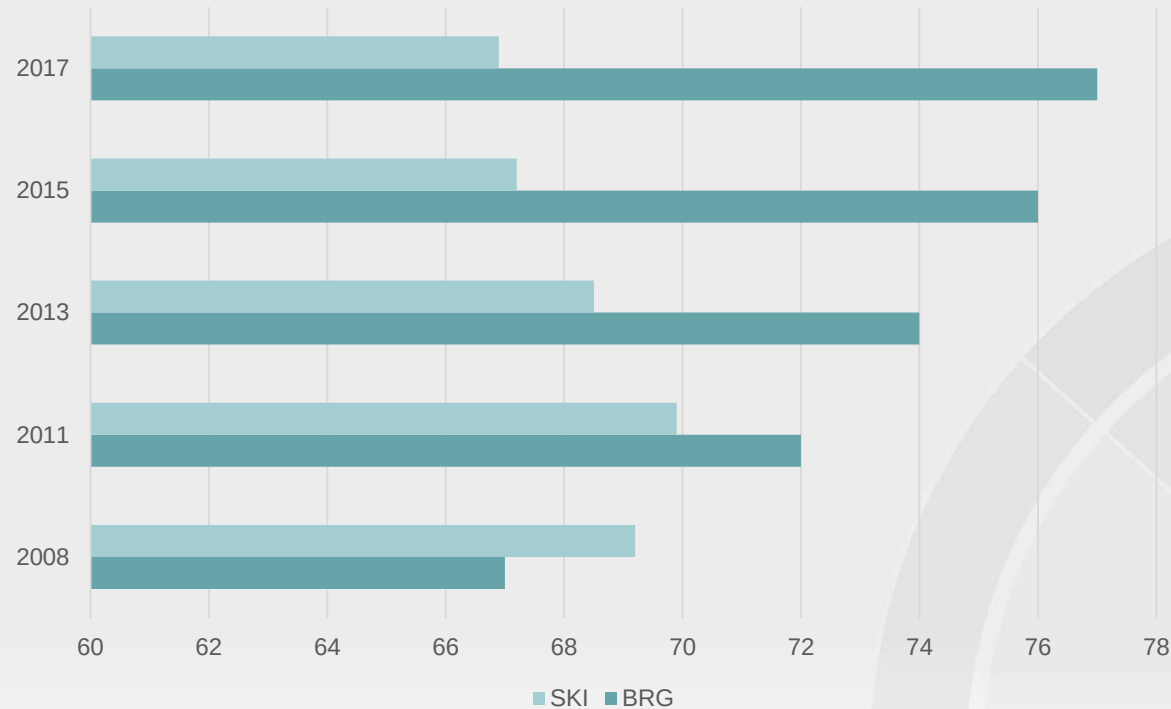
Kluster och innovation

72

Nyföretagande

82

BRG vs Svensk Kvalitetsindex

SKI: Baseras på 300.000 intervjuer från alla branscher de har mätt

NPS

NET PROMOTER SCORE

Promoter

Neutral

Detractor

Hur sannolikt är det att du skulle rekommendera Business Region Göteborg till andra företagare?

51%

32%

17%

Net Promoter Score (NPS)

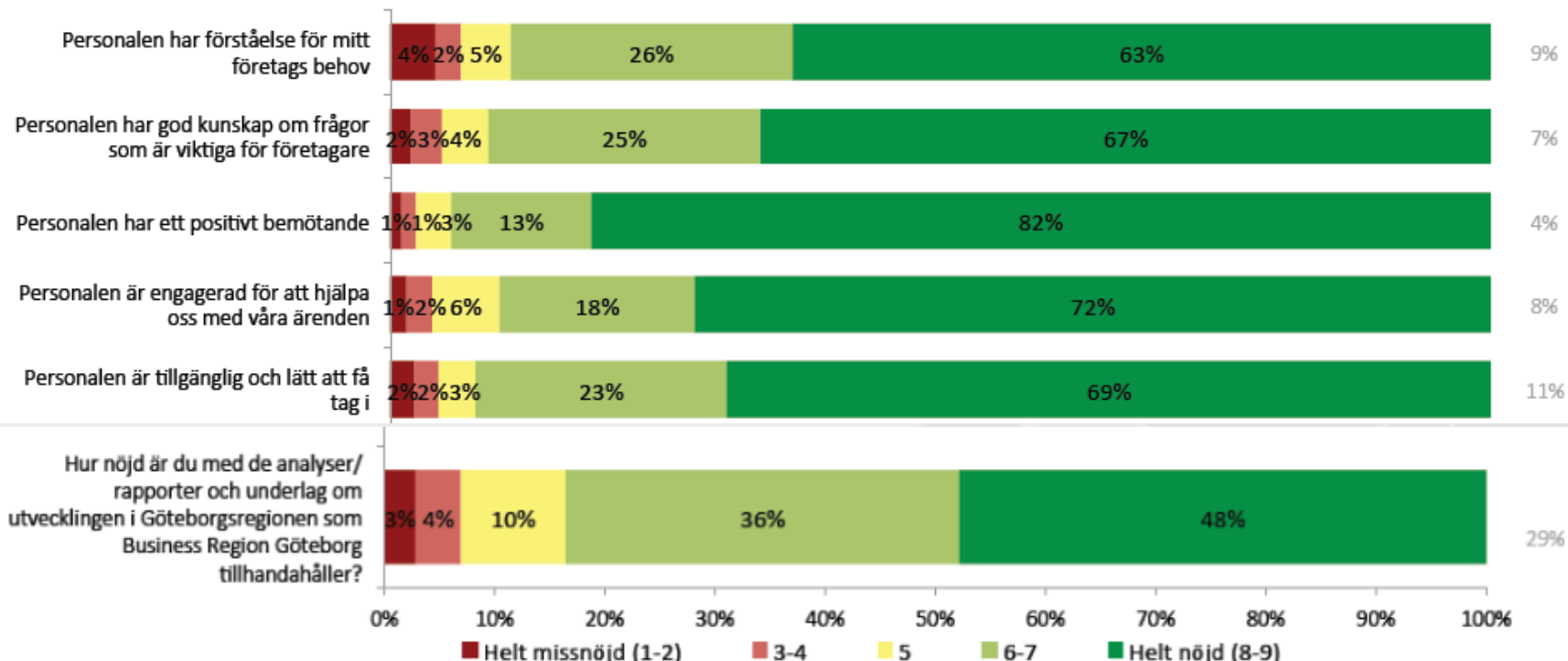
51% - 17% =

34

	NPS	Promoter	Neutral	Demoter
Etablering och Investering	33	55%	23%	22%
Expedition framåt	33	48%	37%	15%
Kluster och Innovation	11	32%	47%	21%
Nyföretagande	56	69%	18%	13%
Totalt	34	51%	32%	17%

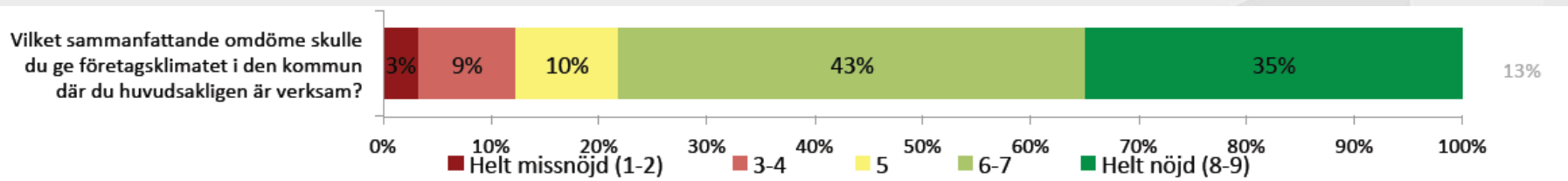
Personal och analyser uppskattas

Hur ser du på följande påståenden om Business Region Göteborgs personal?

Företagsklimat

78% är nöjda med företagsklimatet i den kommun där de huvudsakligen är verksamma

Sammanfattning

- Mycket nöjda kunder generellt sett
- Nöjdheten med personalens bemötande och insatser särskilt stor
- Personalen viktigast för Etablering och Investering samt Nyföretagande
- Framförallt det som ger nytta för företagen som är viktigt och bör prioriteras
- De viktigaste utbytena och samarbetena finns lokalt i regionen
 - Sannolikt en fråga om vad som ger mest verklig nytta för kunderna
- Prioritera det som märks på intäkterna hos kunderna och dra nytta av personalens kompetens och bemötande

Styrelseutvärdering 2017 Business Region Göteborg AB

För varje fråga/påstående nedan, bedöm med ett kryss status idag på en skala 1-5

1 = Instämmer inte alls / Fungerar mycket dåligt

2 = Instämmer inte / Fungerar dåligt

3 = OK

4 = Instämmer / Fungerar bra

5 = Instämmer helt / Fungerar mycket bra

(7 svarande 2017) (5 svarande 2016)

A. Styrelsen (roller, planering och funktioner)

1. Styrelsen arbetar efter en genomtänkt årsplan med variation på huvudtema och mötesplatser. **4,30** (4,60)
2. Åtgärds-/fokusområden för styrelsens arbete med att nå identifierade mål är tydliga och kommunicerade. **4,14** (4,20)
3. Styrelsen arbetar tillräckligt aktivt och i tillräcklig omfattning med strategifrågor. **4,43** (3,80)
4. Rollfördelning mellan styrelse och ledning är tydlig. **4,30** (4,80)
5. Revisionen, inklusive den interna kontrollen, ges tillräcklig uppmärksamhet och tid i styrelsearbetet. **4,57** (4,20)
6. Styrelsen utvärderar systematiskt VD:s och företagsledningens prestationer. **4,71** (4,40)
7. Sociala aktiviteter är tillräckliga. **3,14** (3,40)

Kommentar fråga A 1-7:

- Årsplanen är mycket styrd av rapporteringssystem och ledning, känns inte som ett styrelseval i så stor utsträckning

B. Styrelsemöten

1. Antalet styrelsemöten är tillräckligt för att driva arbetet framåt. **4,57** (4,80)
2. Mötena leds på ett sådant sätt att tillräcklig tid ges för viktiga frågor. **4,57** (4,80)
3. Det är högt i tak och ett öppet diskussionsklimat på mötena. **4,57** (4,80)
4. Beslut formuleras konkret. **4,57** (5,0)

Kommentar fråga B 1-4:

- Mötena ligger på måndagar som när det bestämdes meddelades från min sida att det var ett problem, då jag i min kommun alltid har möte med politisk ledning och förvaltningsledning den tiden.
- Det är en politisk styrelse med allt vad det innebär i begränsningar vad som är möjligt att lyfta och få gehör för. Mötena leds bra och effektivt och besluten formuleras

genomtänkt. Det är dock inte alltid de får fullt genomslag i protokollen trots där det bara hänvisas till utskickat underlag. De synpunkter som framförts kommer inte med.

C. Styrelsematerial, information och rapporter

1. Styrelsematerialet är utsänt i tillräcklig tid före sammanträdet. **4,30** (4,40)
2. Styrelsematerialet är tillräckligt relevant, informativt och samtidigt koncist. **4,14** (3,40)
3. Protokollen är tillräckligt informativa och tydliga. **4,0** (3,60)
4. Information om bolagets löpande verksamhet mellan styrelsemötena är tillräcklig. **4,0** (4,0)
5. Verksamhetsrapporteringen ger ett bra grepp om bolagets ekonomiska situation, Innehåller relevanta nyckeltal och belyser hur man uppnår övriga mål. **4,71** (4,40)
6. Bolagets affärsidé, mål och strategier är tydliga. **4,57** (4,20)

Kommentar fråga C 1-6:

- *Ibland onödigt omfattande*
- *Underlagen till mötena kunde vara mer genomtänkta och mer väl underbyggda i vissa ärenden.*

D. Styrelseledamöterna

1. Styrelsen består av ett lämpligt antal ledamöter. **4,43** (4,60)
2. Den samlade kompetensen och erfarenheten är tillräcklig. **4,30** (4,20)

Styrelseledamöterna...

3. ... är engagerade i företagets utveckling och i sitt arbete i styrelsen. **4,30** (4,40)
4. ... har närvaro på styrelsemötena. **3,71** (4,20)
5. ... har ett förtroende för varandra i gruppen som inte rubbas av meningsskiljaktigheter. **4,30** (4,20)
6. Det finns en bra balans mellan olika personligheter i styrelsen och alla kommer till tals i tillräcklig utsträckning. **4,14** (4,0)

Kommentar fråga D1-6 :

- *Mötena ligger på måndagar som när det bestämdes meddelades från min sida att det var ett problem, då jag i min kommun alltid har möte med politisk ledning och förvaltningsledning den tiden.*
- *Angående närvaro med något undantag.*

- *Sammansättningen är gjord av partierna och inte utifrån personlighet, kön eller särskild personlig kompetens hos ledamöterna. Följden blir att åldern t.ex är mkt enhetlig och det är liten kvinnlig representation. Få har personlig erfarenhet av företagande.*

E. Styrelsens ordförande...

1. ... har den kunskap och insikt kring bolagets verksamhet, bransch och omvärld som krävs. **4,67** (4,5)
2. ... är engagerad i bolaget och tar ansvar i sin roll. **4,83** (5,0)
3. ... ser till att tiden i styrelsemötena läggs på rätt frågor. **4,50** (4,25)
4. ... driver diskussionerna mot beslut. **4,67** (4,75)
5. ... ser till att beslut följs upp. **4,33** (4,50)
6. ... har integritet och står för sina uppfattningar. **4,33** (4,75)
7. ... lyssnar på andras åsikter. **4,67** (5,0)
8. ... tar tag i eventuella interna problem i gruppen. **4,17** (4,0)

Kommentar fråga E 1-8:

F. Verkställande direktören...

1. ... tar fram styrelsematerial och information om bolaget som utgör bra underlag för beslut. **4,30** (4,20)
2. ... ser till att bolaget genomför de beslut som styrelsen har fattat. **4,57** (4,40)
3. ... vet och respekterar rollfördelningen mellan honom och styrelseordförande. **4,57** (4,80)
4. ... har en bra dialog med styrelseordförande och övriga styrelseledamöter. **4,71** (5,0)
5. ... tillgodogör sig feedback från styrelsen. **4,57** (4,80)
6. ... har integritet och står för sina uppfattningar. **4,57** (5,0)

Kommentar fråga F 1-6:

**Sammanställning av talarstatistik för Business Region Göteborg AB 2017.
Enligt Kommunfullmäktiges budget 2017.**

Möte 20170306	Talartid
Kvinnor	46 %
Män	54 %

Möte 20170424	
Kvinnor	23 %
Män	77 %

Möte 20170821	
Kvinnor	76%
Män	24%